

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**2023 EĞİTİM VİZYONUNDA YER ALAN TEMEL EĞİTİM
POLİTİKALARININ YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynep GÜLDOĞUŞ OTHAN

**TRABZON
Ağustos, 2022**

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**2023 EĞİTİM VİZYONUNDA YER ALAN TEMEL EĞİTİM
POLİTİKALARININ YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Zeynep GÜLDOĞUŞ OTHAN
ORCID: 0000 - 0002 - 3682 - 6037**

**Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek Lisans Unvanı
Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Salih AKYILDIZ
ORCID: 0000 - 0002 - 8569 - 7411**

**TRABZON
Ağustos, 2022**

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığımı ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Zeynep GÜLDOĞUŞ OTHAN

24 / 08 / 2022

ÖN SÖZ

Günümüzde toplumların geleceğini belirleyen değişim ve yenilik hareketleri ülkelerin kendi eğitim vizyonlarını oluşturmalarına yol gösterici olmaktadır. Değişime ve yeniliklere ayak uydurmak için belirlenen eğitim politikalarının hayata geçirilmesinde bu politikaların uygulayıcılarının tutum ve değerlendirmeleri önemlidir. Bu çalışmada; 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yüksek lisans tez süresince danışmanlığımı yürüten, bilgi ve tecrübelerini paylaşarak bana yol gösteren, düşünceleriyle ve temennileriyle beni çalışmaya heveslendiren ve yönlendiren, tezimin her aşamasında rehberlik eden hocam Sayın Doç. Dr. Salih AKYILDIZ'a sonsuz teşekkür ederim. Birlikte ders aldığımız, başım her sıkıştığında aradığım, çalışmama destek ve yorumlarıyla katkıda bulunan, cesaretlendiren arkadaşım Merve ERGENÇ'e teşekkür ederim. Aynı zamanda araştırmamda uygulamaya gönüllü olarak katılan, fikirlerini belirten meslektaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

Lisansüstü eğitime başvurmam için ısrarcı olan, tezimin her aşamasında maddi manevi desteğini gösteren, her düştüğümde kaldıran, her konuda fedakârlık sergileyen ve güzel kalbiyle hayatıma ışık olan canım eşim Adem OTHAN'a teşekkür ederim.

Varlıklarına her daim şükrettiğim güzel ailem. Anneme, babama, kardeşlerime teşekkür ederim.

Ağustos, 2022

Zeynep GÜLDOĞUŞ OTHAN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	3
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	4
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1. 4. Araştırmanın Varsayımları.....	5
1. 5. Tanımlar	5
2. LİTERATÜR TARAMASI	7
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	7
2. 1. 1. Eğitimin Amaçları.....	7
2. 1. 2. Eğitimde Değişim ve Yenilik.....	8
2. 1. 3. Eğitimdeki Değişim ve Yenileşmede Öğretmen ve Yöneticinin Rolü	10
2. 1. 4. Vizyon.....	11
2. 1. 5. Eğitim Vizyon İlişkisi	12
2. 1. 6. Politika	13
2. 1. 7. Politika Eğitim İlişkisi	15
2. 1. 8. Eğitim Vizyonu	17
2. 1. 9. 2023 Eğitim Vizyonu Temel Eğitim Politikaları	18
2. 1. 9. 1. Yöneticilere Yönelik Politikalar	20
2. 1. 9. 2. Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar	21
2. 1. 9. 3. Öğrencilere Yönelik Politikalar	22
2. 1. 9. 4. Müfredata Yönelik Politikalar	23
2. 1. 9. 5. Okula Yönelik Politikalar	23
2. 2. İlgili Araştırmalar.....	24
3. YÖNTEM.....	37
3. 1. Araştırma Modeli	37
3. 2. Evren ve Örneklem	37
3. 3. Verilerin Toplanması	39

3. 3. 1. Yapılandırılmış Anket Formu	39
3. 3. 2. Açık Uçlu Anket Formu.....	40
3. 4. Verilerin Analizi	40
3. 5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	41
4. BULGULAR	42
4. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Yöneticilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	42
4. 1. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Öğretmenlerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	43
4. 1. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Öğrencilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	46
4. 1. 3. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Müfredatla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	48
4. 1. 4. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Okulla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri.....	50
4. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri.....	52
4. 2. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri.....	55
4. 3. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Yöneticilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	57
4. 3. 1. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Öğretmenlerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	59
4. 3. 2. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Öğrencilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	61
4. 3. 3. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Müfredatla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri	64
4. 3. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Okulla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri.....	65
4. 3. 5. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri.....	67
4. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri.....	70
5. TARTIŞMA	73
5. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma	73
5. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma	77
5. 3. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri ile İlgili Tartışma.....	80
5. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma	82

5. 5. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşlerini Tartışma	85
5. 6. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerilerini Tartışma	88
5. 7. 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Okul Yöneticileri ve Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Birlikte Değerlendirilmesi	89
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	94
6. 1. Sonuçlar	94
6. 2. Öneriler	95
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	95
6. 2. 2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	95
7. KAYNAKLAR.....	97
8. EKLER.....	108
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	117

ÖZET

2023 Eğitim Vizyonunda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Bu çalışmanın amacı, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarını yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu çalışmada nicel araştırma paradigmasının genel tarama (survey) modeline dayalı ilişkisel çalışma niteliğinde tasarlanmış betimsel bir çalışma yürütülmüştür. Olasılığa dayalı küme örnekleme tekniğinin kullanıldığı uygulamaya 302 sınıf öğretmeni ve 46 yönetici katılmıştır. Araştırmada yapılandırılmış anket formu ve açık uçlu anket formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış anket formundan elde edilen veriler SPSS programına yüklenmiş ve verilerin analizinde her bir görüşün ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Açık uçlu anket formundan elde edilen verilerde ise betimsel yorumsal analiz yapılmıştır. Yöneticilerin ve sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına katılım düzeylerinin genel olarak yüksek olduğu fakat hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir bulmadıkları tespit edilmiştir. Sonuçları dikkate alarak araştırma sonuçlarına ve araştırmacılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: 2023 Eğitim Vizyonu, Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri, Temel Eğitim Politikaları

ABSTRACT

Evaluation of the Basic Education Policies in the 2023 Education Vision According to the Opinions of Administrators and Teachers

This study aims to evaluate the basic education policies in the Education Vision 2023 according to the opinions of administrators and teachers. In accordance with this purpose, descriptive research, which is designed as a correlational research based on a general survey model of the qualitative research paradigm, was conducted. 302 classroom teachers and 46 administrators participated in the research with cluster sampling technique which is probability based. Structured questionnaire and open-ended questionnaire were used in this study. The data obtained from the structured questionnaire was imported into SPSS program, then, the mean, and standard deviation for each opinion were calculated while the data were analysed. On the other hand, descriptive interpretive qualitative analysis was used for the data obtained from the open-ended questionnaire. The findings indicated that the level of participation in the basic education policies in the Education Vision 2023 by administrators and teachers was high in general, however, they do not think the aims are sufficient and accomplishable. Taking the results into account, the suggestions are presented for research results and researchers.

Keywords: Education Vision 2023, School Administrators, Classroom Teachers, Basic Education Policies

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	2023 Eğitim Vizyonu ile İlgili Yapılan Çalışmalar	25
2.	Örneklem Grubunu Oluşturan Katılımcıların Demografik Dağılımı	38
3.	Çalışma Grubunu Oluşturan Katılımcıların Demografik Dağılımı	39
4:	Ortalamaların Yorumlanmasında Kullanılan Değerler	41
5.	Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Yöneticilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri.....	42
6.	Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Yöneticilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri.....	44
7.	Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Öğrencilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri.....	46
8.	Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Müfredata Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri.....	48
9.	Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Okula Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri.....	50
10.	Okul Yöneticilerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Görüşleri	52
11.	Okul Yöneticilerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Önerileri.....	55
12.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Yöneticilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri	57
13.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri.....	59
14.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Öğrencilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri	62
15.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Müfredata Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri	64
16.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Okula Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri	65
17.	Sınıf Öğretmenlerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Görüşleri	67
18.	Sınıf Öğretmenlerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Önerileri.....	70

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
BM	: Birleşmiş Milletler
IMF	: Uluslararası Para Fonu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknoloji Araştırma Kurumu

1. GİRİŞ

Değişen ve gelişen dünyada eğitime verilen önem her geçen gün artmaktadır. İnsanın doğasında var olan öğrenme ve gelişme duygusu eğitim ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu sayede eğitim doğumdan ölüme kadar olan uzun bir süreci kapsamaktadır. İnsan bu süreç içerisinde birçok alanda yeni bilgi, beceri ve yeterlikler elde etmektedir. Bireyler edinmiş oldukları bilgi ve becerileri kullanarak hem kendilerini geliştirmekte hem de toplumda bazı değişiklikler ortaya koyarak toplumların gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Eğitim toplumsal değişimin en güçlü araçlarından biri olarak kabul edilmektedir. Toplumda arzu edilen değişiklikler eğitim yoluyla gerçekleştirilir. Ülkeler toplumda var olan yenilikleri ve değişimleri önce eğitime uygulamakta daha sonra bu yenilik ve değişimleri eğitim yoluyla topluma uyarlamaktadırlar. Eğitim, değişme sürecinde, toplumsal yapının diğer alanlarını etkilediği gibi kendisi de toplumsal yapı ve ilişkilerde meydana gelen değişimlerden etkilenir. Bu karşılıklı etkileşim hem eğitim sistemlerinin ayakta kalmasını hem de toplumların değişerek var olmasına katkıda bulunur. Bu nedenle diğer örgütlerde olduğu gibi eğitim örgütlerinin de ayakta kalabilmesi ve varlığını sürdürebilmesi için değişimlere uyum sağlaması gerekir. Bu amaçla ülkeler eğitime yönelik birtakım stratejiler belirlemekte, “gelecekte arzulanan konum, hayal edilen nokta veya uzağı bir merceğe gibi yakın ederek görmeye çalışma eylemi olan vizyonlarını ortaya koymaktadırlar” (Taş, Çiçek, & Yastıoğlu, 2019). Eğitim sistemleri, eğitim vizyonlarına dayalı olarak amaç ve hedefler belirlemekte ve bu amaçlarını gerçekleştirmek için de politikalar geliştirmektedirler.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda teknolojiye, ekonomide, sanayide ve birçok alanda gerçekleşen yenilik ve değişimler eğitimde de kendini göstermektedir. Eğitim sisteminin doğasında var olan yenileşme ve değişim özelliği sadece bireyleri dönüştürme amacını gütmemekte, aynı zamanda toplumsal yapıyı ve eğitim kurumlarını da gelişme ve yenileşmeye zorlamaktadır (Wexler, 2017). Günümüzde toplumların kaderini belirleyen eğitimde yaşanan değişim ve gelişimler eğitim alanında bazı plan ve politikaların yapılmasını zorunlu kılmıştır (Minaz & Dikmen, 2019). Bu nedenle her ülke eğitimde gerçekleştirmeyi planladığı yenilikler ve değişimler uygulamaya koymaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hissedilen bu gelişmelere bağlı olarak eğitim sistemlerinde, personel politikalarında ve eğitim programlarında çeşitli düzenlemelerin yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır (Taş & Kıröğlu, 2017). Ülkemizde eğitim politikasına yönelik ve eğitimdeki gelecek amaçlar için 24 Ekim 2018 Tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2023 Eğitim Vizyonu'nu kamuoyuna açıklamıştır.

Vizyon; “kişilerin ve kurumların, kendilerinin veya işletmelerinin gelecekte olmasını arzu ettikleri durumun ifadesidir.” (Ülgen & Mirze, 2013). Taş, Çiçek ve Yastıoğlu'na (2019) göre vizyon “organizasyonun gelecekte kendisini nerede görmek istediği”, Kılıç'a (2010) göre, “gelecekte ne

olmak istediğinin” bir ifadesidir (Kılıç, 2010). Şişman (2002, s. 143), eğitim kurumlarında vizyonu; “özelde okulun, genelde ise okulun içinde yer aldığı toplumun, gelecekte ulaşması beklenen yer ve durumunun okul yöneticisi tarafından somut bir biçimde ortaya konmuş şekli” olarak açıklamaktadır. Eğitim vizyonu sayesinde gelecekte eğitimden beklenen hedefler daha somut bir şekilde ortaya konulmakta ve buna göre uygulama planları yapılmaktadır. Vizyon ayrıca okulların her kademesinde bulunan bireylerden oluşan takımların sürekli gelişmesine olanak sağlamaktadır (Cafıoğlu, 1997, s. 48). Bu da eğitim reform ve politikalarında vizyonun önemini ortaya koymaktadır.

Eğitim vizyonu, eğitimde gelecekte ne olmak istendiğini açık bir biçimde ortaya koyarak, eğitim politikalarının belirlenmesine ve uygulayıcılar arasındaki işbirliğine katkı sağlamaktadır. Örgütler vizyon ve misyon bildireleri düzenleyerek işgörenlerini motive etmeye, ortak bir anlayış etrafında işbirliğini geliştirmeye çalışarak eğitim sisteminin amaç ve hedeflerini gerçekleştirmeye çalışır. Eğitim sistemlerinin bir yeniliği uygulamaya taşınması eğitim vizyonu temelinde oluşturulan politikaların uygulanması ile gerçekleşir. Bu amaçla politikacılar, zaman içinde meydana gelen toplumsal ve teknolojik değişime uyum sağlamak, ekonominin ihtiyaç duyduğu insan gücü talebini karşılamak amacıyla eğitimin niteliğinin artırılması yönünde politikalar geliştirirler. Eğitim sisteminin tüm bileşenleri ile ilgili hedefler belirler ve bu hedeflere ulaşabilmek amacıyla stratejiler ortaya koyarlar.

Örgütsel düzeyde politika, “bir örgütün amaçlarının planlanan düzeyde gerçekleştirilmesini yöneten ilkeler ve kurallardır (Tural & Karakütük, 1991). Türk Dil Kurumu’na göre politika; “Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset” ve “Yöneticilerin karar vermelerinde rehberlik eden ilke ve ilkeler dizisi” (TDK, 2022) olarak tanımlanmıştır. Eğitim politikası ise; “Bir toplumun, bir kuruluşun ya da bir eğitim kurumunun saptanan eğitim ereklerine ulaşmak için alacağı kararlara temel olmak üzere hazırlanan, değişen toplumsal ve ekonomik etkenlere uygun görüşleri ve yargıları da kapsayan genel plan” (TDK, 2022) olarak tanımlanmıştır.

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı toplumda yaşanan sosyal, ekonomik, bilimsel değişme ve gelişmeleri takip etme ve bunun sonucunda ortaya çıkan yeni talep ve ihtiyaçları karşılamaktan sorumludur. Bakanlık bu değişim ve gelişmeleri takip ederek yeni eğitim politikaları belirlemiş ve bunu 2023 Vizyon Belgesi olarak kamuoyu ile paylaşmıştır. Bakanlık 2023 Vizyon belgesini; “Çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmek” (MEB, 2018, s. 7) amacıyla hazırladığını ifade etmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu eğitim politikalarının belirlenmesi ve uygulanması açısından önemli bir niteliğe sahiptir. Vizyonu belgesi, uzun zamandır çözümü beklenen sorunların çözümüne yönelik politikaların açıkça ortaya konması açısından ve tüm paydaşlarla paylaşılması açısından da değerlidir. Belgenin açıklanması kamuoyunun ilgisini çekmiş ve eğitim kurumundaki tüm çalışanlara “bundan sonra hep beraber neler yapacağız” mesajını vermiştir (Ertürk, 2019).

Eğitim reformlarının ana hedefi, eğitimin genel hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak için eğitim programlarının ve uygulamalarının geliştirilmesidir (Han, 2013). Eğitim reformunun hedeflerine ulaşmasını belirlemede, değişim süreci içinde yer alan tüm bileşenlerin (okul, öğrenci, öğretmen, veli) değişimin dinamiğini anlaması ve ilişkili olduğu birey ya da örgüte bunu etkili bir şekilde aktarması oldukça önem arz etmektedir (Fullan, 1991). Bu nedenle 2023 Eğitim Vizyonu eğitim politikalarının başarılı bir biçimde uygulanması isteniyorsa eğitimdeki tüm bileşenlerin değişimi desteklemesi gerekir. Özellikle bu konuda eğitimin en temel ve ilk basamağı olan temel eğitimde öğretmen ve okul yöneticilerine önemli görevler düşmektedir.

2023 Eğitim Vizyon Belgesi ile ilgili yapılan çalışmaların içeriğine bakıldığında genellikle vizyon belgesine yönelik öğretmen/yönetici görüşlerinin incelendiği ve bazı politikalara yönelik görüşlerinin alındığı görülmektedir (Akyıldız, Filiz, & Kayser, 2019; Canbulat vd., 2020; Ceylani, 2020; Minaz & Dikmen, 2019). Literatür çalışmaları sonucunda vizyon belgesinde yer alan temel eğitim politikalarına yönelik öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini içeren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan çalışmalardan da anlaşılacağı üzere eğitim alanındaki reformların uygulanmasında öğretmen ve yöneticiler en önemli paydaşlardır. Bu da öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin reform uygulamalarındaki önemli konumuna işaret etmektedir. Eğitim politikalarının uygulanmasında okul yönetici ve öğretmenlerin anahtar role sahip olduğu düşünöldüğünde bu araştırma kapsamında okul müdürü ve öğretmenlerin görüşlerini almak son derece önemlidir.

Araştırmada elde edilen sonuçların, 2023 vizyon belgesinde yer alan temel eğitim politikalarının uygulanmasından sorumlu olan bakanlığın ilgili birimlerine ve üst kademe yöneticilerine yol göstereceğine inanılmaktadır. Ayrıca 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik öğretmen ve yöneticilerin hangi görüşte oldukları ve bu politikalarla ilgili ne düşündüklerinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışma ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanarak uygulamaya konulan 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikaları ile ilgili yönetici ve öğretmenlerin görüş ve önerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik;
 - a. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *yöneticilere* yönelik politikalarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
 - b. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *sınıf öğretmenlerine* yönelik politikalarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?

- c. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *öğrencilere* yönelik politikalarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
 - d. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *müfredatlara* yönelik politikalarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
 - e. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *okula* yönelik politikalarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri nelerdir?
2. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının *yeterliği ve gerçekleştirilmesi* ile ilgili görüşleri nelerdir?
 3. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik önerileri nelerdir?
 4. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik;
 - a. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *yöneticilere* yönelik politikalarla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
 - b. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *sınıf öğretmenlerine* yönelik politikalarla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
 - c. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *öğrencilere* yönelik politikalarla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
 - d. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *müfredatlara* yönelik politikalarla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
 - e. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan *okula* yönelik politikalarla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
 5. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının *yeterliği ve gerçekleştirilmesi* ile ilgili görüşleri nelerdir?
 6. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik önerileri nelerdir?
 7. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri farklılık göstermekte midir?

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Hayatın her alanında yaşanan hızlı değişim, kendini eğitimde de bir ihtiyaç olarak ortaya koymaktadır. Bu değişim ihtiyacı sayesinde eğitim sistemi gerekli yenilik ve değişimlere başvurmakta, geleceğe yönelik vizyon anlayışı geliştirmektedir.

Ülkemizde, 2018 yılında ortaya konan 2023 Eğitim Vizyonu'nda da ülkemizin gerçekleri göz önünde bulundurularak ihtiyaçlar tespit edilmiş ve bir amaç belirlenmiştir. Eğitimin temellerinin atıldığı, bireye hayatının ileri dönemleri için elzem olan bilgi ve becerilerin kazandırıldığı temel

eğitim kademesi bu yzden bzyk bir önem taşımaktadır. 2023 Eğitim Vizyonu’na göre eğitimde temel amaç; günümüzün ve geleceğin becerileriyle bütünleşmiş ve bunu insanlık yararına kullanabilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmektedir (MEB, 2018). Tüm vizyon belgesi bu amaç doğrultusunda oluşturulmuştur. Vizyon belgesini uygulamaya geçirecek ise yöneticiler ve öğretmenlerdir. Vizyon belgesi eğitimcilerin elinde vücut bulacaktır.

Bu araştırma ile vizyon belgesinin uygulanabilirliği hakkında yönetici ve öğretmenlerin görüşleri ortaya konularak öneriler sunulmuştur. Araştırma sonuçlarının ve sunulan önerilerin, vizyon belgesinin anlaşılmasında, uygulanmasında ve geliştirilmesinde katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Ayrıca vizyon belgesinin uygulayıcılarına farklı pencereler açarak vizyona bakış açılarını geliştireceği mit edilmektedir. Son olarak; araştırma sonuçlarının temel eğitim kademesinde çalışan öğretmenlere ve yöneticilere vizyon belgesine yönelik bilgi sahibi olmalarına katkı sağlayacağı ve rehberlik edeceği öngörülmektedir. Vizyon belgesini okuyan ve bilen, eğitimde yaşanacak değişimleri benimseyen öğretmenlerin ve yöneticilerin yenilikleri okullarında kolaylıkla uygulayacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarının, 2023 Eğitim Vizyonu’na yönelik yapılacak olan diğer çalışmalara da katkı sağlayacağı mit edilmektedir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Kars’ta bulunan temel eğitim kademesindeki ğretmen ve yöneticilerle,
2. Araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama araçları ile elde edilen veriler ile,
3. 2023 Eğitim Vizyonu’nda bulunan temel eğitim kademesine yönelik hedeflerle sınırlı kalmıştır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırma kapsamında sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileriyle yürütülen anketlerde ğretmen ve yöneticilerin araştırmacının sorularına samimi ve iten cevap verdikleri varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışında yaşantı esas olmak üzere amaçlı ve planlı davranış değişikliklerini meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1997).

Temel Eğitim: Öğrencilere okuma-yazma, aritmetik, ev yönetimi, sağlık bilgisi, meslek becerileri, fen bilgisi, yurttaşlık bilgisi, din bilgisi alanlarındaki temel kavramları, bilgi ve becerileri kazandırmak maksadıyla ilkokul ve ortaokul öğrencilerine düzenlenen eğitimidir (Aydın, 2000).

Vizyon: Özelde okulun, genelde ise okulun içinde bulunduğu toplumun, gelecekte ulaşması beklenen durumunun okul müdürü tarafından somut bir biçimde ortaya konmuş şeklidir (Şişman, 2002, s. 143).

2023 Eğitim Vizyonu: Öğrencileri günümüzün yoğun ve rekabetçi dünyasına en iyi şekilde hazırlayacağı öngörülen eğitim sistemi programıdır (MEB, 2018).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Bu bölümde araştırmanın konusu ve amacına ilişkin olarak; eğitim ve eğitimin amaçları, eğitimdeki değişim ve yenilikler ve bunlara duyulan ihtiyaç, eğitim politikaları, eğitimde yapılan değişiklik ve yeniliklerde öğretmen ve yöneticilerin yeri, vizyon ve 2023 Eğitim Vizyonu ve son olarak 2023 Eğitim Vizyonunda Temel Eğitim Politikası ile ilgili araştırmalar bağlamında bilgiler verilecektir.

2. 1. 1. Eğitimin Amaçları

Eğitim; bir milletin hayat tarzını oluşturmasında, kültürünü ilerideki kuşaklara aktarmasında, toplum için örnek olan insanı hazırlayıp var etmekte işlevsel bir amaç taşır (Gümüş, 2015). Tüm bunların yanında eğitimin geçmişten günümüze birçok farklı tanımı yapılmıştır. En çok kabul gören tanımı; Ertürk (1997) “bireyin davranışında yaşantı esas olmak üzere amaçlı ve planlı davranış değişikliklerini meydana getirme sürecidir.” Cırtlı (1985) ise Güneşli Mektep kitabında eğitimi; kişinin başkası için değil kendisi için ortaya koyduğu bir yapım süreci olarak ifade etmiştir. Fakat eğitim kurumları ve eğitim amaçlarının zamanla değişmesi eğitimin tanımını da değiştirmeye zorlamıştır. Eğitim tanımına farklı bir bakış açısı getiren Sunar (2020), eğitimi insanın önceden var olan özelliklerini meydana çıkarma ve bunları kendine yararlı olacak bir faaliyete çevirme olarak dile getirmiş, insanların eğitimi artık sadece davranış değişikliği oluşturması için istemediklerini, eğitimle kendilerine ait olduğuna inandıkları ayrıcalıklı yönlerini açığa çıkarmak istediklerini belirtmiştir. Educere ise eğitimi kendini, dünyayı tanıma ve keşfetme olarak görmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin herhangi bir yönlendirme olmadan tanıma ve keşif eylemini gerçekleştirilmesi gerekliliğini vurgulamakla bu konuda toplum ve birey için yararlı olsa bile herhangi bir yarar sağlamak amacıyla değil, eğitimin içerdiği bilgi, değer ve becerileri bir değer olduklarında onları kazanmak ve geliştirmek için savunmaktadır (Beltekin, 2021). Tüm bu tanımlamalara bakıldığında eğitim; insanın kendini tanıma, doğuştan kendine ilke edindirdiği gelişim çabasını sürdürme, bunu kendi için isteme, bu uğurda çaba sarf etme ve gelişimini olabildiğince üst katmandan gerçekleştirme süreci olarak ifade edilebilir.

Tarihten günümüze eğitim çeşitli amaçlarla karşımıza çıkmaktadır. Dönemin ihtiyaçları ile birlikte eğitimin amaçlarında da değişimler olmuştur. Söz gelimi eğitimin birincil amaçlarından biri devletin topluma ayak uydurma konusunda bireyleri gerekli bilgi, beceri, davranış ve değerlerle donatmayı amaçlayan yurttaş eğitimi olmuştur. Yine piyasanın güçlenmesi ile piyasanın iş gücü ihtiyacını karşılamak üzere eğitime insan gücü yetiştirme işlevi de verilmiştir (Beltekin, 2021).

Ülkemizde de zaman zaman eğitimden beklenen amaçların öncelik sırası değişmiştir. Yüksel'in (2004) Cookson ve Sadovnik'tan aktardığı eğitimin amaçları dört başlık altında toplanmıştır:

- ◆ *Eğitimin siyasal amaçları:* Bireylerin siyasal sistemde var olmaları ve bu sisteme ayak uydurmalarını kapsar.
- ◆ *Eğitimin entelektüel amaçları:* Eğitimin siyasal amaçları: Bireylerin siyasal sistemde var olmaları ve bu sisteme ayak uydurmalarını kapsar.
- ◆ *Eğitimin sosyal amaçları:* Bireylere içinde bulunduğu toplumun öğretileri kazandırılarak bireylerin topluma uyumunu kapsar.
- ◆ *Eğitimin ekonomik amaçları:* Bireylere belli beceriler kazandırılarak toplumun ihtiyaç duyduğu insan gücü rolüne uyum sağlamasını kapsar.

2. 1. 2. Eğitimde Değişim ve Yenilik

Eğitimin içinde kendine yer bulan değişim ve yenilikler her geçen gün kendini bir zorunluluk olarak hissettirmektedir. Buna yönelik Dewey "Hareket nasıl fiziksel bir gerçekse, değişim de toplumsal bir gerçektir" der (Beycioğlu & Aslan, 2010, s. 153). Sosyal, kültürel ve politik alanlardaki hızlı değişimlerin olduğu bilgi ve teknoloji çağında, eğitim de değişim çemberinin içine giren ve bundan etkilenen bir kurum olma özelliği oluşturmaktadır (Tura & Akbaşlı, 2021).

Günlük hayatta yenileşme ve değişme kavramları birbirinin yerine kullanılmaktadır. Fakat değişim yenileşmeyi de kapsayan bir kavramdır. Bu kavramlardan yenileşme olumlu yönde ilerleyen, örgütün etkililiğini artıran özel bir kavram olmasına rağmen; "değişim hem yenileşmeyi hem gelişmeyi kapsamakta başka örgütlerin deneyimlerinden de yararlanmayı ifade eden, kişiler tarafından olumlu veya olumsuz bağlamda kullanılabilen" bir kavramdır (İlğan, 2008; Kaşkaya, 2007; Sağlam, 1979). Yine Özdemir'e (2000) göre yenileşme, aslında bir değişme olmakla birlikte olumlu netice vermesi beklenen, öncesinde planlanan bir durumdur. Yenileşme aslında bir değişimdir. Değişim ise; belirli bir zaman diliminde oluşan çeşitlilik (Özmen & Sönmez, 2007), bir bütünün parçalarında, parçaların birbirleriyle olan ilişkilerinde, bir önceki duruma göre nitelik ve nicelik yönünden gözlemlenebilen bir farklılığın oluşması (Özmen & Sönmez, 2007, s. 178) ve "mevcut durumdan bir başka duruma geçmeyi, bir sistemin bir başka sisteme geçişini" tanımlamaktadır (Sucu, 2000, s. 15). Genel olarak bakıldığında yenileşme; planlanarak olumlu olması beklenen sonuçlar iken, değişim; yenileşmeyi de içine alan, eskiden uygulanan herhangi bir şeyin mevcut konumundan başka bir konuma geçmesi ve olumlu da olumsuz da olabilen geniş bir kavram olarak tanımlanabilir.

İçinde bulunduğumuz bilgi çağında eğitim sistemleri ayakta kalabilmek için yenilik ve değişimlere ihtiyaç duymaktadır. Günümüzde eğitimden beklenen, bir taraftan teknoloji çağına uyum sağlayan bir taraftan da küreselleşmenin yarattığı problemlere yenilikçi çözümler geliştiren bir kurum olarak işleridir (Tunca, 2012). Eğitim sistemi içerisinde bireyler sahip oldukları bilgi,

beceri ve yeteneklerini üst düzeye çıkarabilmeyi ve bireylere daha yeni uğraşlar içerisinde bulunmalarına imkan sunmaktadır (Mykhailyshyn, Kondur, & Serman, 2018). Aynı zamanda eğitimdeki yenilikler, eğitim kurumlarındaki kullanışlılığının yanında toplum içerisinde bireylere gerekli imkanların sağlanmasına da katkı sağlamaktadır (Tüm, 2020). Bu sayede eğitim, bireye ve topluma karşı olan görevini yerine getirmektedir.

Değişimin, geleceğe hazırlanma, bireyler arasında güveni, desteği ve olumlu iletişimi sağlama, kafalardaki sorulara cevap verme ve sorunlara çözüm getirme gibi genel amaçları vardır. Şimşek ve diğ., (1998), değişimin, örgütü geliştirdiğini, örgütün devamını sağladığını ve örgütün gelişmesine katkısı olduğunu dile getirmektedir. Sabuncuoğlu ve Tüz (1998), örgütlerde değişimin amacını şu şekilde belirtmişlerdir:

- ◆ Etkinliği artırmak: Örgütün yaptığı işteki etkinlik düzeyini geliştirerek artırmaktır.
- ◆ Verimliliği artırmak: Örgütte bireyler arasındaki ilişkileri ve var olan araç gereci düzenlemektir.
- ◆ Motivasyon ve tatmin düzeyini artırmak: Örgütte sıradanlık görüşünü bastırma amacıyla gerçekleşecektir.
- ◆ Değişimi bir zorunluluk görmenin dışında faydası olan bir süreç olarak görmek gerekmektedir. Çünkü değişimlerle bazı olumlu etkiler görmek mümkündür.

Özdemir (2000), “değişimin yararlarını kısaca şöyle sıralamıştır:

- ◆ Değişim, kişilere ve kuruma heyecan yaratır.
- ◆ Kurumda çalışan kişilerin ilgilerinin çekilmesini sağlar.
- ◆ Değişim birçok açıdan fırsatlar doğurabilir.
- ◆ Çalışanların mesleki açıdan gelişmeleri için güdüleyici rol oynar.
- ◆ Değişim, çalışanların iş tatminini daha da yükseltebilir.”

Diğer taraftan ise Helvacı'nın (2005) da ifade ettiği gibi değişim doğru bir şekilde ele alınmazsa bazı olumsuz sonuçlar doğurabilir:

- ◆ Amaca yeterince ulaşamayabilir.
- ◆ Değişimin maliyeti fazlalaşabilir.
- ◆ Değişimin sağlayacağı yararlar yitirilebilir.
- ◆ Çalışanların şevk ve motivasyonu kırılabilir.
- ◆ Çalışanlar daha sonraki değişim girişimlerine karşı olumsuz yaklaşabilir.
- ◆ İş kaybı gibi insani açıdan olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilir.

Eğitimde meydana gelen değişimlerin olumlu ve olumsuz sonuçlarının yanında değişimlerin uygulayıcısı olmadan hiçbir anlam ifade etmemektedir. Bu yüzden eğitime değişimlerin uygulayıcısı olan öğretmen ve yöneticilerin de öneminin incelenmesi gerekmektedir.

2. 1. 3. Eğitimdeki Değişim ve Yenileşmede Öğretmen ve Yöneticinin Rolü

Okullarda gerçekleştirilecek bir değişim sürecinin en önemli aktörleri öğretmenler ve yöneticilerdir. Eğitimsel reformlar uygulayıcı olan öğretmenlerin elinde hayat bulmaktadır. Araştırma bulguları okuldaki değişim programlarının başarılı olmasındaki ana faktörün öğretmenler olduğunu göstermektedir. Bu açıdan öğretmenlerin öncelikle değişime yönelik yetiştirilmesi ve hazırlanması gerekmektedir (Balcı, 1993). “Öğretmenler, toplumsal ilerlemenin ve eğitimsel değişimin, değişim sürecinin doğası hakkında bilinçli olması gereken araçlar olmalıdır” (Fullan, 1993; Harris & Muijs, 2005). Lieberman ve Mace (2008) öğretmenlerin kendilerini yetiştirmelerinin eğitim reformlarının kilidi olduğunu belirterek değişimlerde öğretmenin rolüne dikkat çekmiştir.

Değişim süreci sonunda ne ile karşılaşılacağına bilinmemesi, değişimin en önemli özelliklerinden biridir (Özkalp & Kirel, 1996). Öğretmenlerin, değişimden nasıl etkilenecekleri; uygulamada başarılı olup olamayacaklarından endişe duymaları beklenen bir durumdur (Briscoe & Peters, 1997). Burada asıl önemli olan öğretmenlere karşı açıklayıcı ve güvenilir olmaktır. Öğretmenlerin, kendilerini değişimin bir parçası olarak görmeleri onları da rahatlatacak ve değişime karşı olumlu yönde etkileyecektir.

Öğretmenlerin benimsemediği bir değişimi gerçekleştirmeye çalışmak zordur. Bu sebeple, değişime karar verirken bu sürece uygulayıcı olan öğretmenleri de katmak gerekir. Değişim planlanırken öğretmenlerin fikirlerine başvurulması ve fikirlerinin önemsenmesi süreçleri daha uzun süreli, daha etkili ve sağlıklı yapacaktır (Beycioğlu & Aslan, 2010). Değişime öğretmenlerin inanması için “değişimin amaçları ile öğretmenlerin amaçlarının uyuşmasının sağlanması” gerekir. Bu gerçekleştirilemez ise değişimin uygulanması lafta kalır ya da değişim direnç ile karşılaşır (Balcı, 1993). Değişim; baştan sona enerji gerektiren ve heyecan hissettiren bir süreçtir. Bu sebeple öğretmenlerin değişimin olumlu yönde olacağına inanmaları ve bu konuda heyecanlanmaları gerekir (Erdoğan, 2021). Bu yüzden öğretmenleri değişimlere heyecan duyacak bir şekilde motive etmek gerekir. Başarılı değişim girişimlerinin istendiği bu sistemde öğretmene de hak edilen değerin verilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde öğretmenin inanmadığı ve güvenmediği bir değişim adımının başarılı olması beklenemez.

Öğretmen öğrenciyi birçok alanda etkiliyorken öğretmenin bir yeniliğe karşı tutumu da öğrenciyi etkilemektedir. Öğretmenlerin herhangi bir fikirden veya değişimden uzak durmaları öğrencilerin de aynı konuya karşı uzak durmalarına neden olabilir (Erdoğan, 2021). Öğrencilerin değişime yönelik tutumları değişimin başarılı ya da başarısız olmasını etkileyebilir. Bu yüzden değişim faaliyetlerinde öğretmenlerin fikirlerinin önemsenmesi ve değişime güvenmelerinin sağlanması gerekmektedir.

Okul örgütünde değişim denildiğinde en önemli unsurlardan önde geleni okul yönetimi, başka bir ifadeyle müdür ve yardımcılarıdır (Beycioğlu & Aslan, 2010). Yöneticiler olmadan eğitimdeki değişim çabaları sonuçsuz kalır. Fullan (2002) etkili okul liderlerini, geniş ölçekli ve uzun vadeli

eğitim reformunun anahtarları olarak vurgulamaktadır. Çünkü ‘bir okul, ancak yöneticisi oranında başarılıdır’ ifadesi, çevrenin okula ilişkin algısında, okul yönetiminin yeterliliğe hakim olduğunu ifade etmektedir (Aksu, 2004). Okul yöneticilerinin bu algıyı içselleştirmesi değişime açıklıkları ile ilişkilendirilebilir. Okul yöneticilerinin sadece liderlik etmeleri değil aynı zamanda değişime öncülük olmada, yönlendirmede ve birimler ve kişiler arasında koordinasyonu sürdürmede de etkin olmaları okul liderlerinden beklenmektedir (Gümüşeli, 2009; Wallace, 2004). Bakioğlu (1994) okul yöneticilerinin değişimin istenen yönde etkili ve başarılı olması için bazı bilgi, beceri ve davranışlara sahip olması gerektiğini vurgulamıştır:

- ◆ Okul yöneticisi, etkili okul ve eğitim öğretimin nasıl olması gerektiği hakkında bir düşünceye sahip olmalıdır.
- ◆ Yapmak istenilen değişimin amaç ve etkilerine vakıf olmalıdır.
- ◆ Değişim sürecinde ekip arkadaşlarının moralini yüksek tutacak, ekipteki yardımlaşmayı sağlayacak tutumu benimsemelidir.
- ◆ Kendisi ve ekip arkadaşları için yeni bilgi ve beceriler elde etmelidir.

Fullan (2002), şu anki değişim mekanizmasında okul yöneticilerinin lider özelliklerinin tek başına eksik kaldığını ve okul yöneticilerinin değişime her zaman açık olma ve değişime liderlik etme konularında hassas olmaları gerekliliğini vurgulamaktadır. Hallinger (1992) ise, “okul müdürünün rolünü, yetmişli yıllarda program yöneticisi, seksenli yıllarda etkili okul ve eğitim lideri” olarak ifade etmektedir. Ona göre, müdürler eğitim kurumlarında değişimin anahtar unsurlarıdır. Fakat gelişen ve değişen dünyada okul yöneticilerinin de rolü değişmiştir. Beycioğlu ve Aslan’ın (2010) belirttiği gibi okul yöneticileri sadece öğretmenleri ve çalışanları denetleyen, sınıfların ders programını hazırlayan, öğretmenleri müfredatı öğrenciye aktaran olarak görmeleri çağın dışında kalmıştır. Çünkü yeni çağın okul yöneticisi; her anlamda ve her yaşta öğrenmeyi kendine şiar edinmiş (Senge, 2002), ekip arkadaşlarını da öğrenmeye heveslendiren, yenilik peşinde koşan ve okulunda bunları uygulamada hevesli olan, güven dolu bir okul kültürü oluşturan (Beycioğlu & Aslan, 2010), öğretmenlere müfredat konusunda esneklik sağlayabilen, okulu çevresiyle birlikte kabul eden ve geliştirmeye çalışan ve tüm bunları sabırla gerçekleştiren bir eğitimci olarak algılanmaktadır.

Okul yöneticisi değişime olan yaklaşımıyla, güveniyle ve çabasıyla okuldaki diğer meslektaşlarına, öğretmenlere, öğrencilere ve çalışanlara örnek olur. Çevresine verdiği güven sayesinde etrafında ona inanan insanlar olur ve bu sayede onları da değişime ikna eder. İnsanlar ona gelenekler veya yasalar sebebiyle değil, inandıkları için itaat ederler (Weber, 1987’den aktaran Beycioğlu & Aslan, 2010).

2. 1. 4. Vizyon

Vizyon kelimesi, “bilmek ve görmek” anlamlarında kullanılan *wid*, *woid* ve *weid* kelimelerinde türetilmiştir (Alkoç, 2010, s. 26). Bunun yanında “anlayış, görüş ve kavrayış” olarak

anlamlandırılmaktadır (Latif & Muslu, 2015, s. 15). Vizyon, “lider ya da yöneticilerin daha önce başarılmamış ve düşünülmemiş düşünceleri ortaya çıkarması”dır (Atasever & Işık, 2018). Vizyon; “örgütün kendini gelecekte görmek istediği yer”, “örgütün işgörenleri ile paylaştığı gelecekle ilgili bir resmi” (Atasever & Işık, 2018) olarak da nitelendirilebilir.

Eğitimde yaşanan köklü değişiklikler ülkelerin eğitim sistemi içerisinde geliştirdiği vizyonlar ile gerçekleşmektedir. Vizyon; geleceğe ışık tutan, daha anlamlı hedefler koyarak bu alanda ilerlemeyi sağlayan çok önemli bir kavramdır. Fidan (1998), vizyonu kafamızda ileriye yönelik fikirlerin şu an oluşturulması olarak tanımlarken, Şişman (2002) ise dar çerçevede eğitim kurumunun geniş çerçevede ise toplumun ileride ne konumda olması gerektiğine dair liderin ortaya koyduğu elle tutulur planları olarak ifade etmiştir. Eğitim kurumunun oluşturduğu vizyon, kurumun geleceğini betimler ve ona ışık tutar (Aytaç, 2003). Vizyon, soyutu somut hale getirirken kurulan planların da daha gerçekçi olmasını sağlar. Bu sayede kişiler ve kurumlar vizyon sayesinde geleceklerine daha sağlam adım atarlar.

Vizyon, kafamızda oluşturduğumuz karışık şekillerin bir düzene oturtularak berraklaşmasıdır (Özden, 2002). İçinde barındırdığı değerleri bir araya getiren ve geniş bir kavram olan vizyon (Durna, 2002) aynı zamanda çalışanları da moral yönünden olumlu etkiler (Akdemir & Yılmaz, 2005). Bireylerin somut bir plan dahilinde ilerlemeleri onları motive eder ve heyecanlandırır.

Erdoğan (2021), Eğitimde Değişim Yöntemi isimli kitabında vizyonu şöyle bir örnekle açıklamıştır: Üç farklı öğretmene derste ne yaptıklarını soruyorsunuz. İlk öğretmen Türkçe dersinde öğrencilere noktalama işaretlerini öğrettiğini söylüyor. İkinci öğretmen hayat bilgisi dersinde öğrencilere problem çözme ile ilgili beceriler kattığını söylüyor. Üçüncü öğretmen ise gelecekte yurdumuzun gelişmişliğine katkısı olacak bireyleri yetiştirdiğini söylüyor. Üç öğretmenden sonuncusunun vizyon sahibi olduğu söylenebilir. Çünkü bu öğretmen yaptığı işi belli bir gaye doğrultusunda yapmaktadır. Yaptığı işe atfettiği bu mana dolayısıyla işini daha büyük zevkle yapacaktır.

Vizyon ile strateji arasında yakın bir ilişki vardır. Strateji de vizyon gibi örgütlerin daha çok gelecek durumları ile ilgilidir. Yani örgütlerin geleceğine yönelik tasarımlar, düşüncelerdir. Ancak vizyon daha soyut bir gelecek iken strateji daha somut bir gelecek tasarlamaktadır (Atasever & Işık, 2018).

2. 1. 5. Eğitim Vizyon İlişkisi

Eğitim, işlevselliği ve amaçları yönünden zengin bir kavramdır. Bu yüzden bazı kavramlarla ilişkili olarak ele alınmaktadır. Eğitim ve vizyon birbiriyle ilişkili olduğu kadar aynı zamanda birbirini tamamlayan iki kavramdır. Eğitimde vizyon oluşturmak; yetiştirilen bireylerin belli bir amaca doğru gitmesine yardımcı olmak, eğitimcilere yol haritası oluşturmak, kurumun gelişmesini sağlamak gibi yararları vardır (Cafoğlu, 1997).

Vizyon, eğitim kurumlarına rehberlik eden, daha iyi bir okul için neler yapılması gerektiğini gösteren ve bu sayede öğretmenlere moral kaynağı olan düşüncelerdir (Lashway, 1997). Vizyon ile eğitimcileri bir heyecan sarar ve onlara enerji verir. Kurum adına uzun vadede plan kurmayı sağlar (Erdoğan, 2021).

Devletlerin küresel şartlara uyum gösterebilmeleri, geleceğe hazırlanmaları ve çağdaş ülkeler seviyesine çıkabilmeleri adına uzun süreli hedefler koymak zorundadırlar. Bu hedeflere yönelik eğitim sistemlerindeki değişim ve yenileşme programlarının güncellenmesi gerekmektedir (Aytaç, 2003). Bunun için geniş çapta vizyon belgelerinin hazırlanması gerekir. Güzelcik'e (1999) göre vizyon belgeleri kurumların gelişimine katkıda bulunurken vizyon belgesinin olmaması ise kurumların gelişimini olumsuz etkilemektedir. Durukan'a (2006) göre eğitim kurumlarında vizyon oluşturulması çalışanları rahatlatır ve enerjilerini olması gereken yerlere vermelerini sağlar. Karşılaşılan sorunların çözümü açık ve nettir. Eğitim kurumlarındaki vizyonun üç ana özelliği olmalıdır (Aytaç, 2003):

- ◆ Vizyon, eğitim kurumundaki tüm paydaşlara bir sorumluluk verir.
- ◆ Vizyon, alınan her karar bir dayanak oluşturur.
- ◆ Vizyon, kurumdaki bireylere verdiği enerjiyle kurumun ilerlemesi için bireyleri ortan paydada toplar.

Örgütler, çalışanlarını motive etmek, ilham vermek ve ortak bir anlayış oluşturarak çalışanlar arasında sinerji oluşturmak amacıyla gelecekle ilgili stratejiler oluştururlar (Muslu, 2014). Strateji belgeleri değişim ve gelişmenin ortaya koyduğu bireysel, toplumsal, ekonomik ve teknolojik ihtiyaçları temel alınarak hazırlanır, örgülerin amaçlarını gerçekleştirilmesine aracılık ederler. Strateji belgelerinde yer alan hedefler uygulanmak için politikalar haline dönüştürülürler.

2. 1. 6. Politika

Politika kavramı Eski Yunan'da ortaya çıkmış ve şehir anlamına gelen polis kelimesinden türetilmiştir. “Şehir yaşamı ve bu yaşamı düzenleme” (Şişman, 2010, s. 110), “bir işi gözetmek” (Atasever & Işık, 2018) anlamlarına gelmektedir. Bugünkü anlamından farklı olan polis, Eski Yunan'da yurttaşların bağlı olmaktan memnuniyet duydukları devleti ifade etmektedir. Devlette her yurttaş üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmektedir. Türköne (2014, s. 27) bunu “şehir devleti ile ilgili işler” olarak tanımlamaktadır.

Zihnimizdeki politika kavramına Arapça siyaset ve Latince politika sözcükleri temel oluşturmaktadır (Beltekin, 2021). Latince olan politika “toplumun işlerini üzerine alma, yürütme, yönetme işi, insan topluluklarını yönetme sanatı” olarak kullanılırken Arapça siyaset “bir nesneyi düzgün ve iyi durumda bulunması için özenle gözetip korumak; hayvanı ehliştirmek” anlamlarında tanımlanmaktadır (Köse, 2009, s. 294). Politika en yalın ifadeyle “hedefe giden yolun tanımlanması”dır (Atasever & Işık, 2018).

Eski Yunan'dan günümüze politika farklı kişiler tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bu da politika kavramının anlaşılmasının kolay olmadığını (Hill, 2005) göstermektedir. Cebeci (2003) politikayı, şimdiye veya ileriye yönelik planlar yapmak, bunları faaliyete geçirmek için adım atmak, belirlenen şekillerde ortaya koymak olarak tanımlarken, Tural ve Karakütük (1991) ise, bir topluluğun hedeflerine ulaşmak ve çalışanların sorumluluklarını en iyi şekilde yapmalarını sağlamak için ortaya konmuş ilkeler olarak ifade etmektedir.

Günümüzdeki politika anlayışına uygun olarak Wilson (2006), devletlerin bir hedefe yönelik olarak söyledikleri her türlü söz ve hedefe yönelmek için gösterdikleri her türlü davranışı politika içerisinde değerlendirmektedir. Schmitt (2012) ise politikayı zıt kutupların savaşı olarak görmektedir. Ona göre birey toplum içerisinde yaşamak zorundadır fakat aynı zamanda toplum içerisinde karşılaştığı sorunlara da çözüm bulmak zorundadır. Heywood (2006), bunu politikanın sahip olduğu işbirliği ve çatışma ile ifade etmektedir. Bireylerin bir yandan anlaşamayıp çatışma yaşamaması bir yandan ortak bir alanı paylaştıklarından işbirliği içerisinde olmaları ile açıklamaktadır. Politikada, hangi bireyin söz sahibi olacağı, ne yapılacağı, nasıl yapılacağı, hangi bireyin yapacağı konularına bir düzenleme getirmektedir.

Variş (1991) ülkelerin, eğitim politikalarını oluşturmada kendi devlet politikalarından yararlandığını ifade ederken; Adem (1993, s. 1) eğitimin bütün ülkelerde öncelikli politika konusu olduğunu, çünkü toplumsal kültürün gelişmesinde ve devamında önemli olduğunu dile getirmiştir. Tüm bunlar eğitimin; ülkenin politikasından etkilendiğini ve nasıl bir insan yetiştirilmek istenildiğinin belirlenmesinde etkisini ortaya koymaktadır. Çotuksöken (1996) de siyasetin eğitimdeki kararları etkilediğini ifade etmiştir.

Tural ve Karakütük (1991), politikayı çeşitli perspektiflerden inceleyerek politikanın çatışma içerdiğini öne sürmüşlerdir. Onlara göre fikir farklılıkları çatışmayı, çatışmalar da politikayı oluşturmaktadır. Bu sebeple politika denilince bireylerin aklına ilk çatışma gelmektedir. Çatışma da politikanın kilit taşlarını oluşturmaktadır.

Politikanın önemli özelliklerini Tural ve Karakütük (1991) şöyle sıralamışlardır:

- ◆ Politika kanunlara uygun nitelikte olmalıdır.
- ◆ Politika her insanın anlayabileceği düzeyde olmalıdır.
- ◆ Politika gelişmeye açık ve diri olmalıdır.
- ◆ Politika değişen şartlara göre düzenlenebilir esneklikte olmalıdır.
- ◆ Politika birçok şeyi içine alan bir yapıda olmalıdır.
- ◆ Politika kendisiyle çelişmemelidir.
- ◆ Politika kişilerin katılımıyla olmalıdır.
- ◆ Politika, planı ile bir bütün olmalıdır.

2. 1. 7. Politika Eğitim İlişkisi

Eğitim ve politika birbiriyle iç içe, birbirlerini tamamlayan iki kavramdır. Hükümetler eğitimde bazı adımlar atacakları zaman ülke politikalarına uygun olarak hareket ederler. Antik Yunan'dan günümüze eğitim; sadece kişinin kendisine uygulanan bir çalışma olmamış, kişinin çevresinde olup bitenleri anlaması ve içinde bulunduğu topluma yararı olmasını hedeflemiştir (Gürol & Bavlı, 2015).

Eğitim ve politika ilişkisi Antik Yunan'a kadar uzanmaktadır. Ülkeyi yönetecek kişilere bu beceriler eğitim yoluyla kazandırılmaya çalışılırdı. Eğitimin politik işlevini anlatan bu süreç "iyi vatandaş yetiştirmek" olarak ifade edilebilir (Enginer, 2012, s. 77). Eğitim aracılığıyla bireyin topluma uyumunu kolaylaştırmak amaçlandığına göre uygulanan politikaların da devamlılığını sürdürmesi için eğitime ihtiyacı vardır. Fakat eğitimin önceliği sadece mevcut düzeni destekleyen, devlete karşı sorumluluklarını gerçekleştiren insanlar yetiştirmek değildir, kararlarını doğru bir bilinçle uygulayan, yöneticileri fikirleriyle etkileyen bireyleri hayata hazırlayarak politikaya yön vermektir (Kahraman, 2018). Böylelikle eğitim politikayı etkiliyorken politika da eğitime belli bir şekil vermektedir.

Eğitim politikası en genel tanımıyla eğitim kurumlarında ülkenin gereksinim duyduğu bireylerin geleceğe yönelik hazırlanmasıdır (Yıldız & Yıldız, 2016). Toplumlarda, politik kurumlar kendi fikirlerini eğitim yoluyla benimsetmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda devletin ekonomik kalkınmasını yine eğitim yoluyla yetiştirdiği nesillerle gerçekleştirmektedir. Kısacası hükümetler eğitim politikaları aracılığıyla geleceğe yatırım yaparlar. Eğitim politikaları, ülkeden ülkeye farklılık gösterse de tüm ülkeler dünyada seyreden yeniliklere göre eğitim politikalarını oluştururlar ve küresel niteliklidir (Conant, 1964'ten aktaran Yıldız & Yıldız, 2016, s. 25).

Eğitim politikası, belli bir amacı olan grubun eğitime dair esaslarını ve yapacağı faaliyetleri dile getirmektedir. Eğitim çoğul bir yapıya sahip olduğundan ona yönelik fikir ve yapılması gerekenler de çoğullaşmaktadır. Bu yüzden eğitim alanındaki kişiler sahip oldukları menfaat farklılıkları neticesinde farklı eğitim politikalarına yönelmektedirler (Beltekin, 2021).

Adem (1997), eğitim politikalarının oluşturulurken hedefe gidilmesine yardımcı olacak maddelerin ortaya konulmasının gerekliliğine değinmiştir. Yine eğitim politikalarına karar verecek sadece bir mekanizmanın olmadığını, tarafların bir araya gelerek karar vermeleri gerektiğini belirtmektedir. Ancak bu sayede demokratik bir ortam yaratılmış olur.

Eğitim politikaları oluşturulurken birçok örgüt bir araya gelerek karar vermektedir. Çünkü eğitim; politik, ekonomik, toplumsal bir kavramdır. Eğitime dair bir kararlar baskın grupların görüşlerinden etkilenecek verilmektedir. Bunun en önemli nedeni baskın grupların kendi fikirleri doğrultusunda politikaları yönlendirmeye çalışmalarıdır (Tural & Karakütük, 1991).

Ülkelerin her alanda kalkınması temelde eğitime bağlı olduğundan bu alanda yapılan eğitim politikalarına gereksinim vardır. Bu nedenle eğitim, uzun dönemli çalışma gerektiren bir alandır.

Eğitim politikaları kişilerin şahsi menfaatleri yerine toplumun faydası düşünülerek gerçekleştirilmelidir (Çiçekci, 2020). Bu sayede toplum içerisinde çıkabilecek çatışmaların en alt seviyelerde olması mümkün olabilir.

Eğitimde ortaya koyulan hedefler doğrultusunda eğitim politikaları oluşturulur. Bu sebeple eğitime dair hedeflerin biçim ve içerik bakımından analiz ve sentezi yapılmalıdır (Özden, 2002). Ancak bu şekilde daha sağlıklı bir karar verilmektedir.

Ülkemizde eğitim politikalarının oluşturulmasında etkili olan organlar vardır. Adem (1997); bu organları; Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Talim Terbiye Kurulu, Araştırma Planlama Koordinasyon Kurulu, Milli Eğitim Şurası, Devlet Planlama Teşkilatı, siyasi partiler olarak belirtirken, eğitim politikalarının daha bilimsel çerçevelerde hazırlanması için eğitimde uzman hizmetlerden faydalanılması gerektiğini belirtmiştir. Bu anlayışla eğitim politikalarını daha çok uzmanların ve iç aktörlerin oluşturması gerektiği ifade edilmiştir. Fakat günümüzde eğitim politikalarını oluşturan aktörlere BM, AB, Dünya Bankası ve IMF gibi uluslararası kurumlar da eklenmiştir (Beltekin, 2021). Bu kurumlar sağladıkları ekonomik destek ile ülkemizde eğitim politikalarının gerçekleştirilmesine önemli katkılar sunmuşlardır. Fakat eğitim sistemimizdeki eksikler sebebiyle bu gelişmeler önemli bir nitelik kazanamamıştır (Asri, 2015). Eğitim politikalarında etkili olan iç ve dış aktörler birbirlerini etkilemenin yanında birbirlerini yönlendirmişlerdir.

Eğitim politikalarının belirlenip faaliyete geçirilmesinde politika organları önemli bir görev yüklenmektedir. Bu organlar, devlet birimlerinde eğitimle bağlantılıdır. Ülkemizde eğitim politikasının belirlenmesi aşamasında etkisi olan kurumlardan biri eski adıyla Devlet Planlama Teşkilatı, günümüzdeki karşılığı Kalkınma Bakanlığıdır (Tural & Karakütük, 1991). Eğitimde belirlenen hedefler ülkenin kalkınma hedefleriyle uyum göstermesi gerekmektedir. Eğitim politikalarının belirlenmesinde etkisi olan kurumlardan biri de MEB'dir. Bu birimlerden Talim Terbiye Kurulu ve Milli Eğitim Şura toplantıları da önem arz etmektedir. Milli Eğitim Şurası eğitim camiasının farklı gruplarını bir arada bulandıran toplantılardır. Fakat şurada alınan kararlar yol gösterici nitelikte olduğundan eğitim politikalarını belirlemede pek etkisi görülememektedir (Beltekin, 2021).

Geçmişten günümüze eğitimin tanımında ve eğitimin hedeflerinde değişimler olduğu gibi eğitim politikalarında da değişimler olmuştur. Önceleri iyi vatandaş yetiştirme, kültürü nesilden nesile aktarma, piyasaya eleman yetiştirme hedefleri görülürken ve hükümetlerin politikaları etkiliyken günümüzde talepleri olan kesim de görülmeye başlanmıştır (Beltekin, 2021). Bu kesimlere sivil toplum kuruluşları ve sendikalar örnek olarak verilebilir. Aypay (2015); bazı eğitim politikalarının daha çok gündeme geldiğini ve bunların: Toplumsal cinsiyet eşitliği, engellilerin eğitimi, farklı dillerde eğitim, demokratik eğitim gibi konular olduğunu dile getirmektedir. Rızvı ve Lingard (2016) ise eğitim politikalarının uluslararası niteliklerde geliştirilmeye başlandığını ve kız

çocuklarının eğitimi, İngilizce dil eğitimi ve müfredatı, sınavlar, eğitimde küresel ticaret vb. güncel eğitim politikalarının oluşturulmaya başlandığına vurgu yapmaktadır.

Gümüş (2015), eğitimin hem etkileyen hem de etkilenen yapısıyla çok karmaşık bir kavram olduğunu ifade etmektedir. Aynı zamanda sosyal değişimlerin, siyasetin, dünyada yaşanan ve güncelliğini koruyan konuların eğitim politikalarına etkisi olduğunu dile getirmektedir. Ona göre ülkelerin eğitim algısı ve sahip oldukları ideoloji birbirine kenetlenmiştir. Buradan siyasi yapının eğitim programlarının belirlenmesinde büyük bir payının olduğu gerçeği çıkarılabilmektedir.

Eğitim politikalarını belirleyen etkenlerden bir tanesi de kültürel dinamiklerdir. Fakat bu süreçte eğitimin temel işlevlerinin öncelik haline getirilmemesi ve politik çıkarlar gözetilmesi bazı sorunlara neden olmuştur. Eğitim politikaları belirlenirken iktidarın ideolojik fikirlerine göre hareket etme hakkını kendinde görmesi başarılı bir eğitim politikasının oluşmasını zorlaştırmaktadır (Gümüş, 2015).

Başarılı bir eğitim politikası oluşturmak her bakımdan zor ve dikkatli davranılması gereken bir süreçtir. Çünkü eğitim politikaları bireyi ve toplumu direkt etkilemekte, aynı zamanda etkisini uzun bir süreden sonra belli ettirmektedir (Kahraman, 2018). Bu sebeple Yapıcı (2006) eğitim politikaları belirlenirken şu özelliklere riayet edilmesi gerektiğini ifade etmektedir:

- ◆ Ulusun bir bütün olduğu ve bir kesime göre karar alındığında bunun herkesi etkilediği unutulmamalıdır.
- ◆ Hükümet bir karar alacağı zaman diğer paydaşların da kararlarına başvurmalıdır. (Uzmanlar, sivil toplum kuruluşları, kamuoyu vb.)
- ◆ Eğitim politikaları günlük siyaset üzerinden kararlaştırılmamalıdır.
- ◆ Dün, bugün ve gelecek üzerine iyi düşünülüp konuşulmalı ve buna göre kararlar alınmalıdır. Dün yapılan hatalar yapılmamalı, bugünün sorunlarına inilmeli ve gelecekte beklenenler üzerine derinlemesine çalışma yapılmalıdır.
- ◆ Eğitim politikaları bireysel taleplere göre değil toplumsal taleplere göre oluşturulmalıdır.
- ◆ Eğitim politikalarını faaliyete sokmak ciddi ekonomik yatırımlar gerektirir. Bunu dikkate alarak hareket edilmelidir.

Başarılı eğitim politikalarının geliştirilmesi demokratik bir ortamın oluşturulmasını, eğitimi ilgilendiren paydaşların bulunup fikir beyan etmesini, açık, bilimsel, anlaşılır, sürekli olunmasını gerektirir (Kahraman, 2018). Eğitim hedefindeki ihtiyaçların gerçekçi bir şekilde belirlenmesi, önerilerin dinlenilmesi, alınması ve uygulamaya geçilmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde sağlıklı ve başarılı eğitim politikaları oluşturulmuş olur (Adem, 1997).

2. 1. 8. Eğitim Vizyonu

Vizyonun olması çok önemlidir ve örgütün gelecekteki yerini belirlemede bireylere fikir vermektedir (Ertürk, 2020). Bu yüzden vizyonun oluşturulması ve paylaşılması gerekmektedir.

Ancak bu şekilde bireyler de kurumlar da önlerini daha iyi görebilirler. Ertürk (2020)'e göre vizyonun olması çalışanların kurum için neyin gerekli olduğuna odaklanmalarını ve hedef için daha faydalı işler yaptıklarını ifade etmektedir. Yine ona göre vizyonun güçlü olması çalışanlarla paylaşıldığı ve onlar tarafından kabullenildiği müddetçe daha başarılı sayılır.

Vizyonun varlığı çalışanlara heyecan ve moral vermektedir. Fidan'a (1999) göre vizyon olduğu zaman çalışanlar her daim kendilerini geliştirmek için çalışmaktadırlar. Bu sayede işten alınan verim artmaktadır. Aynı zamanda vizyon, çalışanlar açısından gidilen ortak bir olduğundan ortak bir paydada buluşmayı sağlar (Ülgen & Mirze, 2010).

Vizyonun, kurum ve bireyler açısından olduğu kadar eğitim politikalarının belirlenmesinde de önemi ve katkısı büyüktür. Mingat ve Tan'a (2003) göre eğitim politikalarını belirleyen vizyonun varlığı, kamuoyuna paylaşılması ve ilgi görmesine bağlıdır. Bir vizyon belgesi içerik olarak ne kadar zengin olsa da eğitim paydaşları tarafından beklentiyi karşılamadığı ve ilgi görmediği müddetçe başarılı sayılamamaktadır. Bu bağlamda vizyon oluşturulurken paydaşların katılımı, vizyonun ihtiyaçlara cevap vermesi ve bireyler tarafından heyecanla karşılanması gerekir.

Ülkemizde; 2018 yılında kamuoyuna açıklanan eğitim politikalarından biri 2023 Eğitim Vizyonu' dur. 2023 Eğitim Vizyonu, Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023'e özel olarak hazırlanan bir belgedir. Vizyon 2023 çalışmasının odaklandığı ana konu; Atatürk' ün işaret ettiği medeniyetler seviyesine yükselmek, bunu ise bilim ve teknolojinin peşinden giden, teknolojiyi kullanan ve takip eden, topluma faydalı teknolojik ürünler ortaya koyabilen ve ekonomide kullanabilen nesiller yetiştirebilmektir (TÜBİTAK, 2007).

2023 Eğitim Vizyonu, 23 Ekim 2018 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından kamuoyuna tanıtılmıştır. Vizyon belgesinde toplamda 44 hedef, 18 başlık yer almıştır. Vizyon belgesi içerdiği hedefler bakımından tüm eğitim paydaşlarınca heyecanla karşılanmıştır. Ertürk (2020), vizyon belgesinin tüm eğitim camiasına geleceğe yönelik nasıl bir Türkiye olacağının resminin gösterildiğini dile getirmektedir. Eğitim Reformu Girişimi ise içerikte insana odaklanılmasını, çocukların mutluluğunun ön plana alınmasını umut verici olarak nitelendirmektedir.

2. 1. 9. 2023 Eğitim Vizyonu Temel Eğitim Politikaları

Eğitim politikalarının belirlenmesinde ve eğitimdeki bazı adımların iyileştirilmesi bakımından 2023 Eğitim Vizyonu önemli bir belgedir. Bu belgede temel eğitim politikalarına yönelik üç hedef belirlenmiştir (MEB, 2018, s. 84-89):

“Hedef 1: İlkokul ve ortaokullar gelişimsel açıdan yeniden yapılandırılacak.

1. İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.

2. İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.
3. Ders çizelgeleri ilkokul ve ortaokul için ayrı düzenlenecektir.
4. İlkokullarda not yerine çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır.
5. İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir.
6. Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen Tasarım - Beceri Atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.
7. İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde, e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.
8. Ortaokul, çocuğun somuttan soyuta geçtiği bir kademe olarak kavramsal öğrenmenin genişletileceği bir dönem olacaktır.
9. Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır.
10. İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır.
11. Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.”

“Hedef 2: Yenilikçi uygulamalara imkân sağlanacak.

1. Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyun ve folklorunu tanımasına derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.
2. Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri ve müzeleri, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır.
3. Yatılı okulların imkânlarından faydalanılarak, çocukların yaz dönemlerinde bölgesel değişim programlarına katılımına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
4. Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacaktır. İlgili spor dalında yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.
5. Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.
6. Öğrencilerin sosyal girişimcilik ile tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.
7. Okul bahçelerinin Tasarım-Beceri Atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır.”

“Hedef 3: Okullar arası başarı farkı azaltılarak okulların niteliği artırılacak.

1. Şartları elverişsiz okullar, kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir.

2. Okul Gelişim Planlarını izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.
3. Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.”

2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde temel eğitim politikalarına yönelik 3 hedef belirlenmiş ve her hedefin altında farklı sayıda maddeler yer almıştır. En çok madde belirtilen “İlkokul ve ortaokullar gelişimsel açıdan yeniden yapılandırılacak” hedefidir. En çok maddenin bu hedef başlığı altında yer alması; temel eğitimin önemli olduğuna, bu yaştaki çocukların gelişim seviyelerine göre eğitim verilmesi gerektiğine, eğitimdeki eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına, eğitimde sonuçtan ziyade sürecin önemli olduğuna dikkat çekmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu daha derinden incelendiğinde politikaların öğretmene, yöneticiye, öğrenciye, okula ve müfredata yönelik hedefleri şunlardır (MEB, 2018, s. 84-89):

2. 1. 9. 1. Yöneticilere Yönelik Politikalar

Eğitim kurumlarını yöneten, idare eden, disiplini sağlayan, öğretmen, öğrenci, veli ve okul çalışanlarına rehber olan okul yöneticilerinin eğitim sistemimizde önemi büyüktür. Eğitim sisteminde reform hareketlerinde başarı sağlanması büyük ölçüde yöneticilerin mesleki yeterliliklerine, değişime adanmışlıklarına ve değişime olan algılarına bağlıdır (MEB, 2018).

“Vizyon belgesinde yöneticilere yönelik hedefler aşağıda belirtilmiştir:

1. Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır.
2. Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.
3. Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır.
4. Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır.
5. Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.
6. Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.
7. Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.
8. Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.”

2. 1. 9. 2. Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar

Eğitim sisteminde yapılan tüm değişim ve yenilikler, uygulamayı gerçekleştiren öğretmenlerin değişim girişimlerine olan algı, adanmışlık ve mesleki yeterliliklerine göre şekil bulabilmektedir. Bu yüzden nitelikli bir eğitim hizmeti için öğretmenlerin mesleki becerilerinin sürdürülmesi ve iyileştirilmesi büyük öneme sahiptir (MEB, 2018).

“Eğitimin nitelikli hale gelip uygulanmasında başrolü olan öğretmenlere yönelik hedefler aşağıda belirtilmiştir:

1. Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.
2. Sertifikaya dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde öğretmenlik mesleği uzmanlık programı açılacaktır.
3. Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.
4. Öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.
5. Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.
6. Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır.
7. Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.
8. Atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.
9. Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır.
10. Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir.
11. Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.
12. Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır.
13. Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ortamında algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir.
14. Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir.

15. Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir.
16. Öğretmelerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.”

2. 1. 9. 3. Öğrencilere Yönelik Politikalar

Mizaç ve yetenek temelli bir yaklaşım, eğitim sistemi içerisinde bulunanlar için çok önemlidir. Bireyin kendini anlayarak, dinleyerek eğitim hayatında sahip olacağı bir yol haritası çizmesi demektir (MEB, 2018). Öğrencilerinin her birinin farklılığını zenginlik olarak görüp değerlendiren öğretmen, eğitime ve öğrenciye yeni bir boyut kazandırabilmektedir.

“Eğitimde yeni bir yol çizmek adına belirlenen hedefler aşağıda belirtilmiştir:

1. İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak teneffüs süreleri artırılabilecektir.
2. İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılabilecektir.
3. İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır.
4. Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen tasarım-beceri atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.
5. İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolio temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.
6. Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır.
7. Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.
8. Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.
9. Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.
10. Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.
11. Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolio içerisinde derlenecektir.
12. Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.

13. Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolyosuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.”

2. 1. 9. 4. Müfredata Yönelik Politikalar

Vizyonda müfredatın; öğrencilere sunacağı fırsatlara ilişkin edindikleri bilgi, beceri ve tutumun davranışa dönüştürülmesinin ötesinde bireyin kendisi ve topluma adına faaliyette bulunacak yetkinliğe ulaşmasıdır (MEB, 2018). Müfredat öğrenciyi yetiştirmeye yardımcı olurken iyi bir müfredatla yetiştirilmiş bireyler de eğitim sistemi ve devlet adına güzel adımlar atabilmektedir.

“Müfredata yönelik hedefler aşağıda belirtilmiştir:

1. İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.
2. İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.
3. Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımmasına, derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.
4. Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır.
5. Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir.
6. 2-4. sınıflarda oyun tabanlı öğrenme yaklaşımı benimsenecektir. (Yabancı Dil)
7. 4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (Yabancı Dil)
8. Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir.
9. Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.
10. Müfredatta yapılacak değişiklikle, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilkokul derslerinin kazanımı hâline getirilecektir.”

2. 1. 9. 5. Okula Yönelik Politikalar

Okullar bir yaşam alanı olmasının ötesinde çocukların içselleştirerek özüne kattığı mutluluk, milli, manevi, evrensel değerlerle yaşam becerileri edindiği mekanlardır (MEB, 2018). Yeni bir okul anlayışı ile eğitimle ilgili tüm paydaşlar işbirliği ile bir araya gelecektir (MEB, 2018).

“Buna yönelik belirlenen hedefler aşağıda sıralanmıştır:

1. İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir.
2. Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır.
3. İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır.
4. Okul bahçelerinin tasarım-beceri atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır.
5. Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır.
6. Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir.
7. Okul Gelişim Planlarını izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.
8. Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.
9. Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi'ne geçilecektir.
10. Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula Okul Gelişim Planı hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.
11. Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği Coğrafi Bilgi Sistemi üzerinden eğitim hayırseverlerine bağış için seçenekler sunulacaktır.
12. Okul aile birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır.”

2023 Eğitim Vizyonu'nun hedefleri incelendiğinde eğitim paydaşlarının her birine özgü maddeler yer aldığı görülecektir. Temel eğitim politikaları içerisinde en çok hedef geleceğin temellerini atan, değişimin ana aktörleri öğretmenlere yönelik verilmiştir.

2. 2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, Türkiye'de 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik yürütülmüş çalışmalara ait incelemeler tablo halinde özetlenmiştir.

Tablo 1. 2023 Eğitim Vizyonu ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Canbulat ve Diğerleri (2020)	Bu çalışmanın amacı; okul 2023 projesini okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda incelemektir.	11 Okul Müdürü	Görüşme formu	Projenin genel anlamda başarılı olduğu ve uygulanmasının projenin paydaşlarına faydalı olacağı düşünülmektedir. Proje; okulu sevdirmesi ve bireylerin kendilerini geliştirmesine fırsat tanınması sebebiyle önemli görülmektedir.	Okul 2023 projesine yönelik öğretmen, veli ve öğrenci görüşleri de araştırılmalı ve öğretmen ve öğrencilere etkisi incelenmelidir.
Baltacı ve Coşkun (2019)	Bu çalışmanın amacı; Öğretmenlerin 2023 eğitim vizyon belgesine ilişkin algılarının belirlenmesidir.	941 Öğretmen	2023 Eğitim Vizyonu Algı Ölçeği	Öğretmenlerin 2023 eğitim vizyon belgesine ilişkin algılarının düşük düzeyde olduğu, buna karşın kadınlar, erkeklere ve lisansüstü mezunu olanlar, lisans mezunlarına göre daha fazla algıya sahip oldukları görülmüştür.	Eğitim sisteminin henüz hazır olmadığı bu felsefi değişimin tekrar gözden geçirilmesi önerilmektedir.
Minaz ve Dikmen (2019)	Bu çalışmanın amacı; 2023 Vizyon belgesinde ortaya konulan hedeflerin eğitim sorunlarını çözmede ne derece etkili olacağını ortaya koymaktır.	30 Eğitim Yöneticisi	Görüşme Formu	Katılımcılar; 2023 vizyon belgesi, var olan sorunların görülmesi ve çözüm yolu üretmek, öğretmenlere yönelik meslek kanununun çıkartılması, okul koşullarının iyileştirilmesi, okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi, bölgeler arasındaki farklılıklarının azaltılması, öğrenciler açısından fırsat eşitliğinden söz etmesi, kırsal bölgelerde çalışan öğretmenlere teşvik verilmesi, zorunlu ders saati ve çeşidinin azaltılması, öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılımını artırması, okul gelişim modelinin uygulanması, sınavla öğrenci alan okul sayısının azaltılması noktasında koyduğu hedefler yönüyle olumlu görüş bildirmişlerdir. Katılımcılar; öğretmenlerin ücretli, sözleşmeli ve kadrolu olarak ayrılması, ücretli öğretmenliğin ücretinin iyileştirilerek meşru hale getirilmesi, liyakate dayalı bir sistemin getirilmemesi, mülakatın hala devam etmesi, kendimize bir eğitim sisteminin varlığından bahsetmemesi yönüyle de olumsuz görüş belirtmişlerdir.	Belirtilmemiş.
Korucuk (2019)	Bu çalışmanın amacı; öğretmen Strateji Belgesi'nin (2017-2023) ve 2023 Eğitim Vizyonu'nun öğretmen odaklı değerlendirilmesidir.	-	Doküman analizi	Türkiye'de öğretmen yetiştirme, adaylık ve işe başlama süreçlerinde yaşanan sürekli değişikliklerin hem öğretmen yetiştirmeyi hem de eğitim sistemini olumsuz bir şekilde etkilediği görülmektedir.	Dezavantajlı bölgelerde yaşanan öğretmen sıkıntısı konusunda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019)	Bu çalışmanın amacı; okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde yer alan mesleki gelişimle ilgili politikalar hakkında görüş ve önerilerinin incelenmesidir.	22 Yönetici	Görüşme Formu	Okul yöneticilerin; okul yöneticiliğine atama işlemlerinde yazılı sınav ve nesnel ölçütlerin birlikte kullanılmasını, okul yöneticiliğinin uzmanlığa dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılmasını ve okul yöneticiliğinde yatay ve dikey kariyer uzmanlığının getirilmesini çoğunlukla olumlu buldukları görülmüştür.	Yönetici atamalarında, kriterler gözden geçirilebilir ve atamalarda yazılı sınav ve nesnel ölçütlerin birlikte kullanılması sağlanabilir.
Akyıldız, Yurtbakan ve Tok (2019)	Bu çalışmanın amacı; 2023 eğitim vizyon belgesinde yer alan öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili politikalar hakkında öğretmenlerin görüşlerinin belirlenmesidir.	20 Sınıf öğretmeni	Görüşme Formu	Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için lisansüstü eğitimi, kariyer basamaklarının getirilmesini olumlu karşıladıkları fakat bu uygulamanın ürün odaklı olması gerektiği yönünde öneride buldukları görülmüştür.	Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarını kolaylaştıracak düzenlemelerin ortaya konması gereklidir.
Ceylani (2020)	Bu çalışmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu'nun uygulanabilirliğini ve yansımalarını ortaya koymaktır.	67 öğretmen ve 73 eğitim yöneticisi	Görüşme formu	Vizyon belgesinin yöneticiler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı, değişime açık bir belge olduğu ve sürekli revizeye uygun olduğu tespit edilmiştir.	Okul yöneticileri ve öğretmenlerin olumsuz görüşlerin azaltılması adına iller bazında pilot çalışmalar yapılması, belgenin sürekli gündemde tutulması ve eğitim paydaşlarının bilgilendirilmesi gerekmektedir.
Ertürk (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin eğitim yönetimi açısından incelenmesidir.	-	Doküman analizi	Vizyon belgesinin eğitim yönetimi alanında olumlu yönde yeniliklerin planlandığı fakat planlanan bu yeniliklerin var olan ve adım atılması beklenen sorunların çözümü noktasında yeterli olmadığı görülmektedir.	Doğru bir vizyon anlayışı için daha uzun vadeli hedeflere ve daha kalıcı çözümlerle ihtiyaç vardır.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Öcal ve İşcan (2020)	Bu araştırmanın amacı; John Dewey'ye hazırlanan "Türkiye Maarifi Hakkında Rapor" ile MEB tarafından hazırlanan "2023 Eğitim Vizyonu Belgesi" arasında kullanılan kavramlar açısından benzerlikler ve farklılıkları incelemektir.	-	Doküman analizi	Öğrenci odaklı bir yaklaşım, yaparak ve yaşayarak öğrenme ve öğretmen yetiştirme her iki belgenin ortak temaları olarak belirlenmiştir. Dewey'nin raporunda temel eğitim ve eğitimin o bölgeye özgü niteliklere sahip olması vurgulanmıştır. MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ise teknoloji ve eğitim arasında ilişki kurulmuş ve okul yöneticiliğinin meslekleşmesi ön plana çıkmıştır.	MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde konulan hedeflere ulaşma düzeyi araştırılabilir.
Boncuk (2020)	Bu çalışmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer alan, öğretmenlik mesleğine ilişkin politikalarla öğretmenlerin verdikleri önem düzeylerini ve bu politikaların gerçekleşebileceğine olan inanç düzeylerini belirlemektir.	60 öğretmen	Anket formu	Öğretmenlerin; politikalara verdikleri önem düzeylerinde ve bu politikaların gerçekleşebileceğine olan inanç düzeylerinde cinsiyet, mesleki kıdem ve branş değişkenlerinin bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ilgili politikalara verdikleri önem düzeyi ile bu politikaların gerçekleşebileceğine olan inanç düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmuş, önem düzeylerinin yüksek ortalamaya, gerçekleşebileceğine olan inanç düzeylerinin ise daha düşük ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.	

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örnekleme	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Kıral ve Çilek (2020)	Bu araştırmanın amacı; Vizyon Belgesi'nin karakter eğitimi açısından değerlendirilmesidir.	-	Doküman analizi	Vizyon Belgesi karakter eğitimi yönünden incelendiğinde tehlikeli ve yasa dışı davranışlarla mücadele edilmesi ve milli ve manevi değerlerin kazandırılması olarak iki kategoride incelenmiştir. Karakter eğitimi ile ilgili kavramlar incelendiğinde ise mizaç, kültür, aile, değer, hak ve evrensel gibi kavramların en çok tekrarlanan; insan merkezli, öz yeterlilik, sabır, fedakârlık, öz güven, etik, demokrasi, yaratıcılık, saygın, saygılı, vicdan, merhamet gibi kavramlarının ise en az tekrarlanan kavramlar olduğu sonucuna varılmıştır. Vizyon belgesinde karakter eğitimi içerisinde yer alan vatan, hoşgörü, tarafsızlık, sadakat, barış, dürüstlük, doğruluk, sevgi vb. kavramlarının ise hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.	MEB'in karakter eğitimine ilişkin özel bir belge hazırlayarak kamuoyu ile paylaşması, programlara koyması, yönetici ve öğretmen eğitimleri düzenleyerek resmiyet kazandıracığı karakter eğitimine ilişkin tanıtım toplantıları yapması önerilmektedir.
Akın ve Kudak (2020)	Bu araştırmanın amacı; 5. sınıf öğrencilerinin 2023 eğitim vizyonu belgesiyle oluşturulmaya başlanan drama ve eleştirel düşünce atölyelerinin Türkçe dersi akademik başarısını ne düzeyde etkilediğini ortaya koymaktır.	36 Öğrenci	Ölçek formu	Drama ve eleştirel düşünce atölyelerinin Türkçe dersi akademik başarısının üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu görülmüştür.	Drama ve eleştirel düşünce atölyelerinin bütün okullarda yapıp aktif bir şekilde kullanılması sağlanabilir.
Solak ve Karataş (2019)	Bu araştırmanın amacı; MEB'e bağlı eğitim kurumlarında MEB 2023 eğitim vizyonunun uygulanabilirliğini okul yöneticilerinin bakış açılarını belirlemektir.	20 Okul Yöneticisi	Görüşme formu	Katılımcılar 2023 eğitim vizyonunu genel anlamda yenilenme, değişim, gelişim, insanı merkeze alan eğitim anlayışı, yetenek ve beceri temelli eğitim, üretken toplum olarak ifade etmişlerdir. Vizyonda bulunan politikaların uygulanabilmesinin insan kaynaklarının etkili kullanılmasına, eğitim finansman politikalarının etkililiğine ve politik istikrara bağlı olduğunu belirtmişlerdir.	Politikaların uygulanabilir olması için öncelikle okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarını teşvik edecek uygulamalar getirilmeli.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Doğan (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu belgesini okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre incelemektir.	211 öğretmen ve 80 yönetici	Anket formu	Olumlu görüşler; vizyonun içeriğinin kapsayıcı olması, nitelikli ve başarılı bulunması, belgenin tüm eğitim paydaşlarını dikkate aldığı, bu belge ile birlikte eğitim sisteminde önemli değişimler yaşanacağı, asıl etkinin uygulama ile birlikte ortaya çıkacağı ve eğitim kökenli bir bakan tarafından hazırlanmış olması şeklinde ifade edilebilir. Olumsuz görüşler ise; vizyon belgesinin uygulanabilir olmadığı ve altyapı yetersizlikleridir.	Olumsuz görüşlerin azaltılmasına yönelik 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin sürekli gündemde tutulması ve iller bazında planlama yapılarak öğretmen ve yöneticilere anlatılması gerekmektedir.
Aktay, Gülay ve Selvi (2020)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonunun ilkökul düzeyindeki hedeflerini sınıf öğretmen adayları bağlamında değerlendirmektir.	320 sınıf öğretmeni adayı	Anket formu	Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul ile ilgili 2023 eğitim vizyonu hedeflerinin çoğunluğuna katıldıkları görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının en çok destekledikleri eğitim vizyonu hedefleri Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılması ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanması, Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birliklerinin artırılması ve Şartları elverişsiz okulların kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilmesidir.	İkili eğitimin kaldırılması konusunda detaylı çalışmalar yapılmalıdır.
Duran ve Kurt (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 eğitim vizyonuna ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır.	11 öğretmen	Görüşme formu	Öğretmenler 2023 eğitim vizyonu hakkındaki olumlu görüşleri sırasıyla; yetenek-keşfetme-beceri, görüş ve öneriye başvurma, eğitim sorunları ve çözüm, dünya eğitim sistemi, eğitimde kalite, köklü değişiklik olarak ifade etmişlerdir. Olumsuz yönleri hakkındaki görüşlerini ise; bölge veya şehirde imkânsızlık, uygulama kaygısı, derste verimlilik, nitelik kaygısı, ağır işleyiş, kısa vadeli olması, sözleşmeli ve ücretli öğretmen sorunu, bilinçsizlik olarak belirtmişlerdir.	Tasarım ve beceri atölyelerinin kurulması için gerekli alt yapı desteğinin sağlanması gerekmektedir.
Solak (2019)	Bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda 2023 eğitim vizyonunun uygulanabilirliğini okul yöneticilerinin bakış açısından saptamaktır.	20 Okul yöneticisi	Görüşme formu	Katılımcılar 2023 eğitim vizyonunu genel anlamda değişim, gelişim, yenilenme, insanı merkeze alan eğitim anlayışı, yetenek ve beceri temelli eğitim, üretken toplum olarak ifade etmişlerdir. Vizyonda yer alan politikaların uygulanabilmesinin ise insan kaynaklarının etkili kullanılması, eğitim finansman politikalarının etkililiği, dönüt almak ve politik istikrara bağlı olduğunu ifade etmektedirler.	Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarını teşvik edecek uygulamalar getirilmelidir.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Köç ve Ünal (2018)	Bu araştırmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonuna yönelik görüşlerini incelemektir.	25 Öğretmen	Görüşme formu	Öğretmenlerin çoğunluğu 2023 Eğitim Vizyonunu eğitim öğretim verimliliği açısından olumlu olarak değerlendirmekte, diğer taraftan ise uygulanabileceğinden şüphe duymaktadırlar.	Araştırma neticesinde öğretmenler tarafından belirtilen belirsizliklerin ilgili kurumlarca ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.
Güleş ve Kılınç (2020)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi kapsamında okullarda uygulamaya konulan tasarım beceri atölyelerine yönelik atölyelerde görev alan sınıf öğretmenlerinin atölyeler ile ilgili düşüncelerinin incelenmesidir.	15 Öğretmen	Görüşme formu	Sınıf öğretmenleri; tasarım beceri atölyeleri uygulamalarına olumlu baktıkları, öğrencilerin gelişimi açısından faydalı olduğu ve bu atölyelerde yapılan çalışmalara önem verilmesi gerektiğini, bu uygulamaların öğretmenlerin de kişisel ve mesleki gelişimine katkısı olduğunu ifade etmişlerdir.	Atölyelerden alınacak verimi artırmak için okul idaresinin öncülüğünde kurulacak tasarım beceri atölyeleri komisyonu ile işbirliği içerisinde doğru bir planlama yapılabilir.
Ulak, Aygün ve Öznacar (2022)	Bu araştırmanın amacı; gelecek nesillere aktarılacak değerler eğitimi eğitim yönetimi kapsamında incelemektir.	-	Doküman analizi	Değer ve değer eğitimi ile ilgili olduğu düşünülen kavramların toplam 207 tane olduğu, bu kavramlar arasında en çok kültür (31), değer (17), aile (16) kelimelerinin tekrar edildiği; sabır ve özgüven kelimelerinin ise bir kez kullanıldığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda değere ilişkin kavramlardan vatan, hoşgörü, tarafsızlık, sadakat, barış, dürüstlük, doğruluk, sevgi, yardımseverlik, özgürlük, iş birliği, alçak gönüllülük, öz disiplin, öz denetim, nezaket, arkadaşlık kelimelerinin ise hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.	Eğitimin her kesim tarafından içselleştirilmesine yönelik vizyonun takip edilmesi gerekmektedir.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Doğan ve Özkan (2022)	Bu araştırmanın amacı; rehber öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin PDR alanındaki beklentilerine ne düzeyde cevap verdiğini incelemektir.	8 öğretmen	Görüşme formu	2023 Eğitim Vizyonu'nun daha önceki girişimlerle karşılaştırıldığında rehberlik alanı ile ilgili içerik olarak daha geniş olduğu, önemli konulara ilişkin yeni yaklaşımların geliştirildiği ve alanda yaratılmak istenen değişimi oluşturması açısından destekleyici olduğu görülmektedir. Ancak henüz uygulamaya geçilmediğinden hedeflerin uygulanmasında neler olduğunun bilinmezliği katılımcılarda kararsızlık oluşturduğu söylenebilir.	Ortaokulda öğrenciler sanat, meslek ya da akademik olarak ayrılmalı.
Kırnık ve Altunkaynak (2022)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim hedeflerine ilişkin eğitimcilerin belirledikleri sorunları tanılamak, içeriği toplamak ve önerileri tespit etmektir.	6 öğretmen, 4 okul yöneticisi ve bir lisans öğrencisi	Görüşme formu	Katılımcılar; 2023 Eğitim Vizyonu Temel Eğitim hedeflerinin uygulanmasında; öğrencilerin ve bölgenin akademik başarı düzeyini, öğrencilerin motivasyonunu, paydaşların birbiriyle iletişimini, ilin sosyal ve coğrafi koşullarını, eğitim ortamlarının fiziki koşullarını güçlü yön olarak görmekteyler. Katılımcılar; işbirlikli öğrenme ortamlarının az olması, öğrenci başarısında sınav odaklı yaklaşım, velilerle işbirliğinin yeterli düzeyde olmaması, etkili eğitim materyallerinin az kullanılması ve taşımali eğitim sorunlarını gelişime açık yönler olarak belirtmektedirler.	2023 Eğitim Vizyonu hedeflerine ulaşmak için birkaç boyutta uzun süreli bir planlama yapılması önerilmektedir.
Tarhan (2019)	Bu araştırmanın amacı; girişimciliğin ve girişimcilik eğitiminin başka ülkelerde nasıl gerçekleştirildiğine değinilerek MEB 2023 Eğitim Vizyonu'nun girişimcilik eğitimine yönelik değerlendirilmesidir.	-	Doküman analizi	2023 Eğitim Vizyonu'nda girişimciliğin ve girişimcilik becerisinin sosyal girişimcilik ile sınırlandırıldığı görülmüştür. Girişimcilik eğitimi kavramının bütüncül bir şekilde sistematik yapısının dikkate alınmadığı dikkat çekmektedir.	Girişimciliği tanımları ve türleri kapsamında girişimcilik eğitiminden hareket edilerek yeni bir girişimcilik becerisinin ele alınması gerekmektedir.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Topal (2021)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ile kalkınma planını ele alarak her iki belgeyi eğitime dair hedefler açısından değerlendirmektir.	-	Doküman analizi	11. Kalkınma Planının eğitim politikaları ve 2023 Eğitim vizyonunun büyük oranda benzer olduğu görülmüştür. Bazı alanlarda ise bu politikaların güncellenerek 21. Yüzyıl becerilerine yönelik hedeflere yer verildiği tespit edilmiştir.	
Han ve Elçiçek (2018)	Bu araştırmanın amacı, 2023 Eğitim Vizyonu'nun eğitim bilimleri alanyazını yönünden değerlendirilmesidir.	-	Doküman analizi	Üniversitelerin insan kaynağını geliştirme sürecine dâhil edilmesi olumlu bir yaklaşımdır. Bununla beraber öğretmen-akademisyen sayılarının oranı bu hedeflerin gerçekleşmesi için uzun zaman gerekecektir. Öğretmenlerin okul temelli mesleki gelişimine yeterince vurgu yapılmamıştır. Öğretmen kadrosunun sürekli gelişimine yönelik yeterince somut çalışmalara yer verilmemiştir. Lisansüstü eğitimin tüm öğretmenlere sağlanması hayali kalmaktadır.	
Akpınar, Narin, Bican ve Tellioglu (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu kapsamında Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim, Ölçme ve Değerlendirme, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanlarına ait hedeflerin bilişim teknolojileri yönünden incelemek, değerlendirmek ve farklı bir bakış açısı ile ortaya koymaktır.	-	Doküman analizi	Hedeflerin bulunduğumuz dijital çağ ve alt yapının uygun olması nedeniyle geliştirilmesinin mümkün olduğu, kişiye yaşamında önemli değişimler oluşturabileceği ve bu hedeflere bağlı kalarak uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde bilişim teknolojileri öğretmenlerine büyük görev ve sorumluluk düşeceği görülmektedir. Oluşturulacak sistemler için güvenlik açıklarına dikkat edilmesi ve bunun sonucunda saldırılara maruz kalabileceği düşünülmektedir.	
Duman (2021)	Bu araştırmanın amacı; Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği'nin; 2023 eğitim vizyonu belgesinin öne sürdüğü, okul yöneticilerinin destekleneceği ana hedefler altında sıralanan eylemlerin ne derece gerçekleştirildiği karşılaştırarak yorumlamaktır.	-	Doküman analizi	2023 eğitim vizyonu belgesiyle okul yöneticilerinde oluşan beklentilere rağmen umut edilen uygulamaların bu yönetmelikte hayata geçmediği görülmektedir.	

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Mete (2021)	Bu araştırmanın amacı; son zamanlarda ortaya çıkan okuryazarlıkları belirlemek ve Türkiye’de 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi hayata geçirilirken okuryazarlık türlerinin öğretilmesinde ulaşılacak hedefleri ve yapılan uygulamaları ortaya çıkarmaktır.	-	Doküman analizi	İncelenen tezlerden 43 okuryazarlık türü belirlenmiştir. Sözel derslerin sayısal derslere göre daha fazla okuryazarlık türünü içerdiği tespit edilmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde; ele alınan okuryazarlık türlerine yönelik çalışmaların nasıl, kime, kimlere, nerede, hangi içeriklerle yapılacağı hakkında bilgi verilmemiştir. Hayat Boyu Öğrenme alanında belirlenen okuryazarlık türlerinin bir hedefle sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Çalışmada okuryazarlık türü adlarında terim karmaşası yaşandığı da görülmüştür.	Okuryazarlık dersleri o alanın uzmanları tarafından verilebilir.
Karakaş (2021)	Bu araştırmanın amacı; bir grup İngilizce öğretmenin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yabancı dil eğitimine yönelik hedefleriyle ilgili görüşlerini incelemektir.	11 Öğretmen	Görüşme formu	Çoğu öğretmenin yer alan hedeflerin halihazırdaki yabancı dil öğretimi sorunlarına çözüm getireceğini düşündükleri görülmüştür. Bu hedefleri gerçekçi bulmayan bir grup öğretmen ise hedeflerin maliyetli ve zaman gerektirdiğini, mevcut uygulamalarla çelişkili ve öğretmenlerin görüşü alınmadan hazırlanmış olduğunu belirtmişlerdir.	MEB alınan kararlara uygulamanın içinde olan öğretmenleri de katmalıdır.
Karaca, Özcan ve Karaca (2021)	Bu araştırmanın amacı; eğitim kurumlarına yönetici seçme ve görevlendirme yönetmeliğinin 2023 Eğitim Vizyonu bağlamında incelenmesidir.	-	Doküman analizi	Yönetmelik, 2023 Eğitim Vizyonu’nda yöneticilere yönelik dört başlık altında toplanmış 11 hedef çerçevesinde incelenmiştir. Yönetmelikte bu hedeflerden beşi ile ilgili düzenlemelerin olduğu görülürken, beş hedef ile ilgili düzenleme bulunmamaktadır.	Yönetici seçimlerinde, lisansüstü eğitim puan yerine atamada öncelik olarak değerlendirilebilir.
Yıldırım, Özdemir ve Uyanık (2020)	Bu araştırmanın amacı; ortaokul öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaktır.	15 Öğretmen	Görüşme formu	Öğretmenler, ders sayılarındaki değişiklikleri olumlu karşıladıklarını, uyum programının staj gibi olması ve iyi planlanmasını belirtmişlerdir. Öğretmenler vizyonun gerçekleşeceğinin mümkün olmadığını ifade etmişlerdir.	Benzer çalışmalar yapılması önerilmektedir.
Yayla (2021)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyon Belgesi’nde yer alan rehberlik ve psikolojik danışma alan politikaları okul psikolojik danışman görüşlerine göre incelemektir.	12 Öğretmen	Görüşme formu	Okul psikolojik danışmanlarının belgedeki politikaları olumlu değerlendirdiği fakat uygulanması konusunda tereddütleri olduğunu belirtmişlerdir.	Toplumdaki her kesimin vizyona olan inancını artırmak için bilgilendirici çalışmalar yapılabilir ve işlemler raporlaştırılabilir.

Tablo 1'in devamı

Çalışma	Çalışmanın Amacı	Örneklem	Veri Toplama Araçları	En Önemli Bulgu	En Önemli Öneri
Taşdemir, Dönük ve Altunhan (2020)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonunda yer alan Eğitim Vizyonundaki Okulların Finansmanı hedeflerinin ilimizde uygulanmasına ilişkin yöneticilerin görüşlerini belirlemektir.	40 Okul yöneticisi	Görüşme formu	Yöneticiler hedeflere karşı olumlu yaklaşıtlarını, eylem planlarına uyacaklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar; her okulun kendi imkanlarıyla değerlendirilip kendine düşen payı alması gerektiğini vurgulamışlardır.	Her okulun kendine ait bir bütçesinin olması gerekmektedir. Bu sayede okul kendi problemlerini daha hızlı ve rahat bir şekilde çözebilecektir.
Karaca ve Karaca (2021)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Vizyon Belgesi'nin dijital dönüşüm açısından incelenmesidir.	-	Doküman analizi	Eğitimde dijital dönüşümle ilgili anahtar kavramlardan en çok tekrarlananlar şunlar olmuştur: ekosistem(15), dönüşüm(14), platform(13) ve etkileşim(10). En az kullanılanların ise: Dijital ölçme değerlendirme(1), dijital kaynak(2) ve sosyal medya(2). Bu kavramların diğer araştırmalardaki kavramlarla paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.	Pandemi süreciyle önem kazanan dijital eğitimin, yöntemleri çeşitlendirilmeli ve artırılmalıdır.
Aydemir ve Karalı (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan Temel Eğitim hedeflerinin öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmektir.	-	Anket formu	Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun vizyon belgesini okumadığı, hedefleri olumlu karşıladıkları fakat gerçekleşeceğine yönelik az katıldıkları tespit edilmiştir. Kadın öğretmenler hedeflerin olması gerektiğine daha fazla katılmıştır.	Okullar arası eşitsizlikler kapatılarak ulusal düzeyde kararlı politikalar izlenmesi gerekmektedir.
Ayanoğlu, Demir ve Erdoğan (2021)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyon Belgesi ile ilgili yayımlanan akademik çalışmaların incelenmesidir.	-	Doküman analizi	Makalelerin farklı dergilerde yayımlanarak alana fayda sağladığı, genellikle iki veya daha çok yazarlı olduğu, daha çok doküman incelemesi ve görüşme tekniği kullanıldığı belirlenmiştir. Belgede yer alan birçok alanın akademik çalışmalara konu olmadığı gözlenmiştir.	Farklı veri tabanlarından elde edilen çalışmalar analiz edilebilir.
Özkul, Taşdemir ve Tatlı (2020)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonunda yer alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi hedeflerinin ilimizde uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemektir.	106 Öğretmen	Görüşme formu	Öğretmenlerin çoğunluğu hedeflere olumlu bakış açısıyla yaklaşarak eylem planına uyacaklarını ifade etmişlerdir.	Okul yöneticiliğinin daha profesyonel bir meslek olması ve yüksek lisans yapma şartı getirilmesi önerilmektedir.
Can (2019)	Bu araştırmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyonu Belgesine göre, öğretmenlik mesleğine yönelik meslekî gelişim ihtiyacının belirlenmesidir.	-	Doküman analizi	Öğretmenlerin meslekî gelişim ihtiyaçlarının giderilmesinin genellikle iki yöntemle karşılanacağı görülmektedir; Bunlardan biri, hizmet öncesi öğretmen adaylarının etkili olarak yetiştirilmesi, diğeri ise mesleğe başlayan öğretmenlerin hizmet içi eğitim yoluyla meslekî gelişimlerinin sağlanmasıdır.	Öğretmenlerin mevcut durumları esas alınarak meslekî gelişim ihtiyaçları belirlenmeli ve buna uygun eğitim politikaları geliştirilip uygulanmalıdır.

Bu çalışmanın amacı; 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde yer alan temel eğitim politikalarını öğretmen ve yönetici görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu amaçla ilgili literatür taranmış, 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmalar amaçları, veri toplama araçları, örneklemi, bulguları ve önerileri açısından incelenmiş ve bu çalışmanın planlanmasında faydalanılmıştır.

Yapılan literatür taramasında; 2023 Eğitim Vizyonu ülkemize ait bir reform girişimi olmasından kaynaklı olarak sadece yurtiçinde yapılan çalışmalara rastlanılmıştır. Alanyazın tarandığında yapılan çalışmalardan 36 makaleye, 2 teze ulaşılabilmektedir. Çalışmaların genel olarak amaçlarına bakıldığında; 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde yer alan farklı dallardaki politikaları, öğretmen, okul yöneticileri, öğretmen adayları ve öğrencilerin görüşleri çerçevesinde değerlendirmek, çeşitli açılardan incelemek olmuştur. İncelenen çalışmalardan en çok paya sahip olanlardan bir diğeri ise doküman analizi kullanılarak 2023 Eğitim Vizyonu'nu çeşitli açılardan ortaya koyan araştırmalardır. Bunlar: Eğitim yönetimi, karakter eğitimi, değerler eğitimi, girişimcilik eğitimi, bilişim teknolojileri, dijital dönüşüm, eğitim bilimleri alan yazını, okuryazarlık türlerinin öğretilmesi, kalkınma planı ve Öğretmen Strateji Belgesi'nin öğretmen odaklı değerlendirilmesidir. Bunun yanı sıra örneklem grubunun vizyon belgesine olan inançlarını ortaya koymaya yönelik çalışmalar da görülmüştür. Çalışmalardan yalnızca bir tanesinin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi ile ilgili yayımlanan çalışmaların incelenmesi olmuştur. Yapılan çalışmaların çok az bir kısmında örneklem grubunun benimsediği görüşlerin cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, mesleki kıdem gibi değişkenler açısından incelendiği tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmaların 17 tanesinde görüşme formu, 15 tanesinde doküman analizi, 6 tanesinde ise anket kullanıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların çoğunluğunun nitel olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmaların 11 tanesi öğretmenler, 6 tanesi okul yöneticileri, 3 tanesi öğretmen ve yöneticiler, birer tanesi ise öğretmen adayları ve öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

Yapılan çalışmaların çoğunluğunun örneklem grubunun görüşlerini incelemek ve değerlendirmek olduğundan çalışmalarda ortak ve benzer bulgular tespit edilmiştir. Örneklem gruplarının belgeye yönelik; tasarım beceri atölyelerinin kurulması, eğitime yönelik paydaşlara yer vermesi, yetenek ve beceri temelli eğitim anlayışı, okul öncesine önem verilmesi, okulun çevresi ile etkileşiminin ön plana çıkarılması, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin önünün açılması, okulların fiziki koşullarının iyileştirilmesi gibi hedeflerde olumlu görüş ifade ettikleri belirlenmiştir. Çalışmalarda; 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik katılımcıların görüşlerine göre vizyonda olumlu yönde değişimlerin planlandığı fakat planlanan bu yeniliklerin adım atılması ve var olan sorunların çözümü noktasında yetersiz ve eksik olduğu görülmektedir. Yine yapılan çalışmalardan bazılarında öğretmenlerin belgeye dair algılarının düşük olduğu tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalarda belgenin olumsuz görülen özellikleri; uygulanabilir olmadığı, alt yapı yetersizliklerinin olduğu, kısa vadeli olduğu, öğretmenlerin ücretli, sözleşmeli, kadrolu olarak ayrıştırıldığı, ücretli öğretmenliğin

ücretinin iyileştirilerek meşrulaştırıldığı, liyakata bağlı bir sistemin getirilmediği, mülakatın devam etmesi gibi önemli bulgulardır.

Literatür taraması sonucunda yapılan çalışmaların en önemli bulguları dikkate alındığında; Yapılan tüm çalışmalar incelendiğinde şu ortak önerilerin olduğu görülmektedir:

- ◆ 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik öğretmen, veli ve öğrenci görüşleri de araştırılmalı ve öğretmen ve öğrencilere etkisi incelenmelidir.
- ◆ Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarını kolaylaştıracak düzenlemelerin ortaya konması gereklidir.
- ◆ Yönetici atamalarında, kriterler gözden geçirilebilir ve atamalarda yazılı sınav ve nesnel ölçütlerin birlikte kullanılması sağlanabilir.
- ◆ Eğitim paydaşlarının bilgilendirilmesi gerekmektedir.
- ◆ Doğru bir vizyon anlayışı için daha uzun vadeli hedeflere ve daha kalıcı çözümlerle ihtiyaç vardır.
- ◆ MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde konulan hedeflere ulaşma düzeyi araştırılabilir.
- ◆ Tasarım ve beceri atölyelerinin kurulması için gerekli alt yapı desteğinin sağlanması gerekmektedir.
- ◆ MEB alınan kararlara uygulamanın içinde olan öğretmenleri de katmalıdır.

2023 Eğitim Vizyonu 2018 yılında literatüre girmesine rağmen bu konuda yapılan yurtiçi çalışmaların az olması dikkat çekicidir. İncelenen çalışmalardan yalnızca üç tanesinin öğretmen ve yöneticilerde yapıldığı fakat bunlardan bir tanesinin temel eğitim hedeflerine yönelik olduğu görülmektedir. Buradan da alan yazında sınırlı çalışma olduğu ve yeni çalışmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bu nedenle bu çalışmada ilkökul kademesinde çalışan okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik görüşleri değerlendirilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

3. 1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma, nicel araştırma paradigması içinde yer alan genel tarama (survey) modeline dayalı ilişkisel bir çalışma niteliğinde tasarlanmış betimsel bir araştırmadır. Tarama (Survey) modeli, şu anda olan veya geçmişte yaşanan bir durumu olduğu şekliyle belirtmeyi ve anlatmayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmadaki durum olduğu şekliyle betimlemeye çalışılır (Karasar, 2008). Betimsel çalışmalar, olaylar arasındaki bağlantıyı kurmak, bir durumu açıklamak ve herkesçe kabul edilmiş ölçütlere göre değerlendirme yapmak için yürütülür (Çepni, 2018). Tarama türündeki araştırmalarda örneklem geniş tutulur ve tarama yönteminde sıklıkla veri toplama aracı olarak anket kullanılır (Ekiz, 2015).

Bu kapsamda, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmenlerin katılma durumlarını belirlemek için veriler toplanmış ve araştırma konusu ile ilgili var olan durumu ortaya koymak ve bunun sonucunda bir betimlemede bulunulmak istenmiştir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2012).

3. 2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Kars ili ve Akyaka, Arpaçay, Susuz, Digor, Selim, Kağızman ve Sarıkamış ilçe merkezlerinde yer alan 53 ilkokulda görev yapan 647 sınıf öğretmeni ve 53 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme olasılığa dayalı örnekleme çeşitlerinden küme örnekleme tekniği ile seçilmiştir. Küme örnekleme, "belirli özelliklere sahip bir grup ya da kümenin seçilmesi örnekleme türüdür" (Ekiz, 2015, s. 104). Küme örnekleme tekniğinde kümelerden alt kümeler veya birimler seçilerek çalışılabilir (Erkuş, 2011). Buna göre Kars il merkezi ve ilçeler birer küme kabul edilmiş, her bir kümede yer alan ilkokullardan rastgele 35 ilkokul seçilerek alt kümeler oluşturulmuştur. Bu kümeleri oluşturan ilkokullarda görev yapan ve anketi doldurmayı kabul eden 46 okul yöneticisi ve 302 öğretmen olmak üzere 348 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Hedef kitle büyüklüğünün 650 olduğu bir durumda %95 güven aralığında $\pm\%3$ örnekleme hatası ile örneklem büyüklüğü 242 kabul edilmektedir (Sekaran, 1992'den aktaran

Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu, & Yıldırım, 2010, s. 135). Buna göre 348 örneklem büyüklüğünün evreni temsil ettiği söylenebilir.

Örneklem ile ilgili demografik bilgiler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2. Örneklem Grubunu Oluşturan Katılımcıların Demografik Dağılımı

Değişkenler		Yönetici		Öğretmen	
		N	%	N	%
Cinsiyet	Kadın	8	17,4	208	68,9
	Erkek	38	82,6	94	31,1
	Toplam	46	100,0	302	100,0
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	9	19,60	133	44,0
	6-10 yıl	14	30,40	69	22,8
	11-15 yıl	4	8,70	35	11,6
	16- 20 yıl	7	15,20	32	10,6
	21 yıl ve üstü	12	26,10	33	10,9
	<i>Toplam</i>	<i>46</i>	<i>100,0</i>	<i>302</i>	<i>100,0</i>
	Genel Toplam				

Katılımcılardan okul yöneticilerinin %17,4'ünü kadın, %82,6'sını ise erkekler; sınıf öğretmenlerinin %68,9'unu kadın, %31,1'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Okul yöneticilerinin çoğunluğunu erkekler oluştururken, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmektedir.

Katılımcılardan okul yöneticilerinin %19,60'ını 1-5 yıl, %30,40'ını 6-10 yıl, %8,70'ini 11-15 yıl, %15,20'sini 16-20 yıl, %26,10'unu 21 yıl ve üzeri kıdemliler oluştururken; sınıf öğretmenlerinin %44'ü 1-5 yıl, %22,8'i 6-10 yıl, %11,6'sı 11-15 yıl, %10,6'sı 16-20 yıl, %10,9'u ise 21 yıl ve üzeri kıdemliler oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan okul yöneticilerinin çoğunluğunu 6-10 yıl kıdeme sahip katılımcılar ile sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunu 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcılar oluşturmuştur.

Araştırmanın ikinci aşamasında açık uçlu anket formunun uygulandığı grup yapılandırılmış anket formunun uygulandığı örneklem grubundan rastgele 40 sınıf öğretmeni ve 40 okul yöneticisi seçilmiştir. Seçilen grubun demografik özellikleri tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. Çalışma Grubunu Oluşturan Katılımcıların Demografik Dağılımı

Değişkenler	Yönetici		Öğretmen		
	N	%	N	%	
Cinsiyet	Kadın	8	20,0	24	60,00
	Erkek	32	80,00	16	40,00
	Toplam	40	100,0	40	100,0
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	1	2,5	20	50,00
	6-10 yıl	11	27,5	7	17,5
	11-15 yıl	6	15,00	5	12,5
	16 yıl ve üstü	22	55,00	8	20,00
	Toplam	40	100,0	40	100,0

Açık uçlu anket formunun uygulandığı grupta yer alan okul yöneticilerinin %20'sini kadın, %80'ini ise erkekler; sınıf öğretmenlerinin %60'ını kadın, %40'ını ise erkekler oluşturmaktadır. Katılımcılardan okul yöneticilerinin %2,5'ini 1-5 yıl, %27,5'ini 6-10 yıl, %15'ini 11-15 yıl, %55'ini 16 yıl ve üzeri kıdemliler oluştururken; sınıf öğretmenlerinin %50'sini 1-5 yıl, %17,5'ini 6-10 yıl, %12,5'ini 11-15 yıl, %20'sini 16 yıl ve üzeri kıdemliler oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan okul yöneticilerinin çoğunluğunu 16 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılar ile sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunu 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcılar oluşturmuştur.

3. 3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri yapılandırılmış ve açık uçlu anket formu kullanılarak toplanmıştır. Anket formları sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileri ile yürütülmüştür. Aşağıda veri toplama araçlarına ait daha detaylı bilgiler yer almaktadır.

3. 3. 1. Yapılandırılmış Anket Formu

Çalışmada, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikaları ile ilgili okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin katılım durumlarını belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak yapılandırılmış likert tipi anket formu kullanılmıştır. Anket; araştırma yapılmak istenen katılımcılara uygulanan ve araştırmacının ortamda bulunmasına gerek kalmadan yapılan bir veri toplama aracıdır (Ekiz, 2015). Araştırmacının ortamda bulunma zorunluluğu olmaması araştırmacılara kolaylık sağlamaktadır. Anketin hazırlanmasının kolay olması, kısa sürede çok kişiye ulaşılması sebebiyle sosyal bilimlerde tarama amacıyla sık uygulanmaktadır (Erkuş, 2011).

Yapılandırılmış anket maddeleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitime yönelik politikalar taranarak hazırlanmıştır. Anket 6 bölümden ve toplam 59 maddeden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara yönelik demografik bilgiler, ikinci bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik hedefler, üçüncü bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf

öğretmenlerine yönelik hedefler, dördüncü bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik hedefler, beşinci bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik hedefler, altıncı bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik hedefler, yedinci bölümde 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitime yönelik hedefler yer almaktadır.

Araştırmada kullanılan anket formu, örneklem grubundaki 302 sınıf öğretmeni ve 46 okul yöneticisine uygulanmıştır. Anketlerin uygulanması yaklaşık 8 haftada tamamlanmıştır. Anket formunda yer alan maddelere katılma düzeyini belirlemek için “tam katılıyorum (1)”, “çok katılıyorum (2)”, “orta derecede katılıyorum (3)”, “az katılıyorum (4)” ve “hiç katılmıyorum (5)” olmak üzere Likert tipinde beşli derecelendirme ölçütleri kullanılmıştır. Bu doğrultuda derecelendirilmiş anket üzerinde derecelere ayrılmış olan soru gruplarıyla beraber katılımcılar bu sorular üzerinde karar vererek (Ekiz, 2015) cevaplarını derecelendirmeleri istenmiştir.

3. 3. 2. Açık Uçlu Anket Formu

Araştırmanın ikinci kısmı ile ilgili veriler açık uçlu anket formu ile toplanmıştır. Açık uçlu anket formu katılımcılara esneklik tanıdığı için nitel araştırma içindeki tekniklere benzemektedir. Bu nedenle araştırılan konuya ilişkin oldukça yararlı bir tekniktir. Veri toplama ve analiz yapmada zaman ve enerji bakımından oldukça masraflı olmakla birlikte (Ekiz, 2015) daha kapsamlı ve derinlemesine bilgi elde etmek için açık uçlu soru anketi hazırlanmıştır. Anket formunda katılımcılara yönelik demografik bilgilerin yanında katılımcıların 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim hedeflerine yönelik değerlendirmelerini içeren 2 açık uçlu soru sorulmuştur.

Açık uçlu sorular şu şekildedir:

1. 2023 Eğitim Vizyon belgesinde yer alan temel eğitim politikalarına yönelik görüşleriniz nelerdir? (*-Yeterli mi? -Sizce gerçekleştirilebilir mi? Neden?*)
2. Temel eğitim politikalarına yönelik önerileriniz nelerdir?

Açık uçlu anket formu, genel örneklem içinden rastgele seçilen 40 sınıf öğretmeni ve 40 okul yöneticisi ile yürütülmüştür. Anketlerin bir kısmı yüz yüze diğer kısmı telefon aracılığıyla uygulanmıştır. Ancak pandemi koşulları, zaman ve okulların uzak olması nedeniyle katılımcılarla daha çok telefon görüşmeleri yapılarak anket formları doldurulmuştur.

3. 4. Verilerin Analizi

Anketin uygulanması sonucu yapılandırılmış anket formu ile elde edilen veriler SPSS paket programına yüklenmiş ve verilerin analizinde her bir görüşün ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır.

Ankette yer alan likert tipi sorular da ise; “tam katılıyorum” seçeneği; 5 puan, “çok katılıyorum” seçeneği; 4 puan, “orta derecede katılıyorum” seçeneği; 3 puan, “az katılıyorum”

seçeneği; 2 puan ve “hiç katılmıyorum” seçeneği ise; 1 puan olarak değerlendirilmiştir. Ortalamaların yorumlanmasında eşit ortalamalar esas alınarak hazırlanmış aşağıda yer alan beşli dereceleme ölçeği referans değerleri kullanılmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Ortalamaların Yorumlanmasında Kullanılan Değerler

Puan Aralığı	Dereceleme
4.21-5.00	Tam katılıyorum
3.41-4.20	Çok katılıyorum
2.61-3.40	Orta derecede katılıyorum
1.81-2.60	Az katılıyorum
1.00-1.80	Hiç katılmıyorum

Açık uçlu anket formu ile elde edilen verilerin analizinde ise betimsel –yorumsal analiz yapılmıştır. Betimsel- yorumsal analiz tekniğinde amaç araştırmada incelenen durumun doğru bir şekilde gösterilmesidir. Bu analiz tekniğinde yorumlamalar derinlemesine gerçekleştirilmemiş, verilerden ne anlaşıldığı düzenli ve makul bir şekilde tanımlanmış (Ekiz, 2015), katılımcıların cevaplarının incelenmesinin ardından genel görüşler anlaşılır bir biçimde düzenlenerek (Yıldırım & Şimsek, 2018), frekans ve yüzdeyi içeren sayısal verilerle tablolaştırılmıştır.

3. 5. Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmanın geçerliği için; anket formu, iki konu alanı uzmanı, üç okul yöneticisi ve dört öğretmen tarafından gözden geçirilmiştir. Anket maddelerinin açık ve anlaşılabilirliği bir Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiştir. Bazı maddelerdeki yazım ve anlam hataları düzeltilmiştir. Çalışmanın güvenilirliği için ise uygulama öncesi katılımcılara uygulamaya yönelik bilgi verilmiştir. Katılımcıların etkilenmemesi için yönlendirilmelerine müsaade edilmemiştir. Ayrıca araştırma verilerinin farklı amaçlar için kullanılmayacağı konusunda güvence verilmiştir. Anket sonunda araştırmacı tarafından anketler kontrol edilip eksik bırakılan yerlerde form katılımcıya tekrar sunulmuştur. Bu sayede eksik ya da hatalı formlar baştan kontrol altına alınmıştır. Anket maddelerinin Cronbach's Alpha değeri ,986 olarak bulunmuştur. Madde yük değerleri ise .43 ile .84 arasında değişmektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin görüşlerini betimlemek ve çalışmanın inandırıcılığını sağlamak için katılımcı görüşleri doğrudan alıntıyla verilmiştir. Araştırma etiği gereği, katılımcı isimleri gizlenerek Ö1, Ö2, Ö3, Y1, Y2, Y3 şeklinde kodlar kullanılmıştır. Araştırmanın iç geçerliği için verilerin anlamlılığına ve tutarlılığına bakılmıştır. Güvenirliği artırmak için katılımcılara, verilerin araştırma dışında kullanılmayacağı ve katılımın gönüllülük esaslı olduğu belirtilerek katılımcıların kendilerini güvende hissetmeleri sağlanmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan eğitim politikalarının; (1) Yöneticilerle İlgili Politikalar, (2) Öğretmenlerle İlgili Politikalar, (3) Öğrencilerle İlgili Politikalar, (4) Müfredatla İlgili Politikalar, (5) Okullarla İlgili Politikalar alt boyutlarında temel eğitim politikalarına ilişkin yapılandırılmış anket yoluyla toplanan görüşlerini yansıtan bulgular tablolar halinde düzenlenmiştir. Bunun yanında okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan eğitim politikalarının alt boyutlarına yönelik görüşleri ve önerileri yapılandırılmamış anket yoluyla toplanmış ve tablo halinde sunulmuştur.

4. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Yöneticilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin 2023 Vizyon Belgesi'nde yer alan yöneticilerle ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Yöneticilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Yöneticilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
1	Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır.	46	4,40	,82
2	Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.	46	4,02	1,18
3	Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır.	46	3,98	1,32
4	Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır.	46	4,50	,83
5	Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.	46	4,35	,99
6	Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.	46	4,43	,83
7	Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.	46	4,41	,80
8	Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.	46	4,30	,91

Tablo 5'e göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_1 = 4,40$) görülmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul

yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.” ifadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_2 = 4,02$) görülmektedir.

Tablo 5’e göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır.” ifadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_3 = 3,98$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_4 = 4,50$) belirtmektedir.

Tablo 5’e göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.” ifadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_5 = 4,35$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.” ifadesini “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_6 = 4,43$) yönünde değerlendirmektedir.

Tablo 5’e göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.” ifadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_7 = 4,41$) görülmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan yöneticilere yönelik “Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.” ifadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_8 = 4,30$) yönünde değerlendirme yapmaktadırlar.

4. 1. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Öğretmenlerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan öğretmenlerle ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 6).

Tablo 6. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Yöneticilere Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
9.	Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.	46	4,33	,96
10.	Sertifikaya dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı açılacaktır.	46	4,26	,99
11.	Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.	46	4,46	,88
12.	Öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.	46	4,43	,80
13.	Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.	46	4,22	1,07
14.	Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır.	46	4,50	,75
15.	Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.	46	4,09	1,31
16.	Atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.	46	4,65	,73
17.	Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır.	46	4,54	,80
18.	Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir.	46	4,41	,85
19.	Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.	46	4,48	,80
20.	Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır.	46	4,43	,88
21.	Sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir.	46	4,19	1,00
22.	Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir.	46	4,46	,78
23.	Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir.	46	4,50	,69
24.	Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.	46	4,50	,75

Tablo 6’ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.” ifadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_9 = 4,33$) tespit edilmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Sertifikaya dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” açılacaktır.” ifadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_{10} = 4,26$) görülmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{11}=4,46$) ifade etmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır." ifadesini "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{12}=4,43$) şeklinde değerlendirmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{13}=4,22$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{14}=4,50$) belirtmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir." ifadesini "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_{15}=4,09$) şeklinde değerlendirmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan "Öğretmenlik Meslek Kanunu" çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{16}=4,65$) görülmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{17}=4,54$) belirtmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir." ifadesini "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{18}=4,41$) şeklinde değerlendirmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{19}=4,48$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{20}=4,43$) belirtmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir." ifadesini "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_{21}= 4,19$) şeklinde değerlendirmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{22}= 4,46$) görülmektedir.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{23}= 4,50$) ifade etmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{24}= 4,50$) görülmektedir.

4. 1. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Öğrencilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin 2023 Vizyon Belgesi'nde yer alan öğrencilerle ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 7).

Tablo 7. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Öğrencilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Öğrencilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
25.	İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak tenffüs süreleri artırılacaktır.	46	3,61	1,61
26.	İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılandırılacaktır.	46	4,30	,98
27.	İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır.	46	4,43	,77
28.	Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen Tasarım-Beceri Atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.	46	4,52	,78
29.	İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.	46	4,52	,75
30.	Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır.	46	4,28	,91
31.	Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.	46	4,24	,99
32.	Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.	46	4,30	1,00

Tablo 7'nin devamı

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Öğrencilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
33.	Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.	46	4,35	,82
34.	Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.	46	4,39	,82
35.	Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolyo içerisinde derlenecektir.	46	4,46	,75
36.	Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.	46	4,45	,72
37.	Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolyosuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.	46	4,54	,72

Tablo 7'ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak teneffüs süreleri artırılabilecektir." ifadesine "orta derecede katıldıklarını" ($\bar{X}_{25} = 3,61$) ifade etmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılandırılacaktır." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{26} = 4,30$) görülmektedir.

Tablo 7'ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır." ifadesini "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{27} = 4,43$) şeklinde değerlendirmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen Tasarım-Beceri Atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır." ifadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{28} = 4,52$) belirtmektedir.

Tablo 7'ye göre, okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{29} = 4,52$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{30} = 4,28$) yönünde değerlendirme yapmaktadır.

Tablo 7'ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır." ifadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{31} = 4,24$) belirtmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor

kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{32}= 4,30$) ifade etmektedir.

Tablo 7’ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.” ifadesini “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{33}= 4,35$) yönünde değerlendirmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{34}= 4,39$) belirtmektedir.

Tablo 7’ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolyo içerisinde derlenecektir.” ifadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{35}= 4,46$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{36}= 4,45$) belirtmektedir.

Tablo 7’ye göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolyosuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.” ifadesini “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{37}= 4,54$) yönünde değerlendirmektedir.

4. 1. 3. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Müfredatla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan müfredatla ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 8).

Tablo 8. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Müfredata Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Müfredata Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
38.	İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.	46	4,52	,78
39.	İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.	46	4,48	,80

Tablo 8'in devamı

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Müfredata Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
40.	Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımalarına, derslerle bütünlük veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.	46	4,56	,68
	Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır.	46	4,39	,77
41.	Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir.	46	4,43	,71
42.	2-4. sınıflarda Yabancı dil öğretiminde "Oyun Tabanlı Öğrenme" yaklaşımı benimsenecektir.	46	4,26	,99
43.	Yabancı dil öğretiminde 4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır.	46	4,48	,93
44.	Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir.	46	4,33	,96
45.	Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.	46	4,50	,80
46.	Müfredatta yapılacak değişikliklerle, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilkökul derslerinin kazanımı hâline getirilecektir.	46	4,58	,68

Tablo 8'e göre, okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{38}=4,52$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{39}=4,48$) belirtmektedir.

Tablo 8'e göre, okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımalarına, derslerle bütünlük veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{40}=4,56$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{41}=4,39$) belirtmektedir.

Tablo 8'e göre, okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{42}=4,43$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "2-4. sınıflarda Yabancı dil öğretiminde "Oyun Tabanlı Öğrenme" yaklaşımı benimsenecektir." ifadesini "*tam katılıyorum*" ($\bar{X}_{43}=4,26$) düzeyinde değerlendirmektedir.

Tablo 8'e göre, okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Yabancı dil öğretiminde 4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır." ifadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{44}= 4,48$) belirtmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir." İfadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{45}= 4,33$) şeklinde ifade etmektedir.

Tablo 8'e göre, okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{46}= 4,50$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik "Müfredatta yapılacak değişikliklerle, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilkökul derslerinin kazanımı hâline getirilecektir." İfadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{47}= 4,58$) belirtmektedir.

4. 1. 4. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki Okulla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin 2023 Vizyon Belgesi'nde yer alan okulla ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 9).

Tablo 9. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Okula Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Okula Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
47.	İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir.	46	4,26	,97
48.	Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır.	46	4,59	,83
49.	İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır.	46	4,39	1,08
50.	Okul bahçelerinin Tasarım-Beceri Atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır.	46	4,69	,66
51.	Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır.	46	4,65	,73
52.	Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir.	46	4,67	,66
53.	Okul Gelişim Planları'nı izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.	46	4,52	,93
54.	Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.	46	4,67	,73
55.	Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi'ne geçilecektir.	46	4,48	,72

Tablo 9'un devamı

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Okula Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
56.	Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula Okul Gelişim Planı hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.	46	4,54	,72
57.	Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği Coğrafi Bilgi Sistemi üzerinden eğitim hayırseverlerine bağış için seçenekler sunulacaktır.	46	4,52	,65
58.	Okul aile birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır.	46	4,63	,53

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir." ifadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{48}=4,26$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır." İfadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{49}=4,59$) belirtmektedir.

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır." ifadesini "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{50}=4,39$) yönünde değerlendirmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okul bahçelerinin Tasarım-Beceri Atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır." İfadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{51}=4,69$) ifade etmektedir.

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır." ifadesini "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{52}=4,65$) yönünde değerlendirmektedir. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir." İfadesine "*tam katıldıkları*" ($\bar{X}_{53}=4,67$) görülmektedir.

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okul Gelişim Planları'nı izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır." ifadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{54}=4,52$) belirtmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır." İfadesine "*tam katıldıklarını*" ($\bar{X}_{55}=4,67$) ifade etmektedir.

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi'ne geçilecektir."

ifadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_{56}=4,48$) görülmektedir. Okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula “Okul Gelişim Planı” hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.” İfadesine “tam katıldıklarını” ($\bar{X}_{57}=4,54$) belirtmektedir.

Tablo 9’a göre, araştırmaya katılan okul yöneticileri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği “Coğrafi Bilgi Sistemi” üzerinden eğitim hayırseverlerine bağış için seçenekler sunulacaktır.” ifadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_{58}=4,52$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Okul aile birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır.” İfadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_{59}=4,63$) görülmektedir.

4. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerinin temel eğitim politikalarına ilişkin görüşleri Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Okul Yöneticilerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Görüşleri

	Görüşler/Öneriler	f
Okul Yöneticilerine Yönelik Görüşler (f=41)	Hedefleri yeterli görüyorum.	12
	Hedefler yeterli değil.	14
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	6
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	9
Öğretmenlere Yönelik Görüşler (f=37)	Hedefleri yeterli görüyorum.	11
	Hedefler yeterli değil.	14
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	3
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	6
Öğrencilere Yönelik Görüşler (f=34)	Hedefleri yeterli görüyorum.	7
	Hedefler yeterli değil.	8
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	7
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	12
Müfredatlara Yönelik Görüşler (f=23)	Hedefleri yeterli görüyorum.	9
	Hedefler yeterli değil.	1
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	10
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	3
Okula Yönelik Görüşler (f=26)	Hedefleri yeterli görüyorum.	5
	Hedefler yeterli değil.	9
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	4
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	8

Okul yöneticileri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okul yöneticilerine yönelik hedefleri 14'ü yetersiz gördüğünü, 12'si yeterli gördüğünü, 9'u hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 6'sı hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Y2 *"Hedefler yeterli değil. Yöneticilerin kadrolu olması gerekiyor. Fakat vizyonda yöneticiler için herhangi bir güvence verilmemiş. Eski sistem aynen kalmıştır. Geçici görevlendirme sistemi devam etmektedir."* şeklinde belirtmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y26 *"Yeterli olarak görüyorum. Yönetici donanımlı ve kendini geliştiriyor olmalıdır ki meslektaşlarına ve okula bir şeyler katabilsin."* olarak ifade etmektedir. Hedeflerin gerçekleşmeyeceğini düşünen katılımcılardan Y29 *"Yeterli değil. Yöneticilik seçme kriterleri nesnel olmalı, torpile yer olmamalı. Şu parti, bu parti gibi konular buralar girmemeli. Fakat tüm bunlardan ötürü gerçekleşeceğini düşünmüyorum."* derken hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Y15 *"Hedefler doğru ve gerçekçidir. Okul yöneticilerinin mesleki gelişimleri süreklilik arz eden eğitimlerle destekleneceğinden belirlenen hedeflere ulaşılacağına inanıyorum. Ancak tüm bu hedeflere ulaşılması güçlü bir siyasi iradenin varlığına bağlıdır."* olarak belirtmektedir.

Okul yöneticileri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğretmenlere yönelik hedefleri 14'ü yetersiz gördüğünü, 11'i yeterli gördüğünü, 6'sı hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 3'ü hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Y2 *"Yeterli değil. Bütün öğretmenler kadrolu olsa, sözleşmeli ve ücretli olmasa. Uzman öğretmenlik, baş öğretmenlik sadece yıllarını tamamlayanlar olsa daha iyi olur. Sınava karşıyım."* olarak belirtmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y15 *"Yeterli görüyorum. Özlük haklarının iyileştirilmesini ve mesleki gelişmelerinin lisansüstü düzeyde desteklenmesini çok önemsiyorum. Bunlar başarılabilirse nitelikli bir eğitim anlayışının önündeki çok önemli engellerin ortadan kalkacağını düşünüyorum. Ayrıca bunun bütçe ile ilgili olduğunu düşünüyorum."* şeklinde ifade etmektedir. Hedeflerin gerçekleşmeyeceğini düşünen katılımcılardan Y22 *"Yetersiz, hala ücretli öğretmenlik kaldırılmıyor. Sözleşmeli öğretmenlik devam ediyor. Hedeflerin gerçekleşeceğine inanmıyorum."* olarak görüş bildirirken hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Y31 *"Eksikleri olsa da iyi niyetle hazırlandığını düşünüyorum. Eksikler giderilir ve sağlam adımlar atılırsa gerçekleşebilir."* şeklinde belirtmektedir.

Okul yöneticileri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik hedefleri 8'i yetersiz gördüğünü, 7'si yeterli gördüğünü, 12'si hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 7'si hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Y8 *"Yetersiz. Eğitimde fırsat eşitliği dediğimiz olay maalesef ülkemizde sadece sözde bir laf. Ülkenin doğusu ve batısı arasında okul, öğretmen, veli bakımından fark uçurumlar gibi. Öncelikle imkanların tüm öğrenciler için eşit olması gerekiyor. Tabii bu da imkansız bu yüzden gerçekleşmez."* şeklinde görüş belirtmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y18 *"Yeterli. Öğrencilerin yetenek, beceri, mizaçlarına göre ders işlemek önemli. Fakat bunun için sınıf mevcutlarının azaltılması"*

luzum.” olarak ifade etmektedir. Hedeflerin gerekleŖmeyeceđini dűŖünen katılımcılardan Y19 “Dijital materyallerin ana materyal olmasına gerek yok. Zira bu da Fatih Projesi gibi olabilir. Hedefler nceki hatalardan ders alınarak hazırlanmamıŖ. Bu yűzden yetersiz, gerekleŖme oranı çok dűŖűk.” derken hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖünen katılımcılardan Y21 “Hedefler iyi, gerekli olan maddeler bence. Gerekli ortam hazırlanırsa gerekleŖebilir. Bu da eđitim kurumlarının iyileŖtirilmesine, donanımlı hale getirilmesine bađlı.” diyerek grűŖűnű belirtmektedir.

Okul yöneticileri; 2023 Eđitim Vizyonu’nda yer alan műfredataya yönelik hedefleri 9’u yeterli grdűđűnű, 1’i yetersiz grdűđűnű, 10’u hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűndűđűnű ve 3’ű hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűnmediđini ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y10 “Yenilikçi ve deđiŖimci eđitim felsefesi benimsenen en gűzel eđitim felsefesi. Yeterli sayılabilir.” Ŗeklinde ifade etmektedir. Hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Y29 “Bazı konularda yeterli deđil. Mesela mizaç konusu çok yersiz geldi bana. Sınıflar çok kalabalık, bunun olması çok zor. GerekleŖeceđini dűŖűnműyorum. Bu konudaki eksikliđin dűzeltilmesi lazımdır.” olarak belirtmektedir. Hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűnen katılımcılardan Y34 “Műfredataya yönelik hedefler olması gereken ve yeterli hedefler. Ađır bir műfredatla çocuklarımız ve öđretmenlerimiz çok zorlanıyor. Hedefler gerekleŖebilir.” derken hedeflerin gerekleŖmeyeceđini dűŖűnen katılımcılardan Y13 “Teorik olarak uygulanabilir olduđunu ve gerekleŖeceđini dűŖűnműyorum.” Ŗeklinde fikrini belirtmektedir.

Okul yöneticileri; 2023 Eđitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik hedefleri 9’u yetersiz grdűđűnű, 5’i yeterli grdűđűnű, 8’i hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűndűđűnű ve 4’ű hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűnmediđini ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y10 “Okullarımızda đrencilerin her açıdan ulaŖabileceđi Ŗartlar sađlanmalı. (Spor, műzik vs.) yetersiz grűyorum.” olarak ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Y14 “Yeterli buluyorum. Okul ile ilgili tűm hedefler vizyonda yer alıyor.” Ŗeklinde deđerlendirmektedir. Hedeflerin gerekleŖmeyeceđini dűŖűnen katılımcılardan Y26 “Altı yıldır köy okulundayım ve fiziki Ŗartlarımız çok ktű. MEB’in köy, Ŗehir ayrımı yapmadan okulları onarması, taŖımalı yerine köy okullarını amalı. Köyler bu Ŗekilde geliŖebilir ancak. Fakat gerekleŖeceđine inanmıyorum. Bu kadar denek ayrılmaz.” derken hedeflerin gerekleŖeceđini dűŖűnen katılımcılardan Y15 “Bulunduđu bölge Ŗartlarına uygun olarak inŖa edilmesi gereken okullar, öđrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek çevreci bir mimari anlayıŖla dizayn edilmelidir. Okulların ihtiyaç duyduđu tadilat iŖleri belediyelere devredilmeli, böylece okul yöneticilerinin asıl iŖleri olan eđitim öđretimin kalitesini artırmaya odaklanmaları sađlanmalıdır. Okulların geliŖiminin izlenmesi ve desteklenmesi sűreci iyi yűrűtűlebilirse belirlenen hedeflere ulaŖılabilir.” Ŗeklinde deđerlendirmede bulunmaktadır.

4. 2. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri

Okul yöneticilerinin temel eğitim politikalarına ilişkin önerileri Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Okul Yöneticilerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Önerileri

	Görüşler/Öneriler	f
Okul Yöneticilerine Yönelik Öneriler (f=23)	Mesleki gelişimler süreklilik göstermeli ve katılım gönüllülük esaslı olmalı.	3
	Yöneticiler için daha kaliteli hizmetiçi eğitimler verilmeli ve yöneticiler maddi manevi desteklenmeli.	3
	Yöneticilik için nesnel ölçütler getirilmeli. (Kıdem, yüksek lisans yapmış olma zorunluluğu vb.)	6
	Yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları açılmalı.	2
	Yöneticilikte da kadro olmalı ve kadroları tayinlerde de korunmalıdır.	2
	Yöneticiler mülakatla alınmamalı.	2
	Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler her anlamda teşvik edilmeli.	3
	Belirli ve yeterli bir süre öğretmenlik yapanlar idarecilik yapmalıdır.	2
Öğretmenlere Yönelik Öneriler (f=47)	Ücretli öğretmenlik kaldırılmalı.	12
	Elverişsiz koşullardaki öğretmenlere teşvik verilmeli (Maaş, kıdem vb.)	6
	Öğretmenler arasında kadrolu sözleşmeli ayrımı olmamalı.	7
	Öğretmen, mesleki gelişim faaliyetlerine katılmalı ve buna teşvik edilmeli.	4
	Mesleki gelişime yönelik eğitimlerin içeriği dolu ve kaliteli olmalı.	3
	Öğretmen atamaları artırılmalı.	4
	Eğitim fakültelerinin kontenjanları azaltılmalı.	3
	Öğretmenlik eğitimi uygulama ağırlıklı olmalı.	3
Öğrencilere Yönelik Öneriler (f=16)	Öğretmene verilen haklarda iyileştirme yapılmalı.	5
	Öğrencilerin başarısı için fırsat eşitliği sağlanmalı.	4
	Sınıf mevcutları azaltılmalı.	4
	Öğrencilerin bireysel farklılıkları, yetenekleri göz önünde bulundurularak programlar oluşturulmalı.	4
	Öğrenciler daha çok sanat, spor ve kültürel faaliyetlere yönlendirilmeli.	2
Müfredatlara Yönelik Öneriler (f=33)	Teknoloji ve geleneksel yaklaşımlar bir arada kullanılmalı.	2
	Müfredat sadeleştirilmeli.	20
	Müfredatta uygulamalı dersler artırılmalı.	6
	Ders kitapları incelemeden geçmeli ve iyileştirilmeli.	3
Okula Yönelik Öneriler (f=33)	Ders saatleri azaltılmalı.	4
	Okullar ve bahçeleri fiziki olarak iyileştirilmeli.	17
	Okullara gerekli ödenekler verilmeli.	7
	Okullarda öğrencilerin her açıdan ulaşabileceği şartlar(spor, müzik, teknoloji vb.) sağlanmalı.	5
	Okullar denetlenmeli, müfettişlik sistemi geri gelmeli.	2
Okullara daimi temizlik görevlileri alınmalı.	2	

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki okul yöneticilerine yönelik hedeflere ilişkin yöneticilerin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 6'sı yöneticilik için nesnel ölçütler getirilmeli, 3'ü mesleki gelişimler süreklilik arz edip gönüllülük esaslı olmalı, 3'ü daha kaliteli hizmetiçi eğitimler verilmeli,

3'ü elverişsiz koşullardaki yöneticiler her anlamda teşvik edilmeli önerilerini getirmektedir. Diğer katılımcılar; yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları açılmalı, yöneticilikte kadro olmalı, yöneticiler mülakatla alınmamalı önerilerini paylaşmaktadır. Okul yöneticilerinden gelen en fazla görüş yöneticiler için nesnel ölçütler getirilmesi olmuştur. Buna yönelik öneri dile getiren katılımcılardan Y23 *“Her bir hedef çok gerekli ve önemli. Fakat eğitimler daha kaliteli olmalı, gönüllülük esaslı olmalı ve bunlara katılan yöneticiler maddi manevi teşvik edilmeli...”* ve Y20 *“Yönetici seçerken belli kriterler olmalı. Kıdem, yüksek lisans yapma şartı, aldığı eğitimler gibi. Gerçekleşirse güzel olur.”* olarak belirtmektedir. Yöneticiliğin profesyonellik gerektiren bir meslek olmasını ifade eden Y5 ise *“...Yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları açılmalı.”* şeklinde belirtmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki öğretmenlere yönelik hedeflere ilişkin yöneticilerin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 12'si ücretli öğretmenlik kaldırılmalı, 7'si öğretmenler arasında kadrolu sözleşmeli ayrımı olmamalı, 6'sı elverişsiz koşullardaki öğretmenlere teşvik verilmeli, 5'i öğretmene verilen haklarda iyileştirme yapılmalı, 4'ü öğretmen, mesleki gelişim faaliyetlerine katılmalı ve buna teşvik edilmeli, 4'ü Öğretmen atamaları artırılmalı önerilerini sunmaktadır. Diğer katılımcılar; eğitim fakültelerinin kontenjanları azaltılmalı, öğretmenlik eğitimi uygulama ağırlıklı olmalı, mesleki gelişime yönelik eğitimlerin içeriği dolu ve kaliteli olmalı önerilerini ifade etmektedir. Okul yöneticilerinden gelen en fazla görüş ücretli öğretmenliğin kaldırılması olmuştur. Buna yönelik öneri dile getiren katılımcılardan Y2 *“Yeterli fakat bütün öğretmenler kadrolu olsa, sözleşmeli ve ücretli olmasa. Uzman öğretmen, başöğretmen sadece yılını tamamlayan olsa daha iyi olur. Sınava karşıyım.”* ve Y5 *“Ücretli öğretmenlik kaldırılmalı. Öğretmen kendini geliştirmeleri için teşvik edilmeli. Bu da statü ve maaş ile olabilir. Eğitim fakültesi kontenjanları azaltılmalı, dersler uygulama ağırlıklı olmalı.”* şeklinde belirtmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki öğrencilere yönelik hedeflere ilişkin yöneticilerin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 4'ü öğrencilerin başarısı için fırsat eşitliği sağlanmalı, 4'ü sınıf mevcutları azaltılmalı, 4'ü öğrencilerin bireysel farklılıkları, yetenekleri göz önünde bulundurularak programlar oluşturulmalı şeklinde önerilerini paylaşmaktadır. Diğer katılımcılar; öğrenciler daha çok sanat, spor ve kültürel faaliyetlere yönlendirilmeli, teknoloji ve geleneksel yaklaşımlar bir arada kullanılmalı önerilerini dile getirmektedir. Okul yöneticilerinden gelen en fazla görüş fırsat eşitliğini sağlamak, sınıf mevcutlarını azaltmak ve öğrencilerin yetenekleri, bireysel farklılıklarına göre programlar oluşturmak olmuştur. Bunlara yönelik görüş ifade eden katılımcılardan Y10 *“... Kırsal kesimdeki öğrencilere de fırsat eşitliği sağlanmalı. Merkezdeki öğrencilerle kıyaslandığında daha dezavantajlı oldukları aşikâr.”* ve Y24 *“Eğitim öğrenciye görecelik ilkesi doğrultusunda şekillenmeli. Gerektiğinde teknoloji de olmalı geleneksel yaklaşımlar da.”* olarak belirtmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki müfredatla yönelik hedeflere ilişkin yöneticilerin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 20'si müfredat sadeleştirilmeli, 6'sı müfredatta uygulamalı dersler

artırılmalı önerilerini dile getirmektedir. Diğer katılımcılar; ders saatleri azaltılmalı ve ders kitapları incelemeyen geçmeli önerilerini sunmaktadır. Okul yöneticilerinden gelen en fazla görüş müfredat sadeleştirilmeli olmuştur. Bunlara yönelik öneri dile getiren katılımcılardan Y2 “*Ders saatleri biraz azaltılabilir. Ders kitaplarındaki müfredatın biraz daha az olması gerekiyor. Bazı bilgiler öğrenciler için çok fazla.*” derken Y8 “*Müfredatın hafifletilip uygulamadaki derslerin artırılması daha uygun olabilir.*” ve Y24 “*Müfredat sade, öz olmalı. Kitaplar iyileştirilmeli. Kitaplar çocukların ilgisini çekebilecek etkinliklerle dolmalı.*” olarak ifade etmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu’ndaki okula yönelik hedeflere ilişkin yöneticilerin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 17’si okullar ve bahçeleri fiziki olarak iyileştirilmeli ve 7’si okullara gerekli ödenekler verilmeli önerilerini belirtmektedir. Diğer katılımcılar; okullarda öğrencilerin her açıdan ulaşabileceği şartlar (spor, müzik, teknoloji vb.) sağlanmalı, okullar denetlenmeli, müfettişlik sistemi geri gelmeli ve okullara daimi temizlik görevlileri alınmalı önerilerini ifade etmektedir. Okul yöneticilerinden gelen en fazla görüş okullar ve bahçelerinin fiziki olarak iyileştirilmeli olmuştur. Katılımcılardan Y3 “*Fiziki şartlarımız iyileştirilmeli, okullara daimi temizlik görevlileri alınmalı.*” derken Y11 “*Okullara ödenek verilerek temel ihtiyaçları karşılanmalı ve daha kaliteli vakit geçirecekleri uygulamalar, kurslar, etkinlikler sunulmalıdır.*” ve Y6 “*Okullarımız alt yapı olarak iyileştirilmelidir. Çoğu okulda vizyonu gerçekleştirecek temeller yok. Okullar teknolojik olarak desteklenmelidir.*” olarak ifade etmektedir.

4. 3. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Yöneticilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan yöneticilerle ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 12).

Tablo 12. 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Yöneticilere Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Yöneticilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	Ss
1	Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır.	302	4,07	1,04
2	Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.	302	3,86	1,25
3	Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır.	302	3,92	1,13
4	Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır.	302	4,19	1,11
5	Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.	302	4,02	1,12

Tablo 12'nin devamı

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Yöneticilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	Ss
6	Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.	302	4,06	1,06
7	Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.	302	4,00	1,07
8	Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.	302	3,95	1,11

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_1 = 4,07$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula "Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_2 = 3,86$) belirtmektedir.

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_3 = 3,92$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_4 = 4,19$) ifade etmektedir.

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_5 = 4,02$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_6 = 4,06$) belirtmektedir.

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_7 = 4,00$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan yöneticilere yönelik "Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi

eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.” İfadesine “çok katlıyorum” ($\bar{X}_8 = 3,95$) düzeyinde değerlendirme yapmaktadır.

4. 3. 1. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Öğretmenlerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan öğretmenlerle ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 13).

Tablo 13. 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
9.	Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.	302	4,05	1,21
10.	Sertifikaya dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı açılacaktır.	302	3,78	1,27
11.	Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.	302	3,84	1,20
12.	Öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.	302	3,91	1,10
13.	Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.	302	3,85	1,14
14.	Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır.	302	3,89	1,14
15.	Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.	302	4,06	1,22
16.	Atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.	302	4,08	1,18
17.	Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır.	302	4,13	1,21
18.	Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir.	302	3,95	1,19
19.	Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.	302	3,97	1,19
20.	Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır.	302	4,13	1,11
21.	Sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir.	302	3,95	1,14
22.	Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir.	302	4,10	1,08
23.	Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir.	302	4,20	1,01
24.	Öğretmelerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.	302	3,94	1,22

Tablo 13'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_9= 4,05$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sertifika dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde "Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" açılacaktır." İfadesine "*çok katılıyorum*" ($\bar{X}_{10}= 3,78$) düzeyinde değerlendirme yapmaktadır.

Tablo 13'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{11}= 3,84$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "sertifikaya dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır." İfadesine "*çok katılıyorum*" ($\bar{X}_{12}= 3,91$) yönünde görüş bildirmektedir.

Tablo 13'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{13}=3,85$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sertifika dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde "Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır." İfadesini "*çok katılıyorum*" ($\bar{X}_{14}= 3,89$) şeklinde değerlendirmektedir.

Tablo 13'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{15}= 4,06$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sertifika dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde, atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir." İfadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_{16}= 4,08$) görülmektedir.

Tablo 13'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{17}= 4,13$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik "Sınıf öğretmenlerinin rehberlik

hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir.” İfadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{18}= 3,95$) yönünde değerlendirme yapmaktadır.

Tablo 13’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{19}= 3,97$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır.” İfadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{20}= 4,13$) görülmektedir.

Tablo 13’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{21}= 3,95$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir.” İfadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{22}= 4,10$) görülmektedir.

Tablo 13’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{23}= 4,20$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan sınıf öğretmenlerine yönelik “Öğretmelerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.” İfadesini “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{24}= 3,94$) yönünde değerlendirmektedir.

4. 3. 2. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Öğrencilerle İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan öğrencilere ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 14).

Tablo 14. 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan "Öğrencilere Yönelik Politikalar" Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Öğrencilere Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
25.	İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak teneffüs süreleri artırılabacaktır.	302	3,41	1,37
26.	İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılandırılacaktır.	302	4,12	1,06
27.	İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır.	302	4,18	1,02
28.	Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen Tasarım-Beceri Atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.	302	4,32	,98
29.	İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolio temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.	302	4,12	1,05
30.	Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır.	302	3,89	1,17
31.	Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.	302	4,17	1,08
32.	Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.	302	4,20	1,06
33.	Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.	302	4,16	1,00
34.	Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.	302	4,19	1,01
35.	Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolio içerisinde derlenecektir.	302	4,17	1,03
36.	Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.	302	4,20	1,00
37.	Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolioyuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.	302	4,17	1,03

Tablo 14'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak teneffüs süreleri artırılabacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{25} = 3,41$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılandırılacaktır." ifadesine "*çok katıldıklarını*" ($\bar{X}_{26} = 4,12$) belirtmektedir.

Tablo 14'e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır." ifadesine "*çok katıldıkları*" ($\bar{X}_{27} = 4,18$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik "Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını

destekleyen Tasarım-Beceri Atölyeleri kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.” İfadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{28}=4,32$) görülmektedir.

Tablo 14’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolio temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{29}=4,12$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır.” İfadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{30}=3,89$) yönünde görüş bildirmektedir.

Tablo 14’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{31}=4,17$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.” İfadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{32}=4,20$) görülmektedir.

Tablo 14’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{33}=4,16$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.” İfadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{34}=4,19$) ifade etmektedir.

Tablo 14’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolio içerisinde derlenecektir.” ifadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{35}=4,17$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.” İfadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{36}=4,20$) belirtmektedir.

Tablo 14’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik “Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolioyuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.” ifadesine “*çok katıldıkları*” ($\bar{X}_{37}=4,17$) görülmektedir.

4. 3. 3. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Müfredatla İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan müfredata ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 15).

Tablo 15. 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Müfredata Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Müfredata Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
38.	İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.	302	4,31	1,01
39.	İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.	302	4,25	1,07
40.	Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımasına, derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.	302	4,32	1,00
41.	Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır.	302	4,26	1,02
42.	Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir.	302	4,23	1,05
43.	2-4. sınıflarda Oyun Tabanlı Öğrenme yaklaşımı benimsenecektir. (Yabancı Dil)	302	4,27	1,01
44.	4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (Yabancı Dil)	302	4,31	1,01
45.	Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir.	302	4,06	1,12
46.	Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.	302	4,24	1,07
47.	Müfredatta yapılacak değişikliklerle, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilkökul derslerinin kazanımı hâline getirilecektir.	302	4,26	1,00

Tablo 15’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.” ifadesine “tam katıldıkları” ($\bar{X}_{38}= 4,31$) yönünde değerlendirme yapmaktadır. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.” ifadesine “tam katıldıklarını” ($\bar{X}_{39}= 4,25$) belirtmektedir.

Tablo 15’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımasına, derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.” ifadesine “tam katıldıklarını” ($\bar{X}_{40}= 4,32$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata

yönelik “Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır.” İfadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{41}=4,26$) görülmektedir.

Tablo 15’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{42}=4,23$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “2-4. sınıflarda “Oyun Tabanlı Öğrenme” yaklaşımı benimsenecektir. (Yabancı Dil)” İfadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{43}=4,27$) yönünde görüş bildirmektedir.

Tablo 15’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (Yabancı Dil)” ifadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{44}=4,31$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “2-4. sınıflarda “Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir.” İfadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{45}=4,06$) ifade etmektedir.

Tablo 15’e göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{46}=4,24$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik “Müfredatta yapılacak değişiklikler, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilköğretim derslerinin kazanımı hâline getirilecektir.” İfadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{47}=4,26$) görülmektedir.

4. 3. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki Okula İlgili Politikalara Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Vizyon Belgesi’nde yer alan okula ilgili politikalara yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar tabloda sunulmuştur (Tablo 16).

Tablo 16. 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan “Okula Yönelik Politikalar” Alt Boyutuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Md.	2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Okula Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
48.	İlkokullarda tenefüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir.	302	4,13	1,10
49.	Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır.	302	4,26	1,11
50.	İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır.	302	4,03	1,25
51.	Okul bahçelerinin Tasarım-Beceri Atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır.	302	4,26	1,08

Tablo 16'nın devamı

Md.	2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Okula Yönelik Politikalar	N	\bar{X}	S
52.	Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır.	302	4,29	1,07
53.	Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir.	302	4,34	1,06
54.	Okul Gelişim Planları'nı izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.	302	4,27	1,06
55.	Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.	302	4,33	1,06
56.	Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi'ne geçilecektir.	302	4,19	1,09
57.	Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula Okul Gelişim Planı hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.	302	4,29	1,06
58.	Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği Coğrafi Bilgi Sistemi üzerinden eğitim hayırseverlerine bağlı için seçenekler sunulacaktır.	302	4,25	1,06
59.	Okul aile birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır.	302	4,21	1,07

Tablo 16'ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir." ifadesine "çok katıldıkları" ($\bar{X}_{48}=4,13$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır." İfadesini "tam katılıyorum" ($\bar{X}_{49}=4,26$) yönünde değerlendirmektedir.

Tablo 16'ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır." ifadesine "çok katıldıklarını" ($\bar{X}_{50}=4,03$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okul bahçelerinin Tasarım-Beceri Atölyeleri ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır." İfadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{51}=4,26$) belirtmektedir.

Tablo 16'ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır." ifadesine "tam katıldıkları" ($\bar{X}_{52}=4,29$) görülmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir." İfadesine "tam katıldıklarını" ($\bar{X}_{53}=4,34$) ifade etmektedir.

Tablo 16'ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik "Okul Gelişim Planları'nı izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği

belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.” ifadesini “*tam katılıyorum*” ($\bar{X}_{54}= 4,27$) şeklinde değerlendirmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.” İfadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{55}= 4,33$) belirtmektedir.

Tablo 16’ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi’ne geçilecektir.” ifadesine “*çok katıldıklarını*” ($\bar{X}_{56}= 4,19$) ifade etmektedir. Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula “Okul Gelişim Planı” hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.” İfadesine “*tam katıldıkları*” ($\bar{X}_{57}= 4,29$) görülmektedir.

Tablo 16’ya göre, araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği “Coğrafi Bilgi Sistemi” üzerinden eğitim hayırseverlerine bağış için seçenekler sunulacaktır.” ifadesine “*tam katıldıklarını*” ($\bar{X}_{58}= 4,25$) belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik “Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula Okul Gelişim Planı hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.” İfadesini “*tam katılıyorum*” ($\bar{X}_{59}= 4,21$) yönünde değerlendirmektedir.

4. 3. 5. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin temel eğitim politikalarına ilişkin görüşleri Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Sınıf Öğretmenlerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Görüşleri

	Görüşler/Öneriler	f
Okul Yöneticilerine Yönelik Görüşler (f=49)	Hedefleri yeterli görüyorum.	18
	Hedefler yeterli değil.	10
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	15
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	6
Öğretmenlere Yönelik Görüşler (f=41)	Hedefleri yeterli görüyorum.	9
	Hedefler yeterli değil.	17
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	3
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	12
Öğrencilere Yönelik Görüşler (f=33)	Hedefleri yeterli görüyorum.	10
	Hedefler yeterli değil.	8
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	6
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	9

Tablo 17'nin devamı

	Görüşler/Öneriler	f
Müfredatlara Yönelik Görüşler (f=31)	Hedefleri yeterli görüyorum.	14
	Hedefler yeterli değil.	3
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	11
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	3
Okula Yönelik Görüşler (f=34)	Hedefleri yeterli görüyorum.	9
	Hedefler yeterli değil.	4
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünüyorum.	7
	Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmüyorum.	14

Sınıf öğretmenleri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okul yöneticilerine yönelik hedefleri 18'i yeterli gördüğünü, 10'u yetersiz gördüğünü, 15'i hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ve 6'sı hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Ö18 *"Yeterlidir, gerçekleştirilebilir. Ancak alt yapı eksiklerinin giderilmesi gerekmektedir."* olarak ifade ederken hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Ö21 *"Kaç yıllık öğretmen yönetici olduysa elbette onun profesyonelliği, tecrübesi vardır. Yazılı bir sınavla bunu ölçmeyi yersiz buluyorum. Diğer maddeler yeterli, gerçekleştirilebilir."* şeklinde değerlendirmektedir. Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Ö28 *"Hedefler gerçekleştirilebilir fakat yazılı sınav, nesnel ölçütler kullanılması konusunda tereddütlerim var."* derken hedeflerin gerçekleşmeyeceğini düşünen katılımcılardan Ö9 *"Gerçekleştirilemez gibi. Sınavla bir yere gelmek bizim ülkeye göre değil, torpil var. Kaçan insanlar var, hazıra konayım diyenler var."* şeklinde değerlendirmelerini yapmaktadır.

Sınıf öğretmenleri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğretmenlere yönelik hedefleri 17'si yetersiz gördüğünü, 9'u yeterli gördüğünü, 12'si hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 3'ü hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Ö18 *"Öğretmenlere yönelik hedefler yeterli değildir. Her şeyden önce ücretli öğretmenlik, öğretmenler arası ücret farkı ortadan kaldırılmalıdır."* şeklinde ifade ederken hedefleri yeterli gören katılımcılardan Ö22 *"Yeterli olduğunu düşünüyorum. Her öğretmenin ihtiyaç duyduğu, destek alması gerektiği konu mutlaka vardır. İyi bir eğitim, moral ve motivasyonu yüksek teşvik politikalarıyla olacağını düşünüyorum."* olarak belirtmektedir. Hedeflerin gerçekleşmeyeceğini düşünen katılımcılardan Ö23 *"Ücretli kalkmadıkça, sözleşmeli kadrolu ayrımı oldukça gerçekleşeceğine inanmıyorum. Öğretmene yapılan zam oranı da aşikâr. Asla yeterli değil."* derken hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Ö8 *"Gerçekleştirilebilir fakat yeterli değil. Sadece elverişsiz yerlerde görev yapanlar değil, tüm öğretmenlerin teşvik edici uygulamalara ihtiyacı var. Bunlara da yer verilmesi gerekir."* şeklinde görüşünü sunmaktadır.

Sınıf öğretmenleri; 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik hedefleri 10'u yeterli gördüğünü, 8'i yetersiz gördüğünü, 9'u hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 6'ı

hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Ö7 “Çok iyi hedefler, çocuklara yönelik ders işlenmesi başarılı olur. Her çocuğun farklılıkları var. Ayrıca öğretmenler müzik, resim gibi derslerde beceri edindirmede zorlanıyor. Bu derslerde branşlaşmaya gidilmeli.” diye ifade ederken hedefleri yetersiz bulan katılımcılardan Ö4 “Kalabalık sınıflarda uygulanmayacaktır. Sınıf mevcudu az sayıda olan sınıflarda öğrencilerin becerilerine yönelik ders işlenebilir. Güzel düşünülmüş ama uygulamada sıkıntı olacağını düşündüğüm için pek gerçekçi ve yeterli olduğunu düşünmüyorum.” şeklinde belirtmektedir. Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmeyen katılımcılardan Ö2 “Yetersiz. Bu hedefler de iyi niyetle yapılan ama düşünülmeden hareket edilen hedefler. Az sayıda öğrenci olan sınıflarda öğrencilerin becerilerine göre belli miktarda ders işlenebilir fakat kalabalık sınıflardakiler ne yapacak? Önce yeni derslik açmakla uğraşmaları gerekiyor. Oyunun gerekliliğine inandığımdan teneffüs sürelerinin artırılmasını doğru buluyorum. Fakat hedeflerin gerçekleşmesi konusunda da inancım yok.” şeklinde görüşünü dile getirirken hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Ö14 “Hedefler güzel, gerçekleşebilir. Ama teneffüs sürelerinin artırılmasını doğru bulmuyorum. Öğretmen de öğrenci de yoruluyor. Öğrenci bıkmıyor.” olarak belirtmektedir.

Sınıf öğretmenleri; 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan müfredata yönelik hedefleri 14’ü yeterli gördüğünü, 3’ü yetersiz gördüğünü, 11’i hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ve 3’ü hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Ö31 “Müfredatlar sadeleştirilmeli, ders kitapları iyi bir komisyon tarafından incelemeden geçmeli. Daha kaliteli yayınlar çıkmalı. İş maddiyata dönüşmemeli. Ayrıca internet kazanımlarını uygun ve yerinde görüyorum. Hedefler yeterli bence.” olarak değerlendirirken hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Ö6 “Yeterli değil, müfredat çok boş olmamalı. Sınav varsa çocuklar buna göre öğrenmeli. Oyunla derslerin desteklenmesini olumlu buluyorum.” şeklinde ifade etmektedir. Hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Ö3 “Müfredatlar sadeleştirilmeli. Oyun temelli öğretim ile dersler eğlenceli hale gelebilir. Gerçekleştirilebilir uzun vadede de olsa.” derken hedeflerin gerçekleşmeyeceğini düşünen katılımcılardan Ö2 “Müfredatlar sadeleştirilmeli, özellikle ilkokula çok yüklenilmemeli. Çağın gereklerine göre birey yetiştirilmeli. Yine bunun için de fiziki şartlar düzeltilmeli, yaparak yaşayarak öğrenmeye önem verilmeli. Ama maalesef ülkemizde bu hedeflerin gerçekleşeceğine inanmıyorum.” Şeklinde belirtmektedir.

Sınıf öğretmenleri; 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okula yönelik hedefleri 9’u yeterli gördüğünü, 4’ü yetersiz gördüğünü, 14’ü hedeflerin gerçekleşeceğini düşünmediğini ve 7’si hedeflerin gerçekleşeceğini düşündüğünü ifade etmektedir. Hedefleri yeterli gören katılımcılardan Ö3 “Hedefler gerçekleştirilebilir, yeterli. Okul için ayrı ödenekler ayrılmalı. Bu okulun her anlamda iyileştirilmesini sağlar.” diye belirtirken hedefleri yetersiz gören katılımcılardan Ö4 “Köy okullarının sorunlarına yönelik kalıcı çözümler sunulmalıydı. Gerek öğretmenlerin gerek öğrencilerin sorunu saha çalışmaları yapılarak dinlendikten sonra hedefler oluşturulmalıydı.

Yetersiz buluyorum hedefleri.” şeklinde görüş bildirmektedir. Hedeflerin gerçekleşmesini mümkün görmeyen katılımcılardan Ö9 “*Bizim okulda doğru düzgün bir alanımız bile yok oyun oynayalım. Yapalım dediler ama yapmadılar. Pek inancım yok gibi.*” derken hedeflerin gerçekleşeceğini düşünen katılımcılardan Ö13 “*Bakanlık gerçekten isterse gerçekleşebilir. Çünkü tüm bunların zaten olması gerekiyor. Okul fiziksel olarak da iyileştirilmeli. Çocuklara oyun alanları ayrılmalı.*” olarak ifade etmektedir.

4. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri

Sınıf öğretmenlerinin temel eğitim politikalarına ilişkin önerileri Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. Sınıf Öğretmenlerinin Temel Eğitim Politikalarına İlişkin Önerileri

	Görüşler/Öneriler	F
Okul Yöneticilerine Yönelik Öneriler (f=18)	Yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları açılmalı.	5
	Yöneticilik için nesnel ölçütler getirilmeli. (Kıdem, yüksek lisans yapmış olma zorunluluğu vb.)	2
	Yöneticilikte sınav olmalıdır.	2
	Yöneticilik seçimi liyakate bağlı bir şekilde yapılmalıdır.	4
	Yöneticilere yönelik mesleki gelişim faaliyetleri nitelikli olmalı ve katılım sağlanmalı.	5
Öğretmenlere Yönelik Öneriler (f=40)	Öğretmenler arasında statü ve maaş bakımından ayırım olmamalı.(Kadrolu, sözleşmeli vb.)	10
	Ücretli öğretmenlik kaldırılmalı.	9
	Mesleki gelişim seminerleri gönüllülük esaslı olmalı.	7
	İhtiyaç dahilinde atama yapılmalı.	3
	Öğretmen maaşları iyileştirilmeli.	4
	Eğitim fakültelerinin kalitesi artırılmalı, kontenjanları düşürülmeli	5
Öğrencilere Yönelik Öneriler (f=14)	Doğudaki öğretmenlerinin maaş ve özlük hakları artırılmalı.	2
	Yeni derslikler açılarak sınıf mevcutları azaltılmalıdır.	3
	Fırsat eşitliği sağlanmalı.	5
	Öğretmenlere tasarım beceri atölyelerine yönelik eğitim verilmeli.	4
Müfredatlara Yönelik Öneriler (f=30)	Daha kapsayıcı, öğrencinin yeteneğini destekleyici değerlendirme sistemi olmalı.	2
	Müfredat sadeleştirilmeli.	22
	Teknolojinin kullanımı abartılmadan gerçekleşmeli.	2
Okula Yönelik Öneriler (f=23)	Müfredat ve ders kitaplarındaki gereksiz ve fazla konular çıkartılmalı.	6
	Okulların fiziki koşulları iyileştirilmeli.	16
	Her okulun ayrı ödeneği olmalı.	5
	Bütün okullarda atölyeler kurulmalı, materyal eksikleri tamamlanmalı.	2

2023 Eğitim Vizyonu’ndaki okul yöneticilerine yönelik hedeflere ilişkin sınıf öğretmenlerinin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 5’i yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları

açılmalı, 5'i yöneticilere yönelik mesleki gelişim faaliyetleri nitelikli olmalı ve katılım sağlanmalı önerilerini sunmaktadır. Diğer katılımcılar; yöneticilik seçimi liyakate bağlı bir şekilde yapılmalı, yöneticilik için nesnel ölçütler getirilmeli ve yöneticilikte sınav olmalıdır önerilerini paylaşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden gelen en fazla görüş; yöneticiler için lisans ve yüksek lisans programları açılmalı ve yöneticilere yönelik mesleki gelişim faaliyetleri nitelikli olmalı, katılım sağlanmalı olmuştur. Katılımcılardan Ö3 *“Gerçekleştirilebilir, atamada yazılı sınav kullanılması iyi olur. Yöneticilik uzmanlık gerektiren bir alan bu yüzden lisans ve yüksek lisans düzeyinde programlar açılmalı.”* derken Ö25 *“Okul yöneticiliğine atamada nesnel ölçütlerin kullanılması bence en önemli hedeflerdendir. Sertifika programlarının sunum şeklinde yapılması halinde üniversiteden alınması fayda sağlamayacaktır. Bu eğitimlerin güncel ve faydalı olması gerekmektedir.”* şeklinde öneride bulunmaktadır.

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki öğretmenlere yönelik hedeflere ilişkin sınıf öğretmenlerinin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 10'u öğretmenler arasında statü ve maaş bakımından ayırım olmamalı, 9'u ücretli öğretmenlik kaldırılmalı, 7'si mesleki gelişim seminerleri gönüllülük esaslı olmalı önerilerini paylaşmaktadır. Diğer katılımcılar; eğitim fakültelerinin kalitesi artırılmalı, kontenjanları düşürülmeli, öğretmen maaşları iyileştirilmeli, ihtiyaç dâhilinde atama yapılmalı ve doğudaki öğretmenlerinin maaş ve özlük hakları artırılmalı önerilerini dile getirmektedir. Sınıf öğretmenlerinden gelen en fazla görüş öğretmenler arasında statü ve maaş bakımından ayırım olmamalı olmuştur. Katılımcılardan Ö13 *“Ücretli öğretmenlik kaldırılmalı. İhtiyaç varsa atama yapılmalı. Öğretmenlikte tecrübe önemli. On yılını dolduranlar uzman öğretmen olmalı. Sınav yapılması doğru değil. Zor şartlarda çalışanların artışı olabilir. Maaş gibi.”* derken aynı şekilde Ö14 *“Ayrımın olması hoş değil. Uzman, başöğretmen, ücretli gibi. Öğretmen kendini gönüllü olarak geliştirmeli. Ücretli kaldırılmalı, onun yerine atamalar yapılmalı.”* şeklinde ifade etmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu'ndaki öğrencilere yönelik hedeflere ilişkin sınıf öğretmenlerinin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 5'i fırsat eşitliği sağlanmalı, 4'ü öğretmenlere tasarım beceri atölyelerine yönelik eğitim verilmeli ve 3'ü yeni derslikler açılarak sınıf mevcutları azaltılmalıdır önerilerini ifade etmektedir. Diğer katılımcılar; daha kapsayıcı, öğrencinin yeteneğini destekleyici değerlendirme sistemi olmalı önerilerini paylaşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden gelen en fazla görüş fırsat eşitliği sağlanmalı olmuştur. Katılımcılardan Ö4 *“Kalabalık sınıflarda uygulanmayacaktır. Sınıf mevcudu az sayıda olan sınıflarda öğrencilerin becerilerine yönelik ders işlenebilir. Sınıf sayıları bu yüzden azaltılmalıdır. Güzel düşünülmüş ama uygulamada sıkıntı olacağını düşündüğüm için pek gerçekçi ve yeterli olduğunu düşünmüyorum.”* diye belirtirken Ö9 *“Batı ve doğu imkânları farklı. Yapalım deyip malzeme vermezsen bu iş olmaz. İcraat lazım. Okullara malzemeler verilmeli. Öğretmenler atölyelere yönelik eğitilmeli.”* ve Ö22 *“Mevcut eğitim sistemindeki test mantığının daha ilkokuldayken denemelere girerek birbirleriyle sürekli yarışmaları*

sistem yerine öğrencinin kendini tanıyabileceği, kişisel yeteneğini destekleyici, daha kapsayıcı bir değerlendirme sisteminin gerekli olduğunu düşünüyorum.” olarak düşüncelerini belirtmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu’ndaki müfredata yönelik hedeflere ilişkin sınıf öğretmenlerinin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 22’si müfredat sadeleştirilmeli ve 6’sı müfredat ve ders kitaplarındaki gereksiz ve fazla konular çıkartılmalı önerilerini dile getirmektedir. Diğer katılımcılar; teknolojinin kullanımı abartılmadan gerçekleşmeli şeklinde öneride bulunmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden gelen en fazla görüş müfredat sadeleşmeli olmuştur. Katılımcılardan Ö24 *“Özellikle 4. Sınıfta çok ağır konular var. Cepheler gibi. Müfredat sadeleştirilmeli. Ders kitapları çok kalitesiz, bunlar incelemeden geçmeli.”* olarak belirtmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu’ndaki okula yönelik hedeflere ilişkin sınıf öğretmenlerinin önerileri incelendiğinde; katılımcılardan 16’sı okulların fiziki koşulları iyileştirilmeli ve 5’i her okulun ödeneği olmalı şeklinde görüş ifade etmektedir. Diğer katılımcılar; bütün okullarda atölyeler kurulmalı, materyal eksikleri tamamlanmalı önerisini belirtmektedir. Sınıf öğretmenlerinden gelen en fazla görüş okulların fiziki koşullarının iyileştirilmesi olmuştur. Katılımcılardan Ö20 *“Fiziki şartlar düzeltilmeli. Aksi takdirde burada söylenen hedeflere ulaşamaz.”* derken Ö3 *“...Her okul için ayrı ödenekler olmalı. Bu okulun her anlamda iyileştirilmesini sağlar.”* ve Ö16 *“Bütün okullarda atölyelerin kurulup uygun ortam sağlanması gerekiyor.”* olarak düşüncelerini ifade etmektedir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışma ile 2023 Eğitim Vizyonunda yer alan temel eğitim hedeflerinin yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın bu bölümünde araştırma verilerinin analizi sonucunda ulaşılan bulguların literatürdeki diğer araştırma bulguları bağlamında tartışılmasına yer verilmiştir.

5. 1. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma

Okul yöneticileri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*yöneticilere yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; yöneticilere yönelik okul gelişim planlarının olduğu çevrim içi platform oluşturulması, elverişsiz koşullardaki yöneticilere teşvik mekanizması, kariyer uzmanlık alanları kurulması, mesleki gelişim programları, hizmetiçi eğitim faaliyetleri oluşturulması politikalarına okul yöneticilerinin tam katıldıkları, atamalarda nesnel ölçütler kullanılması ve yüksek lisans düzeyinde profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılması politikalarına çok düzeyinde katıldıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019), yaptıkları çalışmada okul yöneticilerinin; okul yöneticilerine yönelik mesleki gelişim politikalarına olumlu görüş belirttiklerini ortaya koymuştur. Balderson’a göre okul yöneticisinin uzmanlık becerisinin gelişmiş olması öğretmeni de olumlu etkileyerek okul başarısı için çabaladığını, yeni teknolojileri kullandığını ve öğrencinin de başarısında etkili olduğunu ortaya koymuştur (Çelik, 2015). Kendini geliştirmek için yollar arayan ve bunları değerlendiren, kişisel ve mesleki gelişimine önem vererek bunlara katılan okul yöneticisi, günümüzün ihtiyaç duyduğu yöneticiyi belirtmektedir (Gürkan & Toprakçı, 2018). Yöneticilerin mesleki olarak kendilerini geliştirdikleri okulda öğretmen ve öğrencinin de başarısından söz edilebilir.

Yönetici atamalarında nesnel ölçütlerin kullanılması, yöneticilere ait görev ve sorumlulukların oluşturulması, yönetici haklarının belirlenmesi, yöneticilerin lisansüstü düzeyde ve mesleki gelişim alanlarında desteklenmesi yöneticiler için en önemli sorunlardan bazılarıdır (Özmen & Kömürlü, 2010). 2023 Eğitim Vizyon Belgesi’nde de bu hedeflere yer verilmiştir. Yönetici atamalarında nesnel ölçütlerin kullanılması yönetici adaylarına sisteme karşı güven vermenin yanında onları yöneticiliğe de yönlendirmiş olur. Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019), yaptıkları çalışmada yöneticilerin; atamalarda nesnel ölçütler ve yazılı sınav uygulandığında, objektif bir değerlendirme olduğunu, adalet ve eşitlik ortamının sağlandığını ifade etmişlerdir. Solak (2019) da çalışmasında okul yöneticilerinin; lisansüstü düzeyde desteklenmesini, üniversiteler ile iş birliğine gidilmesini, yöneticilik atamalarında nesnel ölçütlerin kullanılmasını, uzmanlık alanlarının oluşturulmasını, mesleki gelişim faaliyetlerini olumlu karşıladıklarını ve desteklediklerini ortaya koymuştur. Benzer

şekilde Ceylani (2020), yönetici ve öğretmenlerle yaptığı çalışmasında katılımcıların; politikaların kariyer ve liyakat çerçevesinde olduğunu, politikalarda işbirliğine yer verildiğini belirttiklerini ifade etmiştir. Araştırmada okul yöneticilerinin 2023 vizyon belgesindeki yöneticilere yönelik hedefleri olumlu bulmaları, mevcut atamalarda yaşanan sıkıntılardan rahatsızlık duymaları ve sistemin bunlardan arındırılması gerektiği düşüncesinde olmalarından kaynaklanabilir.

Okul yöneticileri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*sınıf öğretmenlerine yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; öğretmenlere yönelik başarılı öğretmenlerin yurt dışına gönderilmesi, öğretmenlik mesleği uzmanlık programı açılması, yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları, lisansüstü mesleki gelişim programları, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin üniversiteler aracılığıyla verilmesi, öğretmenlik meslek kanununun çıkarılması, elverişsiz koşullardaki öğretmenler için teşvik mekanizması kurulması, öğretmenlere hizmet öncesi verilen eğitimlerin yeniden yapılandırılması hedeflerine okul yöneticilerinin tam katıldıkları, sözleşmeli öğretmenlerin görev sürelerinin kısaltılması ve sınıf öğretmenlerinin algoritmik düşünce öğretimine yönelik hizmetiçi eğitimler düzenlenmesi hedeflerine ise çok düzeyinde katıldıkları tespit edilmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu temel eğitim politikaları incelendiğinde öğretmenlere daha çok sayıda hedefin ayrıldığı görülmüştür. Eğitim reformlarının hayata geçirilmesinde öğretmenlerin eğitim sistemi içindeki yeri çok önemlidir denebilir. Bir ülkede öğretmene ne kadar önem verilirse eğitime ve ülkenin geleceğine de o denli önem veriliyor demektir. Bu nedenle 2023 Eğitim Vizyonu’nda öğretmene yönelik daha çok yer ayrıldığı söylenebilir. Özellikle vizyonda öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yer verilmiştir. Kendini her adımda geliştirmek için çaba gösteren, çağın gerektirdiği teknolojiyi iyi kullanabilen ve bunu derslere entegre edebilen, uzmanlık alanına hakim olan öğretmenler günümüz eğitim sisteminin istediği öğretmen tipidir (Genç, 2000). Can (2004) da etkili öğretmeni, yaşamı boyunca öğrenmeyi kendine ilke edinmiş, gelişimi bir zorunluluk olarak algılayan, kendini iyi tanıyıp geliştirilebilir özelliklerini bulan kişiler olarak tanımlamıştır. Etkili öğretmenin olduğu yerde eğitimin de kalitesinden söz edilebilir. Bir okul ancak öğretmeni kadar başarılı olabilir. Bunun bilincinde olan okul yöneticilerinin, öğretmenlere yönelik hedefleri olumlu bulmalarının nedeni değişim sürecinde öğretmenin öneminin farkında olmaları ve okulun başarısının nitelikli öğretmenle ancak mümkün olabileceğinin bilincinde olmalarında kaynaklanabilir. Solak (2019) çalışmasında yöneticilerin; öğretmenlere yönelik meslek kanunu çıkarılmasını, mesleki yeterliliklere göre eğitimler düzenlenmesini, üniversitelerle iş birliğine gidilmesini, yüksek lisansa teşviki, özlük haklarının düzenlenmesini yerinde bir karar olarak ifade ettiklerini vurgulamıştır. Akyıldız, Tok ve Yurtbakan (2019) da öğretmenlerle yaptığı çalışmalarında; mesleki gelişimleri için lisansüstü çalışmaları, kariyer basamaklarını ve üniversiteler ile işbirliğine gidilmesini olumlu karşıladıklarını tespit etmiştir. Okul yöneticilerinin görüşleri değerlendirildiğinde öğretmenlere yönelik hedefleri, öğretmenlerin mesleki gelişimini sağlama açısından gerekli gördükleri için olumlu bulmuşlardır. Ertürk (2019) çalışmasında; kariyer planlamasının uzun zamandan beri beklenen bir

durum olduğunu, eğitimcilere değer verildiği duygusunu oluşturduğunu, onlara moral verdiğini, bu açıdan kariyer planlaması getirilmesinin doğru bir adım olduğunu vurgulamıştır.

Okul yöneticileri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*öğrencilere yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; öğrencilere yönelik teneffüs sürelerinin artırılması hedefine okul yöneticilerinin orta derecede katıldıkları, beceri temelli etkinlikler düzenlenmesi, tasarım beceri atölyeleri kurulması, e portfolyo kullanılması, dijital materyallerin ana materyal olarak kullanılması, yardımcı kaynak ihtiyacının kaldırılması, okul mahalle spor kulüplerinin kurulması hedeflerine ise okul yöneticilerinin tam katıldıkları tespit edilmiştir. Okullarda eğitime farklı bir boyut kazandırması beklenen tasarım beceri atölyelerinin kurulması birçok çalışmanın konusu olmuştur. Okul paydaşlarının tasarım beceri atölyelerine yönelik beklentilerini ve görüşlerini inceleyen Gülhan (2021) ise; okul yöneticilerinin, yaparak yaşayarak öğrenme ilkesine uygun olduğu için bu atölyelerin öğrencilerin gelişimine katkı sağlayacağını ve öğrencilerin okulu daha çok seveceklerini belirtmişlerdir. Okul yöneticilerinin tasarım beceri atölyelerinin kurulmasına olumlu bakmaları, atölyelerin öğrenci gelişimi üzerindeki olumlu etkileri sebebiyle olduğu düşünülmektedir. Her öğrencinin ilgi, yetenek ve mizacına göre atölye seçmesi, atölyede uygulamalı etkinliklere katılması, becerilerini artırması, işbirliğine dayalı olarak çalışmayı öğrenmesi öğrenciyi geliştirdiği gibi okulun da gelişimine katkı sağlar. Bir diğer üzerinde durulması gereken hedef ise ders ve teneffüs sürelerinin düzenlenmesidir. Yapılan çalışmalarda ders ve teneffüs sürelerinin ne olması gerektiğine yönelik iki farklı düşünce olduğu görülmektedir. Gökçe (2012), okulda geçirilen sürenin fazla olmasını isteyenlerin; öğrencilerin öğrenmeleri için zamana ihtiyaç olması, öğretmenlerin programı daha iyi ve derin işleyebilmesi, planlamalarını daha rahat yapabilmeleri sebebiyle olumlu karşılarken, maliyetli ve kaynakların sınırlı olması, okul dışındaki etkinliklere katılımı sınırlaması, öğretmenlerin maaşa artışı olma yönünde talepleri sebebiyle de karşı olduklarını belirtmektedirler. Çaycı (2018) da öğretmenlerin ders sürelerinin uygun olmadığını, ders sürelerinin artırılmasını istediklerini, derslerde öğrencilerle daha çok ilgilenme ihtiyacı olduğunu ve kullanılan yöntem tekniklerin zaman aldığını bunun yanı sıra haftalık ders saatinin ise azaltılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yapılan bu çalışmada öğretmenler teneffüs sürelerinin artırılmasına orta derecede katılırken sosyal bilgiler öğretmenleriyle çalışmasını gerçekleştiren Köç ve Ünal (2019) ise farklı olarak öğretmenlerin ders sürelerinin azaltılıp teneffüs sürelerinin artırılmasını olumlu bulmuşlardır. Benzer olarak Yıldırım, Özdemir ve Uyanık (2020) ve Minaz ile Dikmen (2019) de yaptıkları çalışmalarda ders saati ve çeşidinin azaltılmasını eğitim paydaşlarının yerinde bir karar olarak karşıladıklarını tespit etmişlerdir. Ders ve teneffüs süreleri eğitimdeki başarıyı etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu yüzden okul yöneticileri, öğretmen, öğrenci ve veli de bu konuda söz sahibidir. Fakat yapılan literatür çalışmasında okul yöneticilerinin ders ve teneffüs sürelerine ilişkin görüşlerini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Diğer yandan ders ve teneffüs sürelerine yönelik öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin incelendiği, eğitime katkısı açısından öneriler geliştirildiği

görülmektedir. Eğitim paydaşlarının ders ve teneffüs sürelerine ilişkin birbirine benzer veya değişik görüşlere sahip olması konunun farklı boyutlarından bakılmasından kaynaklanıyor olabilir. Öğretmenlerin bir kısmı müfredatı daha iyi ve derin işleme, öğrenciyle daha iyi ilgilenme olarak bakarken öğretmenlerin bir kısmı ise öğrencilerin odaklanmakta sorun yaşadığını, hem öğretmenin hem öğrencinin yorulduğunu düşünmektedir.

Okul yöneticileri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*müfredatlara yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; müfredata yönelik ders sayısı ve çizelgelerinin hafifletilmesi, müfredatın öğrencilerin ilgi, yetenek ve mizaçlarına göre iyileştirilmesi, oyun tabanlı öğrenme yaklaşımının benimsenmesi, görgü temelli müfredat anlayışı, müfredata güvenli internet, siber zorbalık, siber güvenlik gibi kazanımların girilmesi, müfredatın esnek, modüler ve uygulama ağırlıklı olması hedeflerine okul yöneticilerinin tam katıldıkları tespit edilmiştir. Bu araştırmaya benzer olarak Minaz ve Dikmen (2019) de okul yöneticilerinin ders sayısı ve çizelgelerinin azaltılmasını, öğrencilerin sosyal, sportif ve kültürel etkinliklere yönlendirilmesini olumlu karşıladıklarını tespit etmiştir. Müfredatın sadeleştirilerek öğrencilerin ders dışındaki etkinliklerle uğraşması, oyun tabanlı öğrenme yaklaşımının benimsenmesi öğrencilerin kendilerini tanıyıp keşfetmelerine, ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda mesleklere ve alanlara yönelmelerine yardımcı olabilmektedir.

Okul yöneticileri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*okula yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; okula yönelik teneffüs ve serbest etkinlik saatlerinin düzenlenmesi, öğle yemeği verilmesi, ikili eğitimin tümüyle kaldırılması, okul bahçelerinin düzenlenmesi, okulların yakın çevre ile işbirliklerinin artırılması, şartları elverişsiz okullara kaynak planlamasında öncelik verilmesi, veriye dayalı planlama ve yönetim sistemine geçilmesi, okul gelişim planı ve okul gelişim bütçesi oluşturulması, okul aile birliğinin yeni bir yapıya kavuşturulması politikalarına okul yöneticilerinin tam katıldıkları tespit edilmiştir. Okul gelişim planlarının oluşturulması okulun mevcut eksiklerini görmede ve bunlara çözüm yolu üretmede okul yöneticilerine rehber olabilmektedir. Bozbayındır ve Alev (2020); okul yöneticilerinin okul gelişim modeliyle ilgili görüşlerini inceledikleri çalışmalarında, okulu geliştirmek ve ilerletmek adına planlı ve sistemli olunmasını, bunun okulun akademik başarısı için gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Ayrıca okul gelişim modelinde uygulanabilirliğin dikkate alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Okula yönelik bir diğer hedef olan teneffüs ve serbest etkinlik saatlerinin düzenlenmesine ilişkin ise öğrencilerle yapılan çalışmada, öğrencilerin ortalama 25-28 dakika teneffüs yapmayı istedikleri, neden olarak da oyun, beslenme, genel ihtiyaçlar, etkinlik yapabilme, dinlenme olarak belirtmişlerdir (Aktay, Arat, & Atalay, 2019). Öğrencilerin teneffüsü sadece oyun olarak görmedikleri, oyuna, beslenmeye ve arkadaşlarıyla çeşitli etkinlikler yapmaya ihtiyaç duydukları söylenebilir. Öğrencileri gözlemleyen okul yöneticilerinin de bunların farkında oldukları için bu vizyondaki bu hedeflere tam katıldıkları söylenebilir.

5. 2. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; okul yöneticilerine 2023 vizyon belgesinde yer alan temel eğitim politikalarının yeterliği ve gerçekleştirilebilirliği ile ilgili sorular sorulmuştur.

2023 vizyon belgesinde yer alan “*okul yöneticilerine yönelik politikaları*” okul yöneticilerinin çoğunluğunun yeterli görmediği ve gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine tam ve çok katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğunun açık uçlu anket formunda hedefleri yetersiz bulduklarını ifade etmeleri dikkat çekicidir. Okul yöneticilerinin hedefleri yetersiz ve uygulanabilir olarak görmemelerinin nedeni olarak; alt yapının yeterli olmadığını, hedeflerin açık ve net olmadığını, yönetici eğitimlerinin sunumlarla geçirildiğini, yönetici atamalarında nesnel ölçütlerin belirsiz olduğunu, mülakatta torpil olduğunu, atamalarda liyakata bağlı kalınmadığını, mesleki gelişim faaliyetlerinin içeriğinin kaliteli olmadığını, vizyonda yöneticiler için güvence verilmediğini, yöneticilikte kadro olmadığını ifade etmişlerdir. Okul yöneticilerinin; yönetici atamalarında nesnel ölçütler kullanılmasını onaylamaları fakat bunun gerçekleşeceğine inanmıyor oluşları ve günümüzde yaşanan atamalarda atama kriterlerinin belirgin olmamasından ve atamalarda yaşanan haksız uygulamalardan kaynaklanıyor olabilir. Memduhoğlu (2007) yaptığı çalışmada, okul yöneticiliğine atamalarda kriterlerin belirsiz olduğunu ve siyasi etkenlerin işe karıştığını dile getirmiştir. Yine Şahin ve Üstüner (2014) de yaptıkları çalışmada, okul yöneticileri, sözlü sınavlarda geçerlik ve güvenilirliğin düşük olduğunu ve siyasi kaygılar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bu çalışmada okul yöneticilerinin atamalarda nesnel ölçütler kullanılmasına yönelik tereddütlerinin olması, liyakata bağlı kalınmadığı gibi yönetici politikalarına yönelik olumsuz görüşleri Akyıldız, Filiz ve Kayser'in (2019) yaptıkları çalışma sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019) çalışmalarında; okul yöneticilerinin olumsuz görüşlerini nesnel ölçütlerin eksik kalması, işin alanın uzmanları tarafından yapılmaması olarak ifade etmişlerdir.

Araştırmada katılımcılar alt yapı yetersizliğini ve hedeflerin gerçekleşeceğine inanmadıklarını belirtmişlerdir. Doğan (2019) da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin 2023 vizyonunu yetersiz gördükleri, inandırıcı bulmadıkları, eğitim sisteminin sürekli değişmesinin eğitimi olumsuz etkilediğini ifade ettiklerini belirtmektedir. 2023 Eğitim Vizyonu'nun uygulanmasında riskler olduğunu çalışmalarında belirten Kırnık ve Altunkaynak (2022) bunları, eğitim paydaşlarının vizyona inanmamaları, farklı sebeplerden vizyonu uygulamayı ertelemeleri ve bilinçsiz davranmaları olarak ifade etmiştir. Tüm bu risklerin vizyon belgesinin uygulamada başarısız olmasına etki ettiği söylenebilir. Bu risklerden birinin de eğitim paydaşlarının değişime inanmaları fakat değişimin sonunda hayal kırıklığına uğramalarıdır. Duman (2021); Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve

Görevlendirme Yönetmeliği'ni 2023 Vizyon Belgesi'ndeki okul yöneticilerinin destekleneceği hedeflerle karşılaştırdığı çalışmada; okul yöneticilerinin beklentilerine rağmen uygulamaların yönetmelikte hayata geçmediğini ortaya koymuştur. Vizyonu oluştururken, uygularken ve sonrasında sağlam adımlar atılması hem eğitim paydaşları adına hem de eğitim sistemi adına umut verici olmaktadır.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; “*öğretmenlere yönelik politikaları*”, okul yöneticilerinin çoğunluğunun yeterli görmediği ve gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine tam ve çok katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğu açık uçlu anket formunda hedefleri yetersiz bulduklarını ifade etmeleri dikkat çekicidir. Katılımcılar; ücretli öğretmenliğe karşı olduklarını, hedefleri yetersiz gördüklerini ve daha iyi şartlar sağlanması gerektiğini, öğretmenlerin maddi ve manevi sorunlar yaşadıklarını, öğretmenler arasında ayırım (sözleşmeli, kadrolu, ücretli) olmasını yanlış bulduklarını, öğretmenlerin toplum içerisinde statülerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Ücretli öğretmenlik uygulamasının değerlendirildiği çalışmalarında Doğan, Demir ve Turan (2013), okul yöneticilerinin ücretli öğretmenliğe karşı olduklarını fakat zorunluluktan ücretli öğretmen çalıştırıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca ücretli öğretmenlik uygulamasının okullarda öğretmenler arasında ayrımlara sebep olduğunu, bunun da adalet ilkelerine zarar verdiğini vurgulamışlardır.

Okul yöneticileriyle yapılan açık uçlu anket formlarında en çok ücretli öğretmenliğe yönelik görüş belirttikleri ve ücretli öğretmenliğin kaldırılması yönünde fikir sundukları görülmüştür. Ayna ve Deniz (2022) okul yöneticileri, kadrolu öğretmen ve ücretli öğretmenlerle ücretli öğretmenliğe dair yaptıkları metafor çalışmada; en çok üretilen metaforların kölelik, mevsimlik işçi, adaletsizlik ve üvey evlat olduğunu tespit etmiştir. Bu metaforlar, ücretli öğretmenliğin eğitimdeki farklı paydaşlar tarafından da olumsuz karşılandığını ortaya koymaktadır. 2023 Eğitim Vizyonu'nda belirlenen hedeflerin eğitim sorunlarını çözmede etkisini inceleyen Minaz ve Dikmen (2019); okul yöneticilerinin öğretmenleri kadrolu, sözleşmeli, ücretli olarak ayırmanın yanlış bir uygulama olduğunu, ücretli öğretmenliğin kaldırılmadığını ve aksine maaşlarının artırılarak meşrulaştırıldığını dile getirmişlerdir. Benzer şekilde Duran ve Kurt (2019) da, öğretmenlerle yaptıkları çalışmada ücretli ve sözleşmeli öğretmenliğin büyük bir sorun olduğunu belirtmişlerdir. Yaşar ve Çalık (2022), çalışmalarını diğer çalışmalardan farklı olarak eğitim sendikalarıyla 2023 Eğitim Vizyonu üzerine gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada tüm sendikaların ücretli öğretmenliğin ücretinin iyileştirilmesini onaylamadıkları, öğretmenlik meslek kanununun çıkarılmasını ise onayladıkları tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmalarda katılımcıların ücretli öğretmenliğe olumsuz bakmaları diğer öğretmenlerle aralarında bulunan statü, maaş, özlük hakkı gibi farklılıklardan, sürekli öğretmen değişiminden, öğrencilerin sürekli değişen öğretmenlere alışma sorunu ve ücretli öğretmenleri geçici öğretmen gördükleri için onları ciddiye almama gibi nedenlerden kaynaklanıyor olabilir. Polat (2013) ücretli

öğretmenlik istihdamının yarattığı sorunlar üzerine yaptığı nitel araştırmasında; öğrencilerin ücretli öğretmenleri ciddiye almadığını, kadrolu öğretmenlerin onlarla yeterli iletişim kurmadığını, velilerin öğrencilerine ücretli öğretmenlerin ders vermesini istemediklerini tespit etmiştir. Ücretli öğretmen ve okul yöneticileriyle yapılan çalışmada ise; yöneticilerin ücretli öğretmenleri performans ve öğretmenlik mesleği açısından yetersiz gördükleri, ücretli öğretmenler ise mesleğe bağlılıklarının az olduğunu ve özlük hakları, ücret gibi konulardan ise memnun kalmadıklarını ifade etmişlerdir (Öğülmüş, Yıldırım, & Aslan, 2013).

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; “*öğrencilere yönelik politikaları*” okul yöneticilerinin çoğunluğunun yeterli görmediği ve gerçekleşeceğine inandıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda bir politika (teneffüs sürelerinin artırılması) haricinde diğer politika maddelerine tam katıldıklarını belirtirken, çoğunluğu açık uçlu anket formunda hedefleri yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar; fırsat eşitliğinin olmadığını, teneffüs sürelerinin artırılmasını doğru bulmadıklarını, dijital materyallerin ana materyal olarak kullanılmasına karşı olduklarını, sınıf mevcutlarının kalabalık olduğunu ifade etmişlerdir. Yine katılımcılar gerekli araştırmalar yapılmadan ve alt yapı hazırlanmadan bu hedefleri uygulamaya koymanın yanlış olduğunu ve teneffüs sürelerinin artırılmasına eğitim paydaşlarının görüşleri neticesinde karar verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Yöneticiler, okullarda eğitim liderleri olarak iyi birer gözlemcidirler. Ülkenin doğusu ve batısı arasında ciddi sosyal, ekonomik, eğitimsel farklılıklar bulunması, fiziki koşullar, materyal eksiklikleri, sınıfların kalabalık olması gibi nedenler okul yöneticilerini bu şekilde düşünmeye sevk etmiş olabilir. Zira katılımcılardan bazıları, okul yöneticilerinin okulların fiziki koşullarını iyileştirmeye çalışmaktan eğitim olgusuna odaklanamadıklarını ve sırtlarında büyük yük olduğunu belirtmişlerdir. Eğitimde fırsat eşitliğinin olmaması eğitimde birçok aksaklığa ve eksikliğe neden olmaktadır. Murat ve Şahin (2011), gençlerin istihdamı üzerine Türk eğitim sistemini değerlendirdiği çalışmasında öğrenciler arasında fırsat eşitliğinin sağlanamadığını, sistemin istihdam sağlamada başarısız olduğunu ortaya koymuştur. Eğitimde değişim hareketlerinin önündeki engellerden bazıları sınıfların kalabalık olması, ders araç gereç eksikliği ve öğretmenlerin uygulamada yaşadıkları zorluklardır. Şahin, Özkan ve Turan’ın (2022) sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları inceledikleri çalışmaları bunu destekler niteliktedir. Çalışmada, sınıf öğretmenlerinin kırsal bölgede görev yapması, okulun fiziksel şartlarının kötü olması, materyale ulaşmada zorluk yaşanması gibi sorunlar yaşadıklarını tespit etmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan öğrencilere yönelik hedeflerin uygulanması için öncelikle mevcut düzendeki eksikliklerin tamamlanması gerekmektedir.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; “*müfredata yönelik politikaları*” okul yöneticilerinin çoğunluğunun yeterli gördüğü ve gerçekleşeceğine inandıkları tespit edilmiştir. Yapılandırılmış anket formunda okul yöneticilerinin çoğunluğu politika maddelerine tam katıldıklarını belirtirken açık uçlu anket formunda yine çoğunluk olarak hedefleri

yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar; müfredata yönelik hedeflerin diğer alanlardaki hedeflere göre daha uygulanabilir olduğunu, müfredatın sadeleşmesini, müfredata girecek olan kazanımların günümüz teknoloji çağına uygun olduğunu ve uygulamalı derslere ağırlık verilmesini yerinde bir karar olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; “*okula yönelik politikaları*” okul yöneticilerinin çoğunluğunun yeterli görmediği ve gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda okula yönelik politika maddelerine tam katıldıklarını belirtirken, açık uçlu anket formunda bu hedefleri yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar gerekçe olarak; okulların fiziki şartlarının çok kötü olduğunu, alt yapının hazır olmadığını, köy okullarının kaderine terkedildiğini, okulların materyal eksikliklerinin olduğunu, okullara gerekli ödeneklerin verilmediğini, okul bahçelerinin düzensiz olduğunu, ikili eğitim konusunda tereddütleri olduğunu, okulun eksiklerini kapatmak için öğretmen ve yöneticilerin kendi cebinden harcadığını belirtmişlerdir. Okul yöneticilerinin özellikle üzerinde durdukları konuların okulların fiziki yapıları, okulların ödenekleri ve ikili eğitim olduğu tespit edilmiştir. Okullarda ikili eğitim yerini yavaş yavaş tam gün eğitime bırakmaktadır. Özdoğru (2021) çalışmasında; ikili eğitimden tam güne geçen okullardaki okul yöneticilerinin karşıladıkları sorunları sınıfların kalabalık olması, öğrencilerin beslenmesi, öğretmenlerin norm fazlası olması, okul veya sınıfların küçük olması şeklinde belirtmiştir. Bunun önüne geçmek için okulların alt yapısının hazırlandıktan sonra tam güne geçilme kararı alınmasını önermişlerdir. 2023 Eğitim Vizyonu’nda beslenme sorunun önüne geçilmesi için öğle yemeği verileceği ifade edilmiştir. Fakat yeni derslikler açılması, köy okullarının faaliyete geçmesi veya onarılması konusunda belirsizlikler bulunmaktadır. Aslan (2021), ilkokul ve ortaokulların hayati sorunları ve çözüm önerileri konulu çalışmasında; bu araştırmaya benzer olarak okul yöneticilerinin hayati sorunları üç başlıkta topladıklarını tespit etmiştir. Bunlar; “okulların fiziksel alt yapı eksiklikleri”, “okulların ödeneklerinin olmaması” ve “velilerin okula karşı ilgisizlikleridir.” Vizyonda belirtildiği üzere her okulun okul gelişim bütçesinin olması yöneticilerin ve öğretmenlerin kendi cebinden para vermesinin önüne geçmekte ve okulun ihtiyaçlarının bu bütçeden karşılanmasını, okulların fiziksel eksikliklerinin tamamlanmasını sağlamaktadır.

5. 3. Okul Yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerileri ile İlgili Tartışma

Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan okul yöneticilerine yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok yöneticilik için nesnel ölçütler getirilmesi yönünde öneri verdikleri tespit edilmiştir. Okul yöneticileri nesnel ölçütlere kıdem ve yüksek lisans yapma zorunluluğunu örnek vermişlerdir. Benzer çalışmalarda Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019), Solak (2019), Karaca, Özcan ve Karaca (2021) ve Özkul, Taşdemir ve Tatlı (2020) da aynı önerilerde

bulunarak okul yöneticiliğinin daha profesyonel bir meslek olması, atamada lisansüstü eğitimin öncelik olması ve yüksek lisans yapma şartının getirilmesini önermişlerdir. Okul yöneticilerinin yüksek lisans yapma şartı getirilmesini istemeleri, okul yöneticiliğini profesyonel bir meslek olarak görmeleri ve lisansüstü eğitimi atamalarda nesnel ölçüt olarak düşünmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğretmenlere yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin ücretli öğretmenliğin kaldırılması ve öğretmenler arasındaki kadrolu, sözleşmeli ayrımının kalkması yönünde verdikleri tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerin okula ve öğrenciye bağlılık düzeyleri düşük olarak tespit edilmiştir (Budak, 2009). Çalışılan kuruma bağlılığın olması için öğretmen görevinin devamlı olduğunu bilmeli ve çalıştığı kuruma karşı güven hissedebilmelidir. Ertürk (2019) çalışmasında ücretli ve sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılmasını, eğitim öğretimden istenen verimin alınabilmesi için öğretmenlere sahip olmaları gereken hakların verilmesini önermektedir. Ceylani (2020) de benzer şekilde sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılmasını ve şartları elverişsiz bölgelerde çalışanlara teşvik verilmesini önermektedir. Öğretmenler arasında ayrımın kalkması, öğretmenlerin okula bağlılıklarını artırırken öğrenci ve meslektaşlarıyla olan iletişimini de iyileştirdiği söylenebilir. Okul yöneticilerinin çoğunluğunun ücretli öğretmenliğin kaldırılması yönünde öneride bulunması; okullarda gözlemledikleri ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunlarla ilişkilendirilebilir.

Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda sınıf mevcutlarının azaltılması ve öğrencilerin bireysel farklılıkları, yetenekleri göz önünde bulundurularak programların oluşturulmasını önermişlerdir. Öğrencilerin bireysel farklılıkları ve yeteneklerine göre oluşturulacak programlardan bir tanesi tasarım beceri atölyeleridir. Buna yönelik Güleş ve Kılınç (2020), okul idaresi tarafından oluşturulacak tasarım beceri atölyeleri komisyonu ile atölyelerden istenen verimin alınabilmesi için iyi bir planlama yapılmasını önermektedir. Öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre atölyelere yönlendirilmelerinin yanında tüm eğitim paydaşlarının bilgilendirilmesi, velilerin de sürece katılmaları, tasarım beceri atölyelerinin alt yapı eksikliklerinin kapatılması gerekmektedir. Gündoğan ve Can (2020), tasarım beceri atölyelerine yönelik yaptıkları araştırma sonucunda; okullara kurulacak atölyelerde ihtiyaçların temin edilmesini böylelikle ülke genelinde yaygınlık kazandırılması gerektiğini, etkili bir değerlendirme sistemi kurulmasını ve işlemlerini, atölyelerin velilerle işbirliğiyle gerçekleştirilmesini önermektedir. Okullarda eğitim öğretim faaliyetlerinin iyi bir şekilde işleyebilmesi, kaliteli öğrenme ortamlarının olması ve etkili sınıf yönetimi için sınıf mevcudu büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada da okul yöneticileri bunun üzerinde durarak sınıf mevcutlarının azaltılmasına yönünde öneri sunmuşlardır. Yaman (2006) araştırmasında, sınıf mevcudunun çok olduğu sınıflarda ders içeriklerinin istenen düzeyde verilemediğini, araç gereçlerin sıklıkla bozulduğunu, teknolojiyi etkin kullanmadıklarını, öğrenciler arasında gruplaşmaların arttığını belirtmiştir. Kalabalık sınıflarda dersi etkin işlemenin,

öğrencilere bireysel farklılık, yetenek, ilgi ve mizaçlarına göre yaklaşılmasının zorluğu görülmektedir. Bunu iyi gözlemleyen ve farkında olan okul yöneticileri okullarında daha kaliteli eğitim öğretim sunmak adına bu öneriyi sundukları söylenebilir.

Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredatla yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda müfredatın sadeleştirilmesi yönünde önerilerde bulunmuşlardır. Okul yöneticileri özellikle müfredatta ağır konular ve kazanımlar olduğunu, müfredatın bunlardan arındırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Aydemir ve Karalı (2019) sundukları bildiriye sınıf öğretmenlerinin müfredatın sadeleşmesini ve ders çizelgelerinin azaltılmasını gerekli gördükleri tespit edilmiştir. Solak (2019) okul yöneticileriyle yaptığı tez çalışmasında ilkokullarda sık müfredat değişiminin yapılmamasını önermektedir. Sık müfredat değişimi oturmayan bir sistemin varlığına dikkat çekmektedir. Bu yüzden müfredat değişiklikleri yapılmadan önce iyi bir araştırma yapılmalı, uzun vadedeki etkileri düşünülmelidir. Müfredat, eğitim sisteminin en önemli unsurlarındandır. Nasıl bir birey yetiştirileceği oluşturulan müfredatla ilişkilendirilebilir. Okul yöneticilerinin çoğunluğunun müfredatın sadeleştirilmesini öneri olarak belirtmeleri, mevcut müfredatların ilkokul seviyesinde ağır olduğunu, sadeleşmeye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Okul yöneticilerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda okullar ve bahçelerinin fiziki olarak iyileştirilmesini önermişlerdir. Okul yöneticileri okulların alt yapı eksikliklerinden ve fiziki yapılarından muzdarip olduklarını belirtmişlerdir. Okulların öncelikle sağlam bir fiziki yapıya kavuşturulmaları, okul bahçelerinin düzenlenmesi okullara verilecek ödeneklerle sağlanabilmektedir. Ceylani (2020), okulların 3 gruba ayrılarak her okula önceliğine göre ödenek verilmesi gerektiğini, hayırseverlerin bağışlarının okullara yapılmasına yönelik çalışmalar yapılmasını önermektedir. Yapılan bu araştırmayla benzer önerileri sunan Sarıer ve Uysal (2021) da okulların fiziki şartlarının ve donanımlarının iyileştirilmesini, okul binası ve bahçelerinin öğrenci beklentilerine göre hazırlanmasını önermektedir. Okul yöneticilerinin okulların ve bahçelerin fiziki olarak iyileştirilmesini istemeleri; öğrenciler için okulu daha cazip bir eğitim öğretim ortamına dönüştürebilmek, öğrenci ilgi, yetenek ve beklentilerine göre sosyal, kültürel, sanatsal ve spor etkinlik mekânları oluşturabilmek adına önerdikleri düşünülmektedir.

5. 4. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Görüşleri ile İlgili Tartışma

2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan “*yöneticilere yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; yöneticilere yönelik okul gelişim planlarının olduğu çevrim içi platform oluşturulması, atamalarda nesnel ölçütler kullanılması, kariyer uzmanlık alanları kurulması, elverişsiz koşullardaki yöneticilere teşvik mekanizması, mesleki gelişim programları, hizmetiçi eğitim faaliyetleri oluşturulması politikalarına, sınıf öğretmenlerinin çok düzeyinde katıldıkları tespit

edilmiştir. 2023 Vizyon Belgesi'nin öğretmenlerin gözünden değerlendirildiği Engin, Çetin, Uysal ve Özen'in (2018) bildiri çalışmalarında, bu araştırmanın bulgularına benzer olarak öğretmenler okul yöneticiliğinin profesyonel bir meslek olarak yapılandırılmasına karşı olumlu görüş belirtmişlerdir. Kırnık ve Altunkaynak (2022), eğitimcilerle yaptıkları çalışmada, katılımcıların temel eğitimde çalışan eğitim paydaşlarının özenle eğitilmesini ve seçilmesini belirtmişlerdir. Literatür incelendiğinde öğretmenlerin 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki yönetici hedeflerini değerlendiren çok az çalışmaya rastlanılmıştır. Öğretmenlerin, yöneticilere ilişkin hedeflere olumlu olarak katılmaları, okulun başarılı olmasında yöneticilerin yerinin ve öneminin farkında olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu nedenle okul yöneticilerinin niteliği ile ilgili olan politikaları benimsemiş olabilirler.

Sınıf öğretmenleri 2023 eğitim vizyonunda yer alan "*sınıf öğretmenlerine yönelik politikalar*" ile ilgili olarak anket formunda yer alan; başarılı öğretmenlerin yurt dışına gönderilmesi, öğretmenlik mesleği uzmanlık programı açılması, yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları, lisansüstü mesleki gelişim programları, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin üniversiteler aracılığıyla verilmesi, öğretmenlik meslek kanununun çıkarılması, sözleşmeli öğretmenlerin görev sürelerinin kısaltılması, elverişsiz koşullardaki öğretmenler için teşvik mekanizması kurulması, öğretmenlere hizmet öncesi verilen eğitimlerin yeniden yapılandırılması hedeflerine çok katıldıkları tespit edilmiştir. Akyıldız, Yurtbakan ve Tok (2019), öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik politikaları öğretmen görüşlerine göre değerlendirdikleri çalışmalarında; mesleki gelişimleri için lisansüstü çalışmaları, kariyer basamaklarını ve üniversiteler ile işbirliğine gidilmesini olumlu karşıladıkları belirlenmiştir. Han ve Elçiçek (2018) de yaptıkları doküman analizinde öğretmenlerin mesleki gelişimi için üniversitelerle iş birliği içerisinde olunmasını olumlu bir yaklaşım olarak gördüklerini belirtmektedirler. Boncuk (2020) bu çalışmaya benzer yönüyle öğretmenlerin politikalara verdikleri önem düzeyinin yüksek ortalamaya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Engin, Çetin, Uysal ve Özen (2018), çalışmalarında öğretmenlerin; ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesini, daha çok öğretmenin yurt dışındaki okulları ziyaret etmelerini, hizmet içi eğitim uygulamalarının artmasını, şartları elverişsiz okullarda görev yapan öğretmenlere teşvik verilmesini, öğretmenlik meslek kanununun çıkmasını desteklediklerini belirtmişlerdir. Solak (2019) da çalışmasında yöneticilerin meslek kanunu çıkarılmasını ve öğretmen haklarının kanunla güvence altına alınmasını yerinde bir karar olarak gördüklerini ifade etmiştir. Öğretmenlerin, öğretmen politikalarına yönelik destekleyici yönde düşüncelerini belirtmelerinin öğretmenlerin değişim hareketlerini benimsemeleri noktasında umut verici olduğu söylenebilir. Değişimin liderleri ve uygulayıcısı olan öğretmenlerin, öğretmen politikalarına olumlu yaklaşımları değişimin başarılı bir şekilde uygulanmasında etkili olabilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin, mesleki gelişim hedeflerine olumlu bakmaları bu yöndeki hedeflere ihtiyaç duyduklarını düşündürmektedir. Fakat bu ihtiyacın nasıl giderilmesi gerektiği de önemlidir. Öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları oluşturulacak bir model ile netliğe kavuşturulabilir. Darling-Hammond, Hyler ve Gardner'a (2017) göre, geliştirilecek mesleki gelişim

modeli yedi özelliğe sahip olmalıdır. Bu özellikler; aktif öğrenmeye fırsat vermesi, işbirliğine yönlendirmesi, etkili uygulamanın yapılması, içeriğe odaklanması, uzman ve rehberlik desteği, geribildirim sağlanması, sürekli olmasıdır. Buna göre mesleki gelişim modeline yönelik planlama yapılması, ihtiyaçların belirlenmesi, eğitim içeriğinin geliştirilmesi, uygulanması ve süreç sonunda değerlendirilmesi gerekmektedir (Can, 2014). Ayrıca öğretmenlerin mesleki gelişimleri için üniversiteler ile işbirliğine gidilerek öğretmenlere kariyer fırsatları sunması gerektiğini ifade etmektedir. Can (2019) da öğretmenlerin mesleki gelişim faaliyetlerinin iki yolla olacağını, bunlardan ilkinin hizmet öncesi öğretmen adaylarının etkili bir şekilde yetiştirildiği eğitimlerle, ikincisinin ise hizmet içinde öğretmenlerin yönlendirildiği mesleki gelişim faaliyetleriyle mümkün olduğunu belirtmektedir. Literatürdeki çalışmaların, bu çalışmanın bulgularıyla örtüştüğü söylenebilir.

Sınıf öğretmenleri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*öğrencilere yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; öğrencilere yönelik teneffüs sürelerinin artırılması, beceri temelli etkinlikler düzenlenmesi, e portfolyo kullanılması, dijital materyallerin ana materyal olarak kullanılması, yardımcı kaynak ihtiyacının kaldırılması, okul mahalle spor kulüplerinin kurulması hedeflerine sınıf öğretmenlerinin çok katıldıkları, tasarım beceri atölyeleri kurulması hedefine ise tam katıldıkları tespit edilmiştir. Öğrencileri daha çok uygulama yaparak düşündüren, araştırmaya sevk eden, günlük hayatla daha çok ilişkilendiren ortamlardan bir tanesinin tasarım beceri atölyeleri olduğu düşünülmektedir. Güleş ve Kılınç’ın (2020) çalışmasında bu araştırma ile benzer olarak tasarım beceri atölyelerinin öğrencilerin gelişimine faydası olduğunu öğretmen görüşleriyle tespit edilmiştir. Kılınç ve Güleş (2021), sınıf öğretmenlerinin tasarım beceri atölyelerine karşı olumlu baktıklarını, öğrencilerin gelişimine fayda sağladığı gerekçesiyle bu atölyelere gereken önemin verilmesini belirtmiştir. Bu araştırma ile benzer sonuçlara ulaşan Gündoğan ve Can (2020) da sınıf öğretmenlerinin tasarım beceri atölyelerinin mutlaka olması gerektiğini, atölyelerin öğrencilerin sorun çözme becerilerini artırdığını, hayata karşı donanımlı hale getirdiğini dile getirmişlerdir. Köç ve Ünal (2018) araştırmalarında; katılımcıların vizyonu öğrenci açısından teneffüs sürelerinin artırılmasını, beceri ve yetenek temelli olmasını olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilere yatırım yapılması ülkenin geleceğine yatırım yapılmasıdır. 2023 Eğitim Vizyonu’nda bireyin kendini anlayarak ve dinleyerek eğitim hayatına bir yol çizeceğinden bahsedilmektedir. Bu yolda kendi mizaç, yetenek ve ilgisine göre yol alacaktır. Vizyonda bulunan öğrenci hedeflerine öğretmenlerin olumlu cevap vermeleri her birinin yetiştirdiği öğrencilerin ülkenin yarınlarına umut olacağı ve ülkenin gelişmesinde katkısı olacakları bilinciyle ilişkilendirilebilir.

Sınıf öğretmenleri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “*müfredatlara yönelik politikalar*” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; müfredata yönelik ders sayısı ve çizelgelerinin hafifletilmesi, müfredatın öğrencilerin ilgi, yetenek ve mizaçlarına göre iyileştirilmesi, oyun tabanlı öğrenme yaklaşımının benimsenmesi, müfredata güvenli internet, siber zorbalık, siber güvenlik gibi

kazanımların girmesi, müfredatın esnek, modüler ve uygulama ağırlıklı olması, yabancı dil alanında interaktif etkinlik, oyun ve hikayelerin yer alması hedeflerine sınıf öğretmenlerinin tam katıldıkları, görgü temelli müfredat anlayışı benimsenmesi hedefine ise çok katıldıkları tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda bulgular da bunu destekler niteliktedir. Çalışmalarda katılımcıların özellikle müfredatın sadeleşmesini ve ders sayısının hafifletilmesini destekledikleri, bu yönde olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir (Aydemir & Karalı, 2020; Minaz & Dikmen, 2019; Solak & Karataş, 2019; Yıldırım, Özdemir, & Uyanık, 2020). Literatür incelendiğinde yabancı dil eğitime yönelik hedeflerle ilgili bir çalışma yapıldığı görülmektedir. Karakaş'ın (2021) yaptığı araştırmada öğretmenler, hedeflerin mevcut yabancı dil öğretimiyle ilgili sorunlara çözüm getireceğini belirtmişlerdir. Çalışmalarda, müfredata yönelik hedefler içerisinde en çok müfredatın sadeleştirilmesine ve ders sayısının hafifletilmesine odaklanılması bu yönde bir değişime daha çok ihtiyaç olduğunu düşündürmektedir.

Sınıf öğretmenleri 2023 eğitim vizyonunda yer alan “okula yönelik politikalar” ile ilgili olarak anket formunda yer alan; okula yönelik teneffüs ve serbest etkinlik saatlerinin düzenlenmesi, ikili eğitimin kaldırılması ve veriye dayalı planlama ve yönetim sistemine geçilmesi hedeflerine çok katıldıkları, öğle yemeği verilmesi, okul bahçelerinin düzenlenmesi, okulların yakın çevre ile işbirliklerinin artırılması, şartları elverişsiz okullara kaynak planlamasında öncelik verilmesi, okul gelişim planı ve okul gelişim bütçesi oluşturulması, okul aile birliğinin yeni bir yapıya kavuşturulması politikalarına ise sınıf öğretmenlerinin tam katıldıkları tespit edilmiştir. Aktay, Gülay ve Selvi (2020) araştırmalarında sınıf öğretmeni adaylarının en çok şartları elverişsiz okulların desteklenmesi, okulların çevrelerindeki kurumlarla etkileşimlerinin artırılması hedeflerini desteklediklerini ortaya koymuşlardır. Solak (2019) ise çalışmasında katılımcıların, ikili eğitimi, öğle yemeği verilmesini ve teneffüs saatlerinin artırılmasını olumlu bulduklarını belirtmektedir. Bir diğer çalışmada Minaz ve Dikmen (2019), okul gelişim modelinin uygulanmasının katılımcılar tarafından olumlu karşılandığını ortaya koymuştur. Benzer çalışmada Canbulat ve diğerleri (2020), katılımcıların Okul 2023 Projesini başarılı bulduklarını, paydaşlara yararlı olacağını ve bireylerin gelişimine katkısı olacağını belirtmişlerdir. Bu çalışmada elde edilen bulguların ilgili literatürün sonuçlarıyla örtüştüğü söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin okula yönelik hedeflerin her birini olumlu karşılaması, hedeflere olan ihtiyacı hissettiklerini düşündürmektedir.

5. 5. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yeterliği ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Görüşlerini Tartışma

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; yöneticilere yönelik politikaları, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun yeterli gördüğü ve gerçekleşeceğine inandıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine çok katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğu açık uçlu anket formunda hedefleri yeterli

bulmuşlardır. Katılımcılar gerekli alt yapı hazırlanırsa hedeflerin gerçekleştirilebileceğini, okul yöneticiliğinin profesyonellik gerektiren bir meslek olduğundan yüksek lisans programlarıyla desteklenmesini ve mesleki gelişim programlarıyla kendilerini geliştirmelerinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca okul yöneticiliğine atamalarda nesnel ölçütlere ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır. Bu çalışmanın bulguları Solak (2019), Engin ve diğerleri (2018), Akyıldız, Filiz ve Kayser (2019) ve Ceylani'nin (2020) çalışmalarındaki sonuçlarla örtüştüğü söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin, değişimin okullardaki liderleri olan okul yöneticileriyle ilgili politikaları yeterli ve gerçekleştirilebilir görmeleri vizyonun hayata geçirilmesi yönünden önem arz etmektedir. Ayrıca okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini desteklemeleri, vizyonun gerçekleşmesini eğitim paydaşlarının üstlerine düşen görevi yapmalarıyla ilişkilendirdikleri söylenebilir.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; öğretmenlere yönelik politikaları, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun yetersiz gördüğü ve gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine çok katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğunun açık uçlu anket formunda hedefleri yetersiz bulmaları dikkat çekicidir. Bu araştırmadaki bulgu Boncuk'un (2020) öğretmenlerle yaptığı araştırma ile benzerlik göstermektedir. Boncuk (2020), öğretmenlerin politikalara verdikleri önem düzeyinin yüksek, gerçekleştirilebileceğine olan inanç düzeyinin ise düşük olduğunu tespit etmiştir. Bu araştırmada katılımcılar; ücretli öğretmenliğin olmasını, öğretmenlerin sözleşmeli, kadrolu, ücretli olarak ayrılmasını, öğretmenlerin maddi ve manevi sıkıntılar yaşamasını eğitim sisteminin en büyük sıkıntıları olarak görmekte ve vizyonun bu açılardan eksik kaldığını ifade etmektedirler. Bu çalışmaya benzer olarak Köç ve Ünal (2018) öğretmenlerle yaptığı çalışmada; vizyonu öğretmenlik mesleği açısından olumlu bulduklarını fakat tüm öğretmenlerin statü bakımından aynı derecede olması gerektiğini ve vizyonda öğretmenlik mesleğine yönelik belirsizlikler olduğunu tespit etmiştir.

Literatürde ücretli öğretmenlik uygulamasına yönelik çok sayıda araştırma olduğu bilinmektedir. Bunlardan bir tanesi Turan ve Bozkurt'un (2010) ücretli öğretmenlik uygulamasına dair öğretmenlerin görüşlerini tespit ettikleri çalışmalarıdır. Çalışmada öğretmen atamalarının az sayıda yapılmasının ücretli öğretmenliğe başvurulmasına sebep olduğunu, eğitim öğretim sürecinin bundan etkilendiğini ve dolayısıyla öğretmenlerin bu uygulamaya karşı olduklarını tespit etmişlerdir. Doğan, Demir ve Turan'ın (2013) çalışmalarında da buna benzer olarak okul yöneticilerinin ücretli öğretmenliğe olumsuz bakış açıları dile getirilmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki öğretmen politikalarına yönelik Minaz ve Dikmen (2019) ve Duran ve Kurt'un (2019) gerçekleştirdikleri çalışmalar bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Öğretmenlerin; yıllarca okuyup atanamamasının, ücretli öğretmenlik yapmasının ya da atandıktan sonra ailesinden ayrılarak zorunlu göreve tabii tutulmasının, yaşadıkları yerlerde maddi zorluklar yaşamasının görevlerini yapma konusunda ciddi sorunlar oluşturduğu söylenebilir. Öğretmenin, aldığı maaş ile faturaları ödemekte

zorlanması ve ay sonunun hesabını yapması o öğretmenin dersine, öğrencisine ve okuluna odaklanması açısından çok zor olmaktadır (Sağlam & Sağlam, 2005). Öğretmenlerin, yaptıkları işe kendilerini verebilmeleri, öğrenciye odaklanabilmeleri, mesleklerini en iyi şekilde icra edebilmeleri için öğretmenlerin yaşadıkları ekonomik sorunların bir an önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Geliştirdiği eğitim anlayışıyla döneme damga vuran isimlerden İbrahim Hakkı Baltacıoğlu da “Öğretmenin sadece kültürel faaliyetlerle ilgilenmesini, ekonomik yönden sıkıntı yaşamamasını” vurgulamaktadır (Namal & İncebacak, 2021).

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; öğrencilere yönelik politikaları, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun yeterli gördüğü fakat gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine çok ve tam katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğunun açık uçlu anket formunda hedefleri yeterli görmeleri fakat gerçekleşeceğine inanmamaları dikkat çekicidir. Katılımcılar hedeflerin gerçekleşmesine inanmama sebeplerini; sınıfların kalabalık olması, okulların alt yapı eksiklikleri, internete erişimi olmayan öğrenciler, okullar arası imkan farklılıkları ve fırsat eşitsizlikleri olarak belirtmişlerdir. Duran ve Kurt (2019), 2023 Eğitim Vizyonu’nun olumsuz yönlerinden birini şehir veya bölgenin imkan farklılıkları olarak belirtmiştir. Aydemir ve Karalı (2019), çalışmalarında bu çalışmayla benzer olarak öğretmenlerin hedeflere yüksek düzeyde katılırken gerçekleşeceğine yönelik katılımlarının düşük düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin hedefleri yeterli görüp gerçekleşeceğine inanmamaları, geçmişteki başarısız reform girişimlerinden ve öğretmenlerin yeni değişim hareketlerine ön yargıyla yaklaşmalarından, hedefleri gerçekleştirmek için gereken finansal desteğin olmamasından, ülkenin doğusu ve batısı arasındaki imkan farklılıklarının bulunmasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; müfredata yönelik politikaları, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun yeterli gördüğü ve gerçekleşeceğine inandıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine çok ve tam katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğu açık uçlu anket formunda hedefleri yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar hedeflerde daha çok müfredatın sadeleştirilmesini ve müfredata girecek internetle ilgili kazanımların gerekliliğini vurgulamışlardır. Solak (2019) ve Aydemir ve Karalı (2019) çalışmalarında müfredatta yapılacak düzenlemelerin olumlu karşılandığını tespit etmişlerdir. Benzer şekilde Aktay, Gülay ve Selvi (2020) de çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının en yüksek puanı ilkökul müfredatlarının öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre düzenlenmesi hedefine verdiklerini ortaya koymuştur. Öğretmenlerin, hedefler içerisinde müfredata yönelik politikalara her iki anket türünde de olumlu cevaplar vermeleri hedefleri desteklediklerini, kafalarında belirsizlik olmadığını göstermektedir. 2023 Eğitim Vizyonu’ndaki müfredat hedeflerinin incelendiği çalışmaların az olması ve özellikle müfredata yeni girecek internet kazanımları üzerine yapılmış çalışmalar olmaması alanyazını incelemeyi ve tespitlerde bulunmayı zorlaştırmaktadır.

Araştırmanın ikinci bölümünde kullanılan açık uçlu anket formunda; okula yönelik politikaları, sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun yeterli gördüğü fakat gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yapılandırılmış anket formunda politika maddelerine çok ve tam katıldıklarını belirtirken yine çoğunluğunun açık uçlu anket formunda hedefleri yeterli görmeleri fakat gerçekleşeceğine inanmamaları dikkat çekicidir. Katılımcılar; hedeflerin yeterli olduğunu fakat uygulamada sorunlar yaşanacağını, ülkemiz gerçeklerine ters düştüğünü, şartları elverişsiz birçok okul olduğunu, okullara gerekli ödeneklerin ayrılmadığını, hedeflerin gerçekleşmesi için zaman ve nakit ayrılması gerektiğini, hedeflerin kısa vadede gerçekleşmeyeceğini, var olan fırsat eşitsizlikleri, göstermelik olarak birkaç okulda gerçekleştirilip diğerlerinin kaderine terkedilmesi gibi nedenleri ifade etmişlerdir. Katılımcıların uygulamada sorunlar yaşanacağını ve hedeflerin kısa vadeli olmasını ifade etmeleri yönüyle Duran ve Kurt'un (2019) araştırmasıyla benzerlik göstermektedir. Ertürk (2020) özellikle okul gelişim modeline yönelik hedeflerin doğru gibi gözükse de uygulamada eksiklikler olduğunu, öğretmenlere iş yükü verdiğini, öğretmenleri teşvik etmediğini, sorunlara çözüm bulamadığını belirtmiştir. Ayrıca hedeflerin gerçekleşmesinin ciddi bir finans kaynağı gerektirdiği, bunun için de en sürekli ve güvenilir yolun devlet tarafından ayrılan bütçe olduğunu ifade etmektedir. Kırnık ve Altunkaynak (2022) da eğitimcilerin, okullarda yaşadıklarını ciddi finansal sorunların olduğunu ortaya koymuştur. Okul ve bahçelerinin fiziki olarak iyileştirilmesi, okulun materyal eksikliklerinin giderilmesi, tasarım beceri atölyelerinin kurulması gibi hedefler okulun bütçesiyle ilgili olduğu bilinmektedir. Bütçe sorunu yaşayan okullar hedefleri gerçekleştiremeyecek ve eğitim öğretimde belirlenen amaca ulaşamayacaktır. Katılımcıların okul hedeflerine yönelik olumsuz görüşlere sahip olması okullarda yaşanan ekonomik sıkıntıların varlığına işaret etmektedir.

5. 6. Sınıf Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Önerilerini Tartışma

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okul yöneticilerine yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin yöneticilik için lisans ve yüksek lisans programları açılması ve yöneticilere yönelik mesleki gelişim faaliyetlerinin nitelikli olması yönünde verdikleri tespit edilmiştir. Benzer önerileri çalışmalarında Akyıldız, Yurtbakan ve Tok (2019), Solak (2019), Karaca, Özcan ve Karaca (2021), Özkul, Taşdemir ve Tatlı'nın (2020) da verdikleri görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin önerileri dikkate alındığında; okul yöneticilerinin mesleki, akademik, kişisel alanlarda gelişmeleri öğretmenler tarafından önemli bulunduğu ve okul yöneticiliğinin profesyonel bir meslek olduğunun kabul edildiği söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğretmenlere yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin ücretli öğretmenliğin kaldırılması olmuştur. Ücretli öğretmenliğin eğitim sistemimizde önemli bir sorun olduğu ve bu konuda birçok çalışmalar (Çınkır

& Kurum, 2017; Ögülmüş, Yıldırım, & Aslan, 2013; Turan & Bozkurt, 2010) yapıldığı göz önüne alındığında sınıf öğretmenlerinin de ücretli öğretmenliğin kaldırılmasını önermeleri literatürle örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan öğrencilere yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin fırsat eşitliği sağlanması yönünde olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde doğu ve batı, şehir ve köy okulları arasında imkân farklılıkları vardır. Dolayısıyla bu durum öğrenciler arasında da fırsat eşitsizliklerinin doğmasına neden olmaktadır. Öğrenciler arasında eğitim alma durumlarındaki farklılıkların en aza indirilmesi öğrencilerin eğitim öğretimden aldıkları verimi artıracakı düşünülmektedir. Doğan (2019) çalışmasında buna benzer olarak öğrencilerin gelişimleri için gerekli adımların atılmasını önermektedir. Bu adımlardan birisinin de öğrencilerin önündeki engellerden biri olan fırsat eşitsizliklerini ortadan kaldırmaktır.

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan müfredata yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin müfredatların sadeleştirilmesi yönünde yapıldığı tespit edilmiştir. Aydemir ve Karalı (2019) ve Solak (2019) çalışmalarında müfredatların düzenlenmesine ilişkin öneride bulunmuşlardır. Sınıf öğretmenlerinin öneri olarak müfredatın sadeleştirilmesi gerektiğini dile getirmeleri; ilkökul müfredatlarının öğrencilerin gelişimi göz önünde bulundurulduğunda ağır olduğunu, öğrencilerin anlamakta, öğretmenlerin ise anlatmakta zorluk yaşadığını göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan okula yönelik açık uçlu ankete verdikleri cevaplarda en çok önerinin okulların fiziki yapılarının iyileştirilmesi olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri okul hedeflerine dair düşüncelerini dile getirirken okulların fiziki açıdan çok kötü durumda olduklarını, okulların bir an önce yeni görünümüne kavuşturulması gerektiğini belirtmişlerdir. Solak (2019) okulların bütçesi olması gerektiğini ve vizyonda bu bütçenin nereden sağlanacağına dair belirsizliklerin ortadan kaldırılmasını, tüm okullara eşit imkânlar sağlanmasını, Aydemir ve Karalı (2021), okullar arası başarı farkının azaltılmasını niteliğin artırılmasını, Engin ve diğerleri (2018), okulların beton bahçelerden kurtulmasını, Ertürk (2019) ise okulların finansal olarak desteklenmesini önermişlerdir. Literatürde yapılan önerilerin ortak noktası okulların fiziki ve eğitimsel açıdan gelişmeleri için gerekli çalışmaların yapılması yönündedir.

5. 7. 2023 Eğitim Vizyonu'nda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Okul Yöneticileri ve Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Birlikte Değerlendirilmesi

Vizyonda yer alan okul yöneticilerine yönelik hedefleri, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin olumlu ve yeterli gördükleri, aynı zamanda hedeflerin gerçekleşebileceğine inandıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin yönetici politikalarını benzer şekilde değerlendirmeleri ortak düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca okul yöneticilerinin

yönetici hedeflerine genel olarak katılım düzeyi tam katıldıkları yönünde iken, sınıf öğretmenlerinin katılım düzeyi genel olarak çok katıldıkları yönündedir. Bu durum, okul yöneticilerinin yönetici hedeflerini sınıf öğretmenlerine kıyasla daha çok onayladığı söylenebilir.

Vizyonda yer alan öğretmenlere yönelik hedefleri, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin olumlu gördükleri fakat öğretmenlerin de okul yöneticilerinin de hedefleri genellikle eksik bularak gerçekleşeceğine inanmadıkları tespit edilmiştir. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin, öğretmen hedeflerine olan değerlendirmelerinin benzer olduğu söylenebilir. Diğer taraftan okul yöneticilerinin öğretmen hedeflerine genel olarak katılım düzeyi tam katıldıkları yönünde iken, sınıf öğretmenlerinin katılım düzeyi genel olarak çok katıldıkları yönündedir. Bu durum, okul yöneticilerinin öğretmen hedeflerini sınıf öğretmenlerine kıyasla daha çok onayladığı söylenebilir.

Vizyonda yer alan öğrencilere yönelik hedeflerden teneffüs süresinin artırılmasına okul yöneticileri orta derecede katılırken sınıf öğretmenlerinin tam katıldıkları tespit edilmiştir. Öğrencilere yönelik diğer hedefleri ise okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri olumlu bulmuşlardır. Hedefleri, okul yöneticileri yetersiz görürken, sınıf öğretmenleri yeterli görmüştür. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri hedeflerin gerçekleşeceğine inanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenci hedeflerine, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin değişik açılardan yaklaştıkları, dolayısıyla farklı fikirlere sahip oldukları söylenebilir. Hedeflerin gerçekleşeceğine inanmamaları ise benzer değerlendirmeler yaptıklarını göstermektedir. Öte yandan okul yöneticilerinin öğrenci hedeflerine genel olarak katılım düzeyi tam katıldıkları yönünde iken, sınıf öğretmenlerinin katılım düzeyi genel olarak çok katıldıkları yönündedir. Bu durum, okul yöneticilerinin öğrenci hedeflerini sınıf öğretmenlerine kıyasla daha çok onayladığı söylenebilir.

Vizyonda yer alan müfredata yönelik hedefleri, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin olumlu ve yeterli karşıladıkları, gerçekleşeceğine inandıkları tespit edilmiştir. Müfredata yönelik hedeflere okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin benzer değerlendirmeler yapmaları, benzer düşüncelere sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir. Aynı şekilde okul yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin müfredat hedeflerine genel olarak katılım düzeyleri tam katıldıkları yönündedir. Bu durum, okul yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin müfredat hedeflerini benzer olarak onayladıkları söylenebilir.

Vizyonda yer alan okula yönelik hedefleri, okul yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin olumlu buldukları tespit edilmiştir. Hedefleri okul yöneticileri yetersiz, sınıf öğretmenleri ise yeterli bulmuştur. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin hedeflerin gerçekleşeceğine inanmadıkları belirlenmiştir. Hedefleri, okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin olumlu bulmaları ve gerçekleşeceğine inanmaları yönünden düşüncelerinin ortak olduğu söylenebilir. Fakat hedeflerin yeterli olması konusunda farklı yönde fikir belirttikleri tespit edilmiştir. Diğer taraftan okul yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin okul hedeflerine genel olarak katılım düzeyleri tam

katıldıkları yönündedir. Bu durum, okul yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin okul hedeflerini benzer olarak onayladıkları söylenebilir.

Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin temel eğitim politikalarına yönelik önerileri karşılaştırıldığında; özellikle okul yöneticileri için yüksek lisans programlarının açılması, ücretli öğretmenliğin kaldırılması, müfredatın sadeleştirilmesi, okulların fiziki olarak iyileştirilmesi önerilerinde ortak paydada buluştukları görülmektedir.

Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin vizyondaki hedeflere katılım düzeyinin yüksek olması fakat hedeflerin yeterliği ve gerçekleştirilebilirliği üzerine düşüncelerinin olumsuz olması Baltacı ve Coşkun'un (2019) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Çalışmada, eğitim sisteminin hazır olmadığı bu değişim hareketinin gözden geçirilmesi önerilmiştir. Katılımcıların özellikle hedefleri yeterli görmemeleri katılımcı görüşleri ve önceki çalışmalara göre değerlendirildiğinde; vizyonda eksiklikler olduğunu, bazı hedeflerin oluşturulması için alt yapının önceden hazır edilmediğini ve hedeflerin uygulanması noktasında belirsizliklerin olduğunu göstermektedir. Katılımcıların hedeflerin gerçekleşeceğini mümkün görmemeleri onların düşünceleri ve bundan önce yapılan çalışmalara göre değerlendirildiğinde; eğitim reformlarında geçmişte yapılan hatalar, bu hatalardan ders alınmaması, ülke gerçeklerine göre hareket edilmemesi, bir hedefin gerçekleşmeden diğer hedefe yönelmeleri, sık değişen bakanlar ve her bakanın yeni değişim hareketleri, eğitimcilerin motivasyon düşüklüğü gibi nedenler sıralanabilir. Bir anda birden fazla değişikliğe gidilmesi ve her birine iyice yoğunlaşmadan hareket edilmesi değişim sürecindeki engellerden biri olarak görülmektedir (Ceyhan, 1999'dan aktaran Töremen, 2002). Albaker (2011) ise, Bahreyn'deki ortaöğretim sistem reformu üzerine öğretmen görüşlerini incelediği çalışmasında; öğretmenlerin reform hakkında net bilgiye sahip olmaması ve reformu yanlış anlamaları reformlara olan inançlarına ciddi zararlar verdiğini tespit etmiştir. Öğretmen ve yöneticilerin vizyonun gerçekleşeceğine inanmamaları, bazı öğretmen ve yöneticilerin soruyla alakasız cevap vermeleri vizyonu okumadıkları ya da yanlış anladıkları yönünde ifade edilebilir. Aynı zamanda öğretmenlerin reformlarla aşırı yüklenmesi, öğretmenlerde strese ve tükenmişliğe, konsantrasyon eksikliğine ve bu da reforma ilişkin kafa karışıklığına neden olabilir (Fullan, 2000).

Öğretmenlerin yenilik hareketlerinin gerçekleşmesine karşı sahip oldukları önyargıların birçok sebebi bulunmaktadır. Öğretmenlerin sahip oldukları iş yükü ve ilgilendikleri öğrenci sayısının fazlalığı bunlardan birkaçıdır (Cheng, 2009). Cheng (2009) buna "şişe boynu etkisi" adını vermiştir. Buna göre; eğitim sistemi her ne kadar öğrenci merkezli olarak vurgulansa da öğretmen merkezli olmaktan çıkamamıştır ve öğretmenlere büyük bir iş yükü bırakılmıştır. Büyük sınıfların olması, öğrencinin bireysel farklılıklarının göz ardı edilmesine neden olmuştur. Bu sebepler, yüksek kalitedeki eğitim öğretimin önünde büyük engeller olmuştur. Bu çalışmada öğretmenlerden bazıları okuldaki evrak işlerinden, müfredatı yetiştirmekten mesleki gelişimlerine ve eğitimdeki değişim, yenilik adımlarını takip edemediklerinden bahsetmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, sınıfların kalabalık

olduğu için her öğrenciyle birebir ilgilenemediklerini, onların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun etkinlikler düzenleyemediklerini belirtmişlerdir. Tüm bu gerekçeleri öğretmenlerin, 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki hedeflere ulaşılmasına engel olarak gördükleri söylenebilir.

Okul yöneticileri, okullarda eğitim reformlarına öncülük ettiklerinden reformun uygulanmasında öğretmenler gibi rolleri önemlidir. Reformun uygulanması yanında reforma olan inançları da önem arz etmektedir. Fullan'ın (2016) belirttiği gibi reformun uygulanması genellikle üç boyutla ilgilidir: Materyaller, öğretim yaklaşımları ve inançların değiştirilmesi. En iyi araç gereç, öğretim yaklaşımların uygulandığı bir eğitim sisteminde öğretmen ve okul yöneticileri değişime inanmıyorsa o değişim eksik kalmış ve gerçekleştirilemeyecek demektir. Donnell ve Gettinger (2015), öğretmenlerin pedagojik inançları ve reform arasında uyum olması halinde öğretmenlerin bir reformu daha olası kabul ettiklerini tespit etmişlerdir. Ayrıca, reforma karşı daha olumlu bir tutum sergilemek için, öğretmenlerin reformu uygulamada onları destekleyen yeterli mesleki öğrenme fırsatlarına sahip olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle, okullarda pedagojik liderler olarak okul yöneticilerinin reformu etkileme şansları çok yüksektir ve reformda önemli aktörlerdir. Okul yöneticileri, kaynakların ve okulun örgüt kültürünün reformun uygulanmasını desteklemesini sağlayabilir (Pulkkinen, Raikkönen, Pirttimaa, & Jahnukainen, 2018). Bu çalışmada, okul yöneticilerinin temel eğitim politikalarının yeterliği ve gerçekleştirilebilirliğine olumsuz yaklaşımları reformun başarıyla uygulanmasında sorun teşkil ettiği söylenebilir. Zira öğretmenler de temel eğitim politikalarının yeterliği ve gerçekleştirilebilirliğine olumsuz bakmışlardır. Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin değişime inandıklarını ve okulda değişim hareketlerini başlattıklarını görmeleri 2023 Eğitim Vizyonu'nun uygulanmasında önemli bir adımdır. Sınıf öğretmenlerinin, temel eğitim politikalarını yetersiz buldukları ve gerçekleştirilebilirliğini mümkün görmemeleri, okul kültürü içerisinde kendilerine vizyona yönelik bilgi verilmemesi ya da eksik bilgi verilmesinden kaynaklanıyor olabilir. Okul liderinin, diğer eğitim paydaşlarına değişimin mantığını ve özünü aktarması, başarı örneklerinden yararlanması, onlarda heyecan uyandırması, geleceğe yönelik parlak bir resim sunması gerekmektedir (Töremen, 2002).

Sınıf öğretmenleri ve okul yöneticilerinin vizyona karşı olumsuz düşünceleri onların değişim hareketlerine karşı dirençli olduklarını gösterebilir. Araştırmada katılımcılar, eğitim sistemine olan güvensizliklerini, değişimlere yönelik yapılan maddi yatırımları, MEB'in hedefleri her okulda gerçekleştirme belirsizliklerinin olmasını ve bazı katılımcıların sorulara eksik bilgiyle cevap vermeleri Töremen'in (2002) değişime direnç kaynaklarını doğrulamaktadır. Töremen (2002), değişime direnç kaynakları olarak; güvensizlik, eksik bilgi, baskı, maddi kayıplar gibi etkenleri sıralamıştır.

Sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileri hedefleri yetersiz görmelerinin bir sebebi olarak 2023 Eğitim Vizyonu geliştirilirken görüşlerinin alınmadığını belirtmişlerdir. Eğitimciler; kendilerinin dinlenilmesi, seslerinin duyulması, fikirlerinin sorulması, yaptıkları yararlı faaliyetler için takdir

edilmelerinin motivasyonlarını artırdığını belirtmektedirler (Düşkün, 2021). Kendisine danışılan, fikirlerine güvenilen eğitimciler kendilerini değişim hareketlerinin merkezi olarak görmelerine ve motive olmalarına katkıda bulunduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri hedeflerin gerçekleştirilmesine olumsuz bakmalarını; hedeflerin kısa süreli olması, bakanların sürekli değişmesi ve her gelen bakanın öncekinin yaptıklarını devam ettirememesi, politikaların sürekli olmaması, yapılan politikaların (FATİH Projesi gibi) eksikliklere rağmen devam ettirilmesi ve hatalardan ders çıkarılmaması, maddi olarak bu politikaların devleti zorlaması olarak açıklamışlardır. Uluğ (2018) araştırmasında; eğitimi siyasetin yönlendirdiğini, eğitimde yapılan değişimlerin pahalı maddi yatırımlar gerektirdiğinden tutarlı ve sürekli olmasını, durmadan değişen politikaların maddi olarak devleti zorladığını ve israfa soktuğunu belirtmektedir. Ayrıca başa gelen her bakanın reform girişimlerinde bulunması hedeflenen başarıyı çok az göstermekte ya da başarı yakalanamamaktadır. Yine çalışmasında, birkaç yıl ile sınırlı olan vizyon hareketleri yerine uzun süreli vizyonlar üzerine çalışılmasını önermektedir. Kartal (2019), araştırmasında; vizyonun uygulanması ve uygulama sonuçlarına bakarak düzenlemeye gidilmemesini ve hükümet programlarındaki hedeflerin eğitim politikaları olarak belirlenmesini eleştirmektedir. Geçmişte yapılan reform girişimlerinin kısa süreli olması, başarısızlıkla sonuçlanması ve ciddi maddi kayıplara neden olması, yeni gelen her bakanın önceki bakan zamanında başlatılan reformu devam ettirememesi ve gelen hükümetin politikalarına göre eğitim politikalarının oluşturulması eğitimcileri karamsar düşünmeye sevk ettiği söylenebilir.

Eğitim paydaşlarının reform hareketlerine bakış açıları kadar oluşturulan reformların niteliği ve ne için oluşturuldukları da önem arz etmektedir. Zira eğitimcilerin reforma olan algı, tutum ve düşünceleri bu yönde değişebilmektedir. Etkili reformlar oluşturmak için dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Selçuk Şirin (2015, s. 173-175) Yol Ayrımındaki Türkiye adlı kitabında etkili bir reform için yedi maddelik bir liste sunmaktadır. Bunlar; “Veriye dayalı reform kültürü, herkes için okul öncesi eğitim, öğretmenliğin profesyonel bir meslek olması, Ankara’nın egemenliğine son verilmesi, dezavantajlı öğrenciler için küçük sınıflar kurulması, milli STEM seferberliği ve başka bir sınavın mümkün olmasıdır.” Şirin (2015); reformların oluşturulurken verilere dayandırılarak yapılmasını, öğretmenliğin profesyonel bir meslek olduğunu ve hükümetin reformun merkezine teknoloji yerine öğretmeni koyması gerektiğini, bazı yetkilerin il, ilçe ve okul yönetimlerine verilebileceğini, öğretmen atamalarının artırılarak sınıf mevcutlarının düşürülmesini, öğrencilerin üst beceri seviyelerini ölçen sınavların uygulamaya geçmesini önermektedir. Yapılan değerlendirme ve öneriler, bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Bu çalışma, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın bu bölümünde, bulgu ve tartışmalardan yararlanılarak ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

1. Okul yöneticilerinin, yönetici politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu fakat hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.
2. Okul yöneticilerinin, öğretmen politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu fakat hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir görmedikleri sonucuna varılmıştır.
3. Okul yöneticilerinin, öğrenci politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu fakat hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir bulmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.
4. Okul yöneticilerinin, müfredat politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu ve hedefleri yeterli görerek gerçekleştirilebilir gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.
5. Okul yöneticilerinin, okul politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu fakat yeterli ve gerçekleştirilebilir bulmadıkları sonucuna varılmıştır.
6. Sınıf öğretmenlerinin, yönetici politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu, hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir buldukları ortaya çıkmıştır.
7. Sınıf öğretmenlerinin, öğretmen politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu fakat hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
8. Sınıf öğretmenlerinin, öğrenci politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu, hedefleri yeterli gördükleri fakat gerçekleştirilebilir görmedikleri ortaya çıkmıştır.
9. Sınıf öğretmenlerinin, müfredat politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu, hedefleri yeterli ve gerçekleştirilebilir buldukları sonucuna varılmıştır.
10. Sınıf öğretmenlerinin, okul politikalarına katılım düzeylerinin yüksek olduğu, hedefleri yeterli gördükleri fakat gerçekleştirilebilir görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.
11. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin temel eğitim politikalarına yönelik; okul yöneticileri için yüksek lisans programlarının açılması, ücretli öğretmenliğin kaldırılması, müfredatın sadeleştirilmesi, okulların fiziki olarak iyileştirilmesi gibi ortak önerilerin yapılması okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin vizyona bakış açılarının benzer olduğu sonucuna götürmektedir.

6. 2. Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına dayalı ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Araştırma yapılırken bazı katılımcıların vizyona dair çok fazla bilgilerinin olmadığı anlaşılmıştır. 2023 Eğitim Vizyonu'nun tüm eğitim paydaşlarına anlatılması ve tanıtılması için toplantılar, okullarda vizyon tanıtım günleri, atölyeler yapılabilir.
2. Bazı katılımcılar vizyon oluşturulurken eğitimcilerin fikirlerine başvurulmadığından ve eğitimsel değişikliklerde söz sahibi olmadıklarından yakınmışlardır. Eğitimde alınacak kararlarda, şura toplantılarında, kongrelerde eğitimcilerin görüşlerine başvurulmalı, eleştiri ve değerlendirme yapmaları için gerekli ortamlar hazırlanmalıdır.
3. MEB, vizyonun ülke genelinde ne kadar, nasıl ve ne şekilde uygulandığını tespit etmeye yönelik çalışmalar yapmalıdır. Görülen eksiklikler tamamlanmalıdır.
4. Okullar ve bahçeleri öğrencileri kendilerine çekecek özellikte yeniden yapılandırılmalıdır.
5. Okul müfredatları yeniden gözden geçirilmeli, müfredatlarda sadeleştirmeler yapılmalıdır.
6. Öğrencilerin; kendilerini keşfedebilecekleri, bol uygulamalı etkinlikler yapabilecekleri tasarım beceri atölyelerinin bölge veya şehir fark etmeksizin her okulda kurulması sağlanmalıdır.
7. Ücretli öğretmenliğin eğitim sisteminde büyük bir sorun olduğu ve her kesimden tepki aldığı düşünüldüğünde; bu uygulamanın kaldırılması ve yerine öğretmen atamalarının artırılması önerilmektedir.
8. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerini zorunluluktan ziyade gönüllü olarak mesleki faaliyetlere katılmaya ve lisansüstü eğitim almaya yönlendirmek için teşvik mekanizmaları etkin kullanılmalıdır.

6. 2. 2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin temel eğitim politikalarına yönelik düşüncelerini, algı ve inançlarını tespit etmek için daha derinlemesine çalışmalar yapılabilir.
2. 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik az sayıda çalışma olduğu ve öğrenci, veli, STK, özel okullar ile yapılmış çalışmaların çok az yapıldığı ya da hiç yapılmadığı tespit edilmiştir. Diğer eğitim paydaşlarını da içine alan araştırmalar yapılabilir.

3. 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarından yönetici, öğretmen, öğrenci, müfredat ve okul hedeflerinin her birine yönelik ayrı ve derin çalışmalar yapılabilir. Literatürde bu yönde eksiklikler olduğu görülmektedir.
4. Bu çalışma doğu illerinden Kars'ta yapılmıştır. Benzer çalışmalar ülkemizin diğer illerinde de yapılabilir.
5. 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik çalışmalar farklı branşlardan öğretmenlerle gerçekleştirilebilir.

7. KAYNAKLAR

- Adem, M. (1993). *Ulusal eğitim politikamız ve finansmanı*. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Adem, M. (1997). Ulusal eğitim politikamız nasıl olmalıdır?. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 52(01), 1-19.
- Akdemir, S., & Yılmaz, A. (2005). *Örgütlerde vizyon ve yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Akın, E., & Kudak, H. (2020). 2023 Eğitim vizyon belgesiyle oluşturulan drama ve eleştirel düşünce atölyelerinin türkçe dersi akademik başarısı üzerine etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(6), 58-74.
- Aksu, B. M. (2004). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yöneticilik eğilimleri: Malatya ili örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(8), 3-16.
- Aktay, S., Arat, R., & Atalay, M. (2019, Nisan). İlkokullarda teneffüs süresi ne kadar olmalı?. *Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu*, Muğla.
- Aktay, S., Gülay, E., & Selvi, C. (2020). 2023 Eğitim vizyonu ve sınıf öğretmeni adayları. *International Primary Educational Research Journal*, 4(1), 1-11.
- Akyıldız, S., Filiz, T., & Kayser, V. (2019). Okul müdürlerinin 2023 eğitim vizyon belgesinde yer alan yöneticilerin mesleki gelişimlerine ilişkin düzenlemelerine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 793-826.
- Akyıldız, S., Yurtbakan, E., & Tok, R. (2019). 2023 Eğitim vizyon belgesinde yer alan öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili politikaların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 827-852.
- Albaker, K. (2011). Voices to be heard: What do teachers have to say about the reform of secondary school system in Bahrain?. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 29, 1279-1288.
- Alkoç, G. P. (2010). *Misyon ve vizyon ifadelerinin işletme stratejisindeki yeri ve işletme performansı üzerindeki etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri spss uygulamalı* (Geliştirilmiş 6. Bs.). İstanbul: Sakarya Yayıncılık.
- Asal Özkan, R., Şahin, A., & Nur Turan, B. (2022). Investigation of scientific studies on the problems faced by primary school teachers. *Educational Academic Research*, 45, 83-91.
- Aslan, G. (2021). İlkokul ve ortaokulların hayati sorunları ve çözüm önerileri: okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı nitel bir analiz. *Journal of Qualitative Research in Education*, 25, 204-242.
- Atasever, M., & Işık, H. (2018). *Stratejik yönetimde misyon ve vizyon ifadelerinin önemi: Türkiye ve Japonya karşılaştırması*. İksad Publishing House.

- Ayanoğlu, ., Demir, T., & Erdoğan, D. (2021). 2023 Eğitim vizyonunun akademik çalışmalara yansımaları: bibliyometrik bir analiz. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 4482-4518.
- Aydemir, H., & Karalı, Y. (2020, Haziran). 2023 Eğitim vizyonundaki temel eğitim hedeflerinin sınıf oğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *International Ejer Congress 2019*, Ankara.
- Aydın, A. (2000). Zorunlu temel eğitim uygulaması ve çözüm bekleyen sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 98-103.
- Ayna, Y., & Deniz, L. (2022). Ücretli oğretmenlik: bir metafor alışması. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 53-71.
- Aypay, A. (2015). *Eğitim politikası* (2. Bs.). Ankara: PEGEM Akademi.
- Aytaç, T. (2003). "Okul vizyonu nedir? Nasıl geliştirilir?". C. Elma, & K. Demir (Ed.), *Yönetimde ağdaş yaklaşımlar* (s. 1-15). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aytaç, T. (2003). *Yönetimde ağdaş yaklaşımlar uygulamalar ve sorunları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bakioğlu, A. (1994). Değişim ve yenilikte okul yöneticilerinin rolü: İngiltere ve Amerika'daki uygulamalar. *Yaşadıkça Eğitim*, 32, 25-30.
- Balcı, A. (1993). *Etkili okul, kuram uygulama ve araştırma*. Ankara: Yavuz Dağıtım.
- Baltacı, A., & Coşkun, M. (2019). 2023 Eğitim vizyon belgesine ilişkin oğretmen algısı. *Hayef: Journal Of Education*, 16(2), 130-155.
- Beltekin, N. (2021). Eğitim politikalarıyla ilgili temel kavramlar, A. Balyer, K. zcan, & A. Balyer (Ed.), *Eğitim politikaları* (s. 1-17), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Beycioğlu, K., & Aslan, M. (2010). Okul gelişiminde temel dinamik olarak değişim ve yenileşme: okul yöneticileri ve oğretmenlerin rolleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 153-173.
- Boncuk, A. (2020). 2023 Eğitim vizyonu belgesinde oğretmenlik mesleğine ilişkin politikaların oğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 2(1), 55-73.
- Bozbayındır, F., & Alev, S. (2020). Okul yöneticilerinin okul gelişim modeli ile ilgili görüşleri. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(20), 2640-2673.
- Briscoe, C., & Peters, J. (1997). Teacher collaboration across and within schools: Supporting individual change in elementary science teaching. *Science Education*, 81(1), 51-65.
- Budak, T. (2009). *İlkretim okullarında görev yapan kadrolu ve sözleşmeli oğretmenlerin örgütsel bağlılıkları Kocaeli ili rneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyüköztürk, S., Kılıç akmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PEGEM Akademi.

- Cafođlu, Z. (1997). *Deđişen dűnyada eđitim liderliđinde yeni boyut: dűnűşűmcű liderlik (Ankara İli rneđi)* (Yayınlanmamış yűksek lisans tezi). G.Ő. Teknik Eđitim Enstitűsű, Ankara.
- Cafođlu, Z. (1997). *Eđitimde toplam kalite yűnetimi*. İstanbul: Avni ve Kűltűr Vakfı Yayınları.
- Can, E. (2014, Mayıs). Öğretmenlerin meslekđ gelişimleri: engeller ve öneriler. *ğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu IV-ISPITE2014*, Ankara.
- Can, E. (2019, Mayıs). 2023 Eđitim vizyonu belgesi: Öđretmenlik mesleđinde geliřim ihtiyacı. *14. Uluslararası Eđitim Yűnetimi Kongresi*, İzmir.
- Can, N. (2004). Öđretmenlerin geliřtirilmesi ve etkili đretmen davranışları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitűsű Dergisi*, 16(1), 103-119.
- Ceylani, M. (2020). *Eđitimde 2023 vizyon belgesinin uygulanabilirliđi hakkında yűnetici ve đretmen gűrűřleri*. Van Yűzűncű Yıl Üniversitesi, Eđitim Bilimleri Enstitűsű, Van.
- Cırtlı, H., H. (1985). *Gűneřli mektep*. Ankara: Karatepe Yayıncılık.
- Creswell, J. W., & Plano-Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research. thousand oaks*. CA: SAGE Publications.
- aycı, B. (2018). İlkokullardaki ders sűresi ve ders saatlerinin sınıf đretmeni gűrűřlerine gűre deđerlendirilmesi. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 5, 117-131.
- epni, S. (2018). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (8. Bs). Trabzon: Celepler Matbaacılık Yayın ve Dağıtım.
- etin, K., & Yalçın, M. (2002, Mayıs). MEB yűnetici eđitimi programlarının deđerlendirilmesi. *21. Yűzyıl Eđitim Yűneticilerinin Yetiřtirilmesi Sempozyumu*, Ankara.
- Cheng, Y. (2009). Hong Kong educational reforms in the last decade: reform syndrome and new developments. *International Journal Of Educational Management*, 23(1), 65-86.
- Çınkır, ř., & Kurum, G. (2017). Atanmak ya da atanamamak: űcretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar. *Eđitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 9-35.
- ieki, N. (2020). *Tanzimat ve meřrutiyet dűnemlerinden gűnűműze Tűrkiye'de eđitim politikalarında deđerişim sorunsalı*. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitűsű, İstanbul.
- otuksűken, B. (1996). *Eđitim kavramı űzerine: felsefe açısından eđitim ve Tűrkiye'de eđitim*. İstanbul: Tűrkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
- Darling-Hammond, L., Hyler, M.E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Palo, Alto, CA: Learning Policy Institute.
- Datnow, A. (2020). The role of teachers in educational reform: a 20-year perspective. *Journal of Educational Change*, 21, 431-441. [Eđitim reformunda öğretmenlerin rolű: | 20 yıllık bir bakış açısı SpringerLink](#) adresinden 10.03.2020 tarihinde erişilmiştir.

- Doğan, S. (2019). 2023 Eğitim vizyonu belgesine ilişkin okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(2), 571-592.
- Doğan, S., Demir, S., & Turan, N. (2013). Ücretli öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 371-390.
- Doğan, S., & Özkan, Ş. (2022). MEB 2023 eğitim vizyonu belgesinin rehberlik alanı bağlamında incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 33-51.
- Donnell, L. A., & Gettinger, M. (2015). Elementary school teachers' acceptability of school reform: Contribution of belief congruence, self-efficacy and professional development. *Teaching and Teachers Education*, 51, 47-57.
- Duman, İ. (2021). 2023 Eğitim vizyonu belgesi, kamu okullarına okul müdürü görevlendirme. *Kesit Akademisi Dergisi*, 7(26), 540-547.
- Duran, E., & Kurt, M. (2019). 2023 Eğitim vizyonuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 90-106.
- Durna, U. (2002). *Yenilik yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Durukan, H. (2006). Okul yöneticisinin vizyoner liderlik rolü. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 277-286.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Elçiçek, Z., & Han, B. (2018, Ekim). 2023 Eğitim vizyonunun değerlendirilmesi. *International Social Sciences and Education Conference*, Diyarbakır.
- Engin, G., Çetin, R., Uysal, Ü. V., & Özen, S. (2018, Aralık). 2023 Vizyon Belgesi'nin öğretmenler gözünden değerlendirilmesi. *10. Uluslararası Eğitim Denetimi Kongresi*, Antalya.
- Erginer, A. (2012). Eğitimin politik temelleri. M. D. Karşlı (Ed.), *Eğitim bilimine giriş içinde* (s. 77-100). Ankara: Pegem Akademi.
- Erdoğan, İ. (2021). *Eğitimde değişim yönetim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Erkuş, A. (2011). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma* (3. Bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ertürk, A. (2019). 2023 Eğitim vizyonu: Sorunlara çare mi?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 321-345.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan A. Ş.
- Fidan, Y. (1998, Ekim, Aralık). İşletme vizyonu ve stratejisi. *Konya Ticaret Odası Yönetici Eğitim Merkezi Yönetim ve Organizasyon Semineri Notları*, Konya.
- Fidan, Y. (1999). Bir etkinlik aracı olarak örgüt vizyonu yönetim ve ekonomi. *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Dergisi*, (5), 199-224.

- Fullan, M. (1991). *The new meaning of educational change*. London: Cassell Educational Limited Wellington House.
- Fullan, M. (1993). *Change forces: probing the depths of educational reform*. London: The Falmer Press.
- Fullan, M. (2000) *Change forces: probing the depths of educational reform*. London: The Falmer Press.
- Fullan, M. (2002). The change leaders. *Educational Leadership*, 59(8), 16-21.
- Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). New York, NY: Teachers College Press.
- Genç, S. Z. (2000). Bilgi toplumunda öğretmen eğitimi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(3), 375-386.
- Goodson, I. (2005). Change processes and historical periods: an international perspective. In W. Veugelers, & R. Bosman (Ed.), *De Strijd Om Het Curriculum: Onderwijs sociologische Perspectieven Op Inhoud, Vorm En Zeggenschap* (pp. 19–30). Garant: AntwerpenApeldoorn.
- Güleş, E., & Kılınç, H. (2020). Sınıf öğretmenlerinin tasarım beceri atölyelerine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies - Education*, 15(6), 4227-4245.
- Gülhan, F. (2021). Okul paydaşlarının tasarım beceri atölyelerine yönelik beklentilerine dayalı görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Humanities and Education*, 7(15), 235-260.
- Gümüş, A. (2015). Siyasi bir kurgu olarak Türkiye’de eğitim politikaları, A. Gümüş (Ed.), *Türkiye’de Eğitim Politikaları* (s. 1-12). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gümüş, E., & Ada, Ş. (2017). Okul müdürlerinin katıldıkları mesleki gelişim faaliyetleri hakkındaki görüşleri: Türkiye ve ABD örnekleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 176-208.
- Gümüşeli, A. I. (2009). Primary school principals in turkey: Their working conditions and professional profiles. *International Journal of Human and Social Sciences*, 4(4), 239-246.
- Gürkan, H., & Toprakçı, E. (2018). İlkokul müdürlerinin mesleki gelişimi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 64-81.
- Gürol, M., & Bavlı, B. (2015). Eğitim politikaları bağlamında eğitim programlarının değerlendirilmesi. Gümüş, A. (Ed.), *Türkiye’de eğitim politikaları* (s. 351-367). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Güzelcik, E. (1999). *Küreselleşme ve işletmelerde değişen kurum* (1. Bs.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Hallinger, P. (1992). The evolving role of american principals: from managerial to instructional to transformational leaders. *Journal of Educational Administration*, 30(3), 35-48.

- Han, Ç. (2013). Öğretmenlerin işlevsel paradigmaları ve eğitim reformu. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 59-79.
- Harris, A., & Muijs, D. (2005). *Improving schools through teacher leadership*. Berkshire: Open University Press.
- Helvacı, M. (2005). *Eğitim örgütlerinde değişim yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Heywood, A. (2006). *Siyaset*, (B. Özipek vd., Çev.). İstanbul: Liberte.
- Hill, M. (2005). *The public policy process* (4th ed.). London: Pearson Education.
- Ittner D., Hagenauer G., & Hascher T. (2019). Swiss principals' emotions, basic needs satisfaction and readiness for change during curriculum reform. *Journal of Educational Change*, 20, 165–192.
- İlğan, A. (2008). Örgütsel değişim/değişme. *Milli Eğitim Dergisi*, 177, 21–31.
- Kahraman, H. (2018). *Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının eğitim politikalarına etkileri*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karaca, İ., & Karaca, N. (2021). 2023 Vizyon belgesinin dijitalleşme açısından incelenmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 1-8.
- Karaca, İ., Özcan, M., & Karaca, N. (2021). Eğitim kurumlarına yönetici seçme ve görevlendirme yönetmeliğinin 2023 Eğitim Vizyonu bağlamında incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 2(1), 26-32.
- Karakaş, A. (2021). İngilizce öğretmenlerinin 2023 eğitim vizyonunda yer alan yabancı dil eğitimi ile ilgili hedeflere yönelik görüşleri. *Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(11), 47-86.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kartal, S. (2019). Eğitimde 2023 vizyonu; Değişen/değişmeyen vaatler. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(21), 1-20.
- Kaşkaya, A. (2007). *Örgütsel değişim sürecinde öğretim liderliği (Erzincan ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Kılıç, M. (2010). Stratejik yönetim sürecinde değerler, vizyon ve misyon kavramları arasındaki ilişki. *Sosyo Ekonomi Dergisi*, 81-98.
- Kıral, B., & Çilek, A. (2020). 2023 Vizyon belgesinin karakter eğitimi bakımından değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(225), 5-22.
- Kırnık, D., & Altunkaynak, Y. (2022). Temel eğitim kurumlarında eğitim vizyonu hedeflerinin uygulanabilirliğine ilişkin eğitimcilerin görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 149-159.

- Kırnık, D., Altunkaynak, Y., & Taşdemir, A. (2020, Mayıs). 2023 Eğitim vizyonundaki temel eğitim hedeflerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Kongresi (FSMVU-EAK2020)*, İstanbul.
- Kirazoğlu, C. (2016). “Eğitimde reform... kim için ve ne için?”, <https://www.evrensel.net> 18.05.2020 tarihinde indirilmiştir.
- Klapper, M. H., Berlin, D. F., & White, A. L. (1994). Professional development: Starting point for systemic reform. *Cognosco*, 3(3), 1-5.
- Konan, N., Bozanoğlu, B., & Çetin R. B. (2017). “Okul müdürü görevlendirmeye ilişkin müdür görüşleri”. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)*, 8(3), 323-349.
- Korucuk, M. (2019). Öğretmen strateji belgesi (2017–2023) ve 2023 eğitim vizyonunun öğretmen odaklı değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(20), 75-91.
- Köç, A., & Ünal, O. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2023 eğitim vizyonuna yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 1(2), 65-79.
- Köse, H. M. (2009). “Siyaset, TDK İslam Ansiklopedisi”. <https://Islamansiklopedisi.org.tr/siyaset> 12.04.2022 tarihinde indirilmiştir.
- Lashway, L. (1997). Visionary leadership, school leadership hand- book for excellence, Stuart, C., Smith, K., & Piele E. (Ed.), *Clearinghouse on educational management university of oregon*.
- Latif, H., & Muslu, Ş. (2015). Türk işletmelerinin misyon ve vizyon kavramlarında anlam karmaşası. *İ. Ü. İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 26(78), 12-32.
- Lieberman, A., & Pointer Mace, D. H. (2008). Teacher learning: the key to educational reform. *Journal of Teacher Education*, 59(3), 226-234.
- MEB, (2018). “2023 Eğitim Vizyonu”. https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_E%20Egitim%20Vizyonu.pdf 02.02.2020 tarihinde indirilmiştir.
- Memduhoğlu, H. B. (2007). Türk eğitim sisteminde okulların yönetimi ve okul yöneticilerinin yetiştirilmesi sorunsalı. *Milli Eğitim Dergisi*, 176, 86-97.
- Mete, G. (2020). Okuryazarlık türleri ve 2023 eğitim vizyonu belgesi. *Kesit Akademi Dergisi*, 6(22), 109-120.
- Minaz, M., & Dikmen, H. (2019). 2023 Vizyon belgesi ile ilgili olarak okul yöneticilerinin görüşleri. *Turkish Studies - Educational Sciences*, 14(3), 699-722.
- Mingat, A., & Tan, J.P. (2003). *Tools for education policy analysis*. Washington DC: World Bank.
- Muslu, Ş. (2014). Örgütlerde misyon ve vizyon kavramların önemi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(5), 150-171.
- Murat, S., & Şahin, L. (2011). Gençlerin istihdamı/işsizliği bakımından türk eğitiminin değerlendirilmesi. *Çalışma ve Toplum*, 30, 93-135.

- Mykhailyshyn, H., Kondur, O., & Serman, L. (2018). Innovation of education and educational innovations in conditions of modern higher education institution. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 5(1), 9-16.
- Namal, Y., & İncebacak, D. (2021). İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun eğitim anlayışının MEB 2023 eğitim vizyonuna yansımaları. *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E – Dergisi*, 8(1), 30-57.
- Öcal, S., & İşcan, S. (2020). Milli eğitim bakanlığı 2023 eğitim vizyonu belgesi ve Dewey'nin Türkiye maarifi hakkında raporu: belge analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(5), 1505–1518.
- Öğülmüş, K., Yıldırım, N., & Aslan, G. (2013). Ücretli öğretmenlerin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar ve ücretli öğretmenlik uygulamasının okul yöneticilerince değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 12(4), 1086-1099.
- Özdem, G. (2007). *Türkiye 'de 1980 sonrası uygulanan eğitim politikalarının ilköğretim okullarında yarattığı dönüşümün değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, S. (2000). *Eğitimde örgütsel yenileşme* (5. Bs.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özden, Y. (2002). *Eğitimde yeni değerler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özkalp, E., & Kirel, Ç. (1996). *Örgütsel davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Özkul, R., Taşdemir, A., & Tatlı, A. (2020, Mayıs). 2023 Eğitim vizyonundaki insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetimine ilişkin öğretmen görüşleri (Malatya ili örneği). *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Kongresi (FSMVU-EAK2020)*, İstanbul.
- Özmen, F., & Sönmez, Y. (2007). Değişim sürecinde eğitim örgütlerinde değişim ajanlarının rolleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 177-198.
- Polat, S. (2013). Ücretli öğretmenlik istihdamının yarattığı sorunlar üzerine nitel bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 67-88.
- Pulkkinen, J., Räikkönen, E., Pirttimaa, R., & Jahnukainen M. (2019). Principals' views on changes in the provision of support for learning and schooling in finland after educational reform. *Journal of Educational Change*, 20, 137–163.
- Rızvı, R., & Lingard, B. (2016). *Küreselleşen eğitim politikası* (B. Balkar, H. Özgan, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Sabuncuoğlu, A., & Gök, O. (2008). Büyük işletmelerin web sitelerinde yer alan misyon ve vizyon ifadelerinin pazar odaklılık açısından incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 10(1), 123-141.
- Sabuncuoğlu, Z., & Tüz, M. (1998). *Örgütsel psikoloji*. Bursa: Alfa Yayınları.
- Sağlam, M. (1979). *Örgütsel değişim*. Ankara: Doğan Basımevi.

- Sağlam, M., & Sağlam, A. (2005). Öğretmenlik mesleğinin maddi yönüne ilişkin genel bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 317-328.
- Saylan, N. (2017). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Schemitt, C. (2006). *Siyasal kavramı* (E. Göztepe, Çev.). İstanbul: Metis.
- Senge, P. M. (2003). *Beşinci disiplin* (A. İl Deniz, & A. Doğukan, Çev.) (9. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Solak, Y. (2019). *Eğitim yöneticilerinin görüşleri bağlamında 2023 eğitim vizyonu*. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Solak, Y., & Karataş, S. (2020). 2023 Eğitim vizyonu hakkında eğitim yöneticilerinin görüşleri. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-18.
- Sucu, Y. (2000). *Örgütsel değişim*. Ankara: Elit Yayıncılık.
- Sunar, L. (2020). Eğitimde dönüşüm: Temel alanlar ve uygulamalara yönelik değerlendirme ve öneriler. İ. H. Karataş, & H. R. Eker (Ed.) *Eğitimin değişen anlamı ve bağlamı*. (s. 3-8). İstanbul: İlke Yayınları
- Şahin, M., & Üstüner, M. (2014). Milli eğitim bakanlığının teşkilat ve görevleri hakkındaki 652 sayılı kanun hükmünde kararnameye ilişkin okul müdürlerinin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 373-392.
- Şimşek, M. Ş., Akgemici, T., & Çelik, A. (1998). *Davranış bilimlerine giriş ve örgütlerde davranış*. Konya: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şirin, S. R. (2015). *Yol ayrımındaki türkiye*. İstanbul: Doğan Kitap Yayıncılık.
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde mükemmellik arayışı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Şişman, M. (2010). *Eğitim bilimine giriş* (6. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Tarhan, M. (2019). MEB 2023 eğitim vizyonu çerçevesince Türkiye’de girişimcilik eğitiminin geleceğine yönelik bir değerlendirme. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 667-682.
- Taş, M. A., Çiçek, H., & Yastıoğlu, S. (2019). Misyon, vizyon ve amaçlar bağlamında geleceğe bakış: Mehmet akif ersoy üniversitesi stratejik plan çalışmaları örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 544-562.
- Taş, H., & Kıroğlu, K. (2017). Assessment of the 2017 primary school social studies curriculum according to teachers’ views. *Elementary Education Online*, 17(2), 697-716.
- Taşdemir, A., Dönük, O., & Altunhan, Y. (2020, Mayıs). 2023 Eğitim vizyonundaki okulların finansmanın çeşitlendirilmesine yönelik yönetici görüşleri (Malatya ili örneği). *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Kongresi (FSMVU-EAK2020)*, İstanbul.

- Topal, M. (2021). 2023 Eğitim vizyonu belgesiyle 11. kalkınma planında eğitimle ilgili hedeflerin karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 156-195.
- Töremen, F. (2002). Eğitim örgütlerinde değişimin engel ve nedenleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 185-202.
- Tunca, N. (2012). *İlköğretim öğretmenleri için mesleki değerler ölçeğinin geliştirilmesi ve ilköğretim öğretmenlerinin mesleki değerlerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tura, B., & Akbaşı, S. (2021). Öğretmen yenilikçiliğini etkileyen faktörler. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 1, 15-28.
- Tural, N., & Karakütük, K. (1991). Eğitim politikası ve uygulaması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 15(82), 16-24.
- Turan, M., & Bozkurt, E. (2010). Ücretli öğretmenlik sistemine ilişkin öğretmen görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 5(4), 1543-1557.
- TÜBİTAK. (2007). "Vizyon 2023". <https://www.tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/politikalar/icerik-vizyon-2023-05.02.2022> tarihinde indirilmiştir.
- Tüm, G. (2020). Eğitimde inovasyon ve sosyal inovasyon etkileşimi. T. Balcı, A. Öztürk, & M. Aksöz (Ed.) *Schriften zur sprache und literatur IV* (s. 375-385). London: IJOPEC Publication.
- Türk Dil Kurumu - TDK. (2022). Genel güncel sözlük ve bilim ve sanat terimleri sözlüğü. 19.05.2022 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr> mail adresinden erişilmiştir.
- Türköne, M. (2014). *Siyaset*. İstanbul: Etkileşim.
- Ulak, H., Aygün, B., & Öznacar, B. (2022). 2023 Eğitim vizyonu belgesinde değerler eğitimi tasarımı: mutlu çocuklar güçlü Türkiye. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(11), 1-15.
- Uluğ, F. (2018, Aralık). Bir politika belgesi olarak 2023 eğitim vizyonu. *X. Uluslararası Eğitim Denetimi Kongresi*, Antalya.
- Ülgen, H., & Mirze, S.K. (2010). *İşletmelerde stratejik yönetim*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Wallace, M. (2004). Orchestrating complex educational change: Local reorganisations of schools in england. *Journal of Educational Change*, 5(1), 57-78.
- Wexler, P. (2017). *Social analysis of education: after the new sociology*. New York: Routledge. [CrossRef]
- Wilson, R. (2006). Policy analysis as policy advice, In M. Maron, M. Rein, & R. E. Goodin, (Eds). *The oxford handbook of public policy* (pp. 152-168). Oxford: Oxford University.
- Varış, F. (1991). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.

- Yaman, E. (2006). Eğitim sistemindeki sorunlardan bir boyut: Büyük sınıflar ve sınıf yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 261-274.
- Yapıcı, M. (2006). Eğitim politikaları ve etkileri. *Üniversite ve Toplum Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 6(2).
- Yayla, A. (2021). *Okul psikolojik danışmanlarının 2023 eğitim vizyonunda rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanına ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, B., Özdemir, B., & Uyanık, G. (2020, Mayıs). 2023 Eğitim vizyonu belgesine ilişkin ortaöğretim öğretmenlerinin görüşleri: nitel bir çalışma. *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Kongresi (FSMVU-EAK2020)*, İstanbul.
- Yıldız, O., & Yıldız, T. (2016). Türkiye cumhuriyeti eğitim politikaları. *Journal of Research in Education Policy*, 3(1), 24-41.
- Yüksel, S. (2004). *Örtük program (Eğitimde saklı uygulamalar)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

8. EKLER

Ek 1. Yapılandırılmış Anket

2023 Eğitim Vizyon Belgesinde Yer Alan "Temel Eğitime Yönelik Politikaları" Değerlendirme Anketi

Değerli Müdürüm/Öğretmenim,

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan, "2023 Eğitim Vizyon Belgesi" nde yer alan politikalarla ilgili görüşleriniz araştırılmak istenmektedir. Veriler bilimsel amaçla kullanılacak, herhangi bir kişi ya da kurumla paylaşılmayacaktır. Lütfen bu politikalara katılım düzeyinizi şamimi ve gerçeği yansıtabak biçimde ilgili ifadeye katılım düzeyinizi karşısına çarpı (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen boş seçeneğe bırakmayınız.

Katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi

1) Cinsiyetiniz? : 1. () Kadın 2. () Erkek
2) Göreviniz? : 1. () Okul müdürü 2. () Müdür yardımcısı 3. () Sınıf Öğretmeni
3) Kıdeminiz? : 1. () 1-5 Yıl 2. () 6-10 Yıl 3. () 11-15 Yıl 4. () 16-20 Yıl 5. () 21-25 Yıl 6. () 26-30 Yıl 7. () 30 Yıl ve üzeri
4) Öğrenim Durumunuz? : 1. () Ön lisans 2. () Lisans 3. () Yüksek Lisans/Doktora
5) Mezuniyetiniz? : 1. () Eğitim Yüksek Okulu 2. () Eğitim Fakültesi (Sınıf Öğretmenliği/Sınıf Eğitimi Bölümü)
3. () Eğitim Enstitüsü 4. () Fen Edebiyat Fakültesi 5. () Mühendislik Fakültesi
6. () Açık Öğretim Lisans Tamamlama 7. () Diğer (Lütfen Yazınız).....

		Katılım düzeyiniz				
		Tam katılıyorum	Çok katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılmıyorum
2023 Vizyon Belgesinde Yer Alan Temel Eğitim İle İlgili Politikalar						
1.	Yöneticilere Yönelik Politikalar	Okul yöneticilerinin ilçe, il, bölge ve ülke çapında okul gelişim planlarını izleyebileceği çevrim içi bir platform oluşturulacaktır.				
2.		Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.				
3.		Okul yöneticiliği yüksek lisans düzeyinde mesleki uzmanlık becerisine dayalı profesyonel bir kariyer alanı olarak yapılandırılacaktır.				
4.		Elverişsiz koşullarda görev yapan yöneticiler için teşvik mekanizması kurulacaktır.				
5.		Okul yöneticileri için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.				
6.		Okul yöneticilerinin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.				
7.		Okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversiteler ile ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.				
8.		Okul yöneticilerine yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.				
9.	Öğretmenlere Yönelik Politikalar	Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.				
10.		Sertifika dayalı pedagojik formasyon yerine, lisansüstü düzeyde "Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" açılacaktır.				
11.		Öğretmenler için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanları yapılandırılacaktır.				
12.		Öğretmenler için genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır.				
13.		Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.				

Ek 1'in devam

13.	Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Politika	Öğretmenlere yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir.					
14.		Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde, 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır.					
15.		Sözleşmeli öğretmenlerin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.					
16.		Atanma, çalışma şartları, görevde yükselme, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan "Öğretmenlik Meslek Kanunu" çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir.					
17.		Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenler için teşvik mekanizması kurulacaktır.					
18.		Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir.					
19.		Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.					
20.		Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacaktır.					
21.		Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ortamında algoritmik düşünce öğretimine yönelik, yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir.					
22.		Öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, istedikleri zaman faydalanabilecekleri içerik videoları geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir.					
23.		Eğitim fakültelerinde yürütülen sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir.					
24.		Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve sivil toplum kuruluşları ile yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.					
25.		İlkokul çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak tenefüs süreleri artırılabilecektir.					

26.	Öğrencilere Yönelik Politikalar	İlkokul kademesinin amaçları dikkate alınarak çocukların değerlendirilmesi not yerine beceri temelli etkinlikler doğrultusunda yapılandırılacaktır.					
27.		İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır.					
28.		Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların dâşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen "Tasarım-Beceri Atölyeleri" kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır.					
29.		İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır.					
30.		Dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır.					
31.		Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır.					
32.		Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacak, yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır.					
33.		Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır.					
34.		Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir.					
35.		Tüm çocuklarımızın sosyal, sportif ve kültürel etkinlikleri e-portfolyo içerisinde derlenecektir.					
36.		Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyo ekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.					
37.		Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve tüm öğretim kademeleri düzeyinde çocukların kendini tanıyarak (mizaç, yetenek, ilgi, değerler, kişilik ve aile) kariyer profili oluşturması, iş ve meslek tanıma yollarını, kaynaklarını öğrenmesi ve kariyer gelişim dosyasının öğrenci e-portfolyosuyla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.					
38.		İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir.					

Ek 1'in devamı

39.	Müfredat a Yönelik Politikalar	İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır.					
40.		Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanınmasına, derslerle bütünlük veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir.					
41.		Müfredatlar, tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş, esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılacaktır.					
42.		Türk kültürü dikkate alınarak yetenek, ilgi, meslek değerleri, mizaç, kişilik, karar verme, kariyer inancı vb. özelliklerin ölçülmesine yönelik araçlar geliştirilecektir.					
43.		2-4. sınıflarda "Oyun Tabanlı Öğrenme" yaklaşımı benimsenecektir. (Yabancı Dil)					
44.		4. sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (Yabancı Dil)					
45.		Bilgiden ziyade görgü temelli bir müfredat anlayışı benimsenecektir.					
46.		Müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.					
47.		Müfredatta yapılacak değişikliklerle, güvenli internet, siber güvenlik, siber zorbalık ve veri güvenliği gibi kavramlar ilkokul derslerinin kazanımı hâline getirilecektir.					
48.		İlkokullarda tenefüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir.					
49.		Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır.					
50.		İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır.					
51.		Okul bahçelerinin "Tasarım-Beceri Atölyeleri" ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır.					
52.		Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır.					
53.		Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir.					
54.		Okul Gelişim Planları'nı izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır.					
55.		Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır.					
56.		Ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında "Veriye Dayalı Planlama ve Yönetim Sistemi"ne geçilecektir.					
57.		Okulun kendi koşullarında gelişimini desteklemek için her okula "Okul Gelişim Planı" hedefleriyle uyumlu okul gelişim bütçesi verilecektir.					
58.		Türkiye genelinde eğitimde elverişsiz koşullara sahip okulların görülebildiği "Coğrafi Bilgi Sistemi" üzerinden eğitim hayırseverlerine bağış için seçenekler sunulacaktır.					
59.		Okul aile birliği gelirleri yeni bir yapıya kavuşturulacaktır.					

Ek 2. Açık Uçlu Anket Formu

Temel Eğitim Politikalarına Yönelik Anket Formu

Değerli müdürüm/öğretmenim,

Bildiğiniz gibi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından **2023 Vizyon Belgesi** yayımlandı. Bu belgede eğitimin değişik alanlarında yapılması amaçlanan yenilikler/değişimler yer almaktadır. Ben bu belgede yer alan eğitim politikaları ile ilgili yönetici ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma yürütüyorum. Bu araştırma çerçevesinde gönüllü katılımınızla sizi bir anket uygulamak istiyorum. Unutmayınız ki; araştırma sonuçları sizlerin bu programı uygulamada yaşadığınız sorunların ortaya konmasına ve karşılaştığınız problemlerin çözümüne de yardımcı olabilecektir.

Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgi hiçbir bilgi yer almayacaktır.

[]
Yüksek Lisans Öğrencisi

Tarih:/...../ 2022

Kodu:

1. Yaşınız:
Kıdeminiz:
Göreviniz:
Öğrenim Durumunuz:
Mezuniyetiniz:
Cinsiyet:
2. 2023 Eğitim Vizyon belgesinde yer alan temel eğitim politikalarına yönelik görüşleriniz nelerdir? (*-Yeterli mi? -Sizce gerçekleştirilebilir mi? Neden?*)
3. Temel eğitim politikalarına yönelik önerileriniz nelerdir?

Ek 3. Etik Kurul Belgesi

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-81614018-000-874
Konu : Etik Kurul Belgesi

22.10.2021

Sayın
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Öğrencisi

"2023 eğitim vizyonunda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezi çalışmanız için gerekli olan Etik Kurul incelemesi Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından yapılmış olup, çalışmanıza ait oay formu Ek'te gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarur.

Prof. Dr.
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : Tutanak (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 9487e35208ff

Belge Takip Adresi: <http://ebys.trabzon.edu.tr/EBYS/eim:zadogrudama>

Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü, Soğanlı Mah. Adnan Kahveci Bulvarı,
61335 – Akçağatı- Trabzon / TÜRKİYE

Telefon No :0 (462) 455 10 19 Faks No :0 (462) 455 24 72

e-Posta : [Internet Adresi:http://www.trabzon.edu.tr/](mailto:Internet.Adresi:http://www.trabzon.edu.tr/)

Kep Adresi:trabzonuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için:

Dahili: 1018

Ek 3'ün devamı

T. C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA ve YAYIN ETİK KURULU
ONAY FORMU

TARİH	21.10.2021												
SAYI	2021-10/2.19												
YER	Çevrimiçi												
KATILIMCILAR	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%;">Başkan</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Üye</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Üye</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Üye</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Üye</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Üye</td> </tr> </table>		Başkan		Üye		Üye		Üye		Üye		Üye
	Başkan												
	Üye												
	Üye												
	Üye												
	Üye												
	Üye												
ARAŞTIRMA ÖNERİSİNİN İÇERİĞİNE YÖNELİK BİLGİLER													
Araştırmanın Adı	2023 eğitim vizyonunda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi												
Araştırmanın Türü	☒ Yüksek Lisans Tezi ☐ Doktora Tezi ☐ Bilimsel Araştırma (Makale, vb.)												
Araştırmada Görev Alan Kişiler	Doç. Dr. <input type="text"/>												
Araştırma Yürütücüsünün İletişim Bilgileri	<input type="text"/>												
Araştırmanın Amacı	Bu araştırmanın amacı, 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarının yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilerek alana katkı sağlamaktır.												
Araştırmanın Gereksesi	Yapılan çalışmalardan reform üzerine odaklanan eğitim paydaşlarının öğretmen ve yöneticiler olduğu görülmektedir. Bu da öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin reform uygulamalarındaki önemli konumuna işaret etmektedir. Bu nedenle 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer alan temel eğitim politikalarına yönelik öğretmen ve yönetici görüşlerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.												
Araştırmanın Yöntem ve Örnekleme	Bu çalışmada, nitel ve nicel araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılacaktır. Karma yöntem, nicel ve nitel yaklaşımın birlikte ele alınması ile daha iyi anlaşılabilceğini varsayan bir yöntemdir (Creswell ve Plano-Clark, 2007). Araştırmanın evrenini Kars il ve ilçelerindeki resmi ilkokullarda görev yapan okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örnekleme seçiminde küme örnekleme tekniği tercih edilecektir. Küme örnekleme tekniği, belirli özelliklere sahip bir grup ya da kümenin seçilmesi örneklemedir (Ekin, 2017).												
Araştırmada Kullanılacak Veri Toplama Araçları	Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve görüşme formu oluşturulmuştur. Anket maddeleri 2023 Eğitim Vizyonu incelenerek hazırlanmıştır. Anket, demografik bilgiler ve 2023 Eğitim Vizyonu'nda yer verilen temel eğitim politikaları ile ilgili ifadeler olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Anketin ikinci bölümünde 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'ndeki Temel Eğitim Politikaları 5 boyutta katılımcılara sunulmuştur. Bu boyutlar: Öğretmen, yönetici, öğrenci, okul ve program. Hazırlanan görüşme formunda ise hedeflere yönelik açık uçlu 10 soru hazırlanmıştır.												

Ek 3'ün devamı

Kullanılacak biyolojik, eğitimsel, psikolojik, teknik vb. tüm yöntemleri açıklayan etik ile ilgili özet	Araştırma uygulanırken katılımcılardan gönüllü olanlar seçilerek rahat bir ortamda katılımları sağlanmaya çalışılacaktır.
--	---

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından incelenen ve yukarıda detayları verilen araştırma önerisine yönelik Kurul Kararı aşağıda sunulmuştur.

Araştırma önerisi etik açıdan uygun bulunmuştur.	☒
Araştırma önerisinin etik açıdan geliştirilmesi gerekmektedir. *	☐
Araştırma önerisi etik açıdan uygun bulunmamıştır.*	☐

*: Gerekeçe

GEREKÇE:

Ek 4. Bilimsel Araştırma İzin Başvurusu

T.C.
KARS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-91782061-605.01-39943714

28/12/2021

Konu : Bilimsel Araştırma İzin Başvurusu

VALİLİK MAKAMINA
KARS

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı Doç. Dr. Danışmanlığında Yüksek Lisans Programı Öğrencisi 'ın "2023 Eğitim Vizyonunda Yer Alan Temel Eğitim Politikalarının Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasını İlimiz merkez ve ilçelerdeki ilkokullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlere uygulanması ile ilgili Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 21/12/2021 tarih ve 2100006947 sayılı yazılarında belirtilmektedir.

Tez çalışmasında uygulanacak değerlendirme ve görüşme foramları Müdürlüğümüzce oluşturulan komisyon tarafından Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün "Araştırma, Uygulama İzinleri" konusu 2020/2 nolu Genelgesi gereğince incelenmiş olup, çalışmanın 2021-2022 eğitim öğretim yılında, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitimine Genel Amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Kanun ile yürürlükte olan tüm yasal düzenlemeler göz önünde bulundurularak, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde, gönüllülük esas olmak koşuluyla İlimiz merkez ve ilçelerdeki ilkokullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlere Covid-19 tedbirleri kapsamında, değerlendirme ve görüşme forumunun uygulanması ve tez sahibi tarafından tezin bitiminde sonuç raporunu CD ortamında Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesine teslim edilmesi müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

İl Millî Eğitim Müdürü V.

OLUR

Vali a.
Vali Yardımcısı

Dağıtım görevli: / /

Adres : Cumhuriyet Mahallesi Müstahfem Karayolu 36100 / KARS

Bölge Değişikliği Adresi : <https://www.turk.gov.tr/web-ctbys>

Telefon No : 0 (474) 232 92 26

Bölge İçin: /

E-Posta: ozel@gelisim.gov.tr

İnternet Adresi : www.ozel.gov.tr

Faks: 4742126230

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

**** yılında ***** ilçesinde doğdu. İlk ve ortaokulu Şehit Üsteğmen Hakan Özkaner İlköğretim Okulu'nda tamamladı. 2010 yılında Iğdır Milli Eğitim Vakfı Anadolu Lisesi'ne başladı ve 2014 yılında bu liseden mezun oldu. 2015 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı'na yerleşti. 2019 yılında bu bölümden mezun oldu. 2019 yılında Trabzon Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı'na kabul edildi. 2020 yılında Kars'a sınıf öğretmeni olarak atandı. Öğretmenlik görevi ile birlikte yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Tel : *****